

Postavljanje temelja

Izveštaj o održivosti za 2022

“Pored fizičkih temelja, postavljamo i temelje društvene i okolišne održivosti”

Poštovani dioničari,

Kada smo prije pet godina počeli s ovim projektom, bili smo odlučni da stvari radimo na pravi način. To je značilo da poštujemo našu zajednicu domaćina i da im pomažemo da pokažu svijetu šta ova nevjerojatna zemlja može učiniti.

Prije nego što započnemo bilo kakve operacije, postavili smo imperativ da se adaptiramo području i da se uklopimo u zajednicu. Iako smo imali vrlo dobru predstavu o komercijalnom potencijalu naše imovine, također smo morali razumjeti kakav će uticaj ovakav razvoj imati na stanovnike Vareša, šire općine i BiH u cjelini.

Ono što smo pronašli je više nego nadmašilo naša očekivanja. Unatoč nedavnoj tragičnoj historiji koja je uništila zajednice i dovela do toga da mnogi - posebno mladi - ljudi napuste regiju, otkrili smo srdačno i gostoljubivo društvo sa ponosnom historijom rudarstva, žitelji su strasno priželjkivali povratak ekonomske i kulturne dimenzije društva koja je narušena aktivnim raseljavanjem u proteklih 20 godina.

▲ Izvršni direktor Paul Cronin razgovara o operativnim razvojjima s građevinskim timom

Dobrodošli

Naša geološka procjena rudnog tijela na Rupicama je utvrdila da postoji odličan potencijal za moderan, svjetski i visokkvalitetan rudnik polimetala koji bi mogao osigurati strateške metale Evropi i ostatku svijeta dugi niz godina.

Potporna za ovu procjenu je regija željna ulaganja sa sposobnošću i kapacitetom da isporuči veći dio talenata i lanca opskrbe za podršku proizvodnji.

Nakon višemilionskog programa istraživanja i razvoja koji je podržan ulaganjem međunarodne finansijske zajednice, odličnih lokalnih i nacionalnih vlasti i naših zajednica domaćina, na ivici smo da ovaj koncept pretvorimo u stvarnost. Prešli smo 75% puta do izgradnje moderne, niskokarbonske operacije i postavljanja ne samo fizičkih temelja već i najviših standarda društvene i ekološke odgovornosti.

Ovaj inauguralni izvještaj o održivosti obuhvata posao koji smo uradili kako bismo osigurali da ispunjavamo međunarodno priznate standarde održivosti i da, kada možemo, prevazidemo ta očekivanja. Gdje god je to moguće, naš cilj je ostvariti stvarnu vrijednost ne samo za investitore, već i za našu uglavnom lokalnu radnu snagu, partnere u lancu nabavke i zajednice.

To znači održavanje i obnavljanje našeg okruženja, pokretanje inicijativa za zdravstvenu zaštitu, obrazovanje i infrastrukturu u zajednici kako bismo pomogli našim operacijama i onima koji žive i rade u blizini i regenerirali historijsku rudarsku regiju kako bi pokrenuli industriju, trgovinu, pa čak i turizam.

Kako napredujemo u proizvodnji, moramo i biti ćemo transparentni. Nakon naše prethodno objavljene Procjene uticaja na okoliš i društvo koje je pokazalo razumijevanje naših operativnih efekata i naših odgovarajućih obaveza, ovaj prvi formalni izvještaj otkriva našu strategiju održivosti, učinak i buduće prioritete.

Željni smo da shvatite šta smo do sada isporučili te naše ambicije da osiguramo da naše aktivnosti samo stvaraju dodatnu, odgovorno proizvedenu vrijednost za mnogo, mnogo godina koje dolaze.

Na kraju, želio bih reći koliko sam ponosan i zahvalan timu Adriatic Metals i Eastern Mining, kao i našim operativnim partnerima koji su uložili srce i dušu u realizaciju ovog poduhvata. Znam da će to napraviti materijalnu razliku unutar i izvan našeg neposrednog područja djelovanja i radujem se što ćemo rasti i napredovati zajedno.

Paul Cronin
Generalni direktor i izvršni direktor
April, 2023

Naš cilj nije samo realizacija projekta, već stvaranje naslijeđa

▲ Vareški pogon za preradu

Procjena i upravljanje našim operativnim uticajima

Prioriteti održivosti

Kontekst

Postavljanje progresivnih ciljeva i prioriteta

Vidi str. 05

Kolege

Unapređivanje kapaciteta

Vidi str. 18

Zajednica

Pokretanje zajedničkog napretka

Vidi str. 32

Klima

Odgovor na ekološke izazove

Vidi str. 40

Kompanija

Transparentnost i odgovornost

Vidi str. 55

Ukratko

Uposlenici

192

DSI

25%

Izvođači radova

138

Domaći uposlenici

91%

LTIFR

1.03*

Sati obuke

2,511

TRIFR

4.10*

Uposleno žena

29%

Posjete informativnom centru

2,418

Viši menadžment angažovan iz lokalne zajednice

20%

Smanjenje emisija za scope 1 i scope 2 do 2027

30%

Količina dnevno procesuirane vode

55m³

Sastanci Odbora za održivost

4 x godišnje

Naknada za koncesije, osiguranje i plaćeni porezi (do sada)

£1.5miliona

* na 200,000 radnih sati

Sadržaj

Pregled Kompanije	06
Osnove za pripremu	07
Poslovni model	08
Prepoznavanje i uključivanje zainteresovanih strana	09
Materijalnost i rizik	13
Strategija održivosti	15
Razvoj projekta	16
Izveštaj Predsjednice Odbora za održivost	17
Sistem upravljanja radnom snagom	19
Ciklus uposlenika	20
Zapošljavanje i benefiti	21
Obuka i razvoj	22
Uključenosti i odnosi između uposlenika	24
Raznolikost i jednakost	25
Zdravlje i sigurnost	27
Odnosi sa zajednicom	33
Adriatic fondacija	35
Razvojni plan održive zajednice	37
Lanac opskrbe i nabavke	37
Kupovina zemljišta	38
Upravljanje saobraćajem	38
Zdravlje i sigurnost zajednice	39
Uticaji na okoliš	41
Procjena životnog ciklusa	42
Klimatske promjene	44
SECR izvještaj	46
Plan za ukidanje štetnih emisija i obnovljivi resursi Ugljik i lanac opskrbe	47
Upravljanje okolišom	48
Upravljanje rudnim otpadom	49
Upravljanje grupom korporacija	56
Okvirni plan za održivost	56
Upravljanje lancem opskrbe	57
Etičko ponašanje i pritužbe	58
Intervju sa EBRD-om	60
Uloga Upravnog odbora	62
Aktivnosti u Srbiji	64

Kontekst

Postavljanje naprednih ciljeva i prioriteta

Pregled kompanije	06 →
Osnove za pripremu	07 →
Poslovni model	08 →
Prepoznavanje i angažman dionika	09 →
Materijalnosti i rizik	13 →
Strategija održivosti	15 →
Razvoj projekta	16 →
Izveštaj Predsjednice Odbora za održivost	17 →

Uposlenici

192

Izvođači radova

138

Domaći uposlenici

91%

Direktne strane investicije

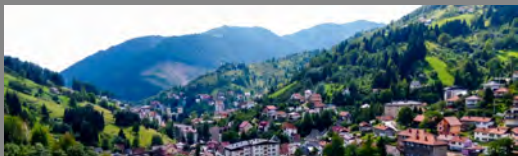
25%

◀ Radnik na radilištu Rupice

Pregled kompanije

Novi evropski izvor strateških metala

Adriatic Metals plc, sa sjedištem u Londonu se bavi razvojem plemenitih i baznih metala i unapređuje svjetski projekat Vareš Silver u Bosni, kao i projekat Raška Zinc-Silver u Srbiji.

Bosna: Moderna jurisdikcija

Kandidat za članstvo u EU

Stanovništvo, lokalna i federalna vlada podržavaju rudarsku industriju

Snažna rudarska historija

Jasan i koncizan rudarski kodeks u stabilnoj demokratiji

10% poreza na dobit i povoljan režim autorskih naknada, poslovno okruženje

Širok pristup željezničkim mrežama koje povezuju evropske topionice i pomorsko tržište

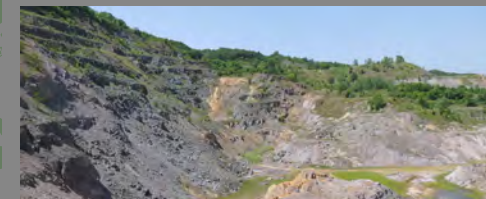
Naš projekat

Vodeći projekat kompanije, projekat Vareš se nalazi u općini Vareš, unutar Zeničko-dobojskog kantona, oko 50 km sjeverno od bosanskohercegovačke prijestolnice Sarajeva. Grad ima dugu historiju rudarstva. Rudnici željezne rude u državnom vlasništvu i pripadajuće čeličane su ovdje radile od 1890-ih do kasnih 1980-ih, a kao rezultat toga, postoji i ranije izgrađena cestovna, željeznička, vodovodna i elektroenergetska infrastruktura.

Projektno podzemno ležište, nazvano Rupice, ima visokokvalitetno srebro i cink dominantne polimetalne mineralizovane širine do 65 m od 250-300 m dubine. Kompanija je uvjerena da zemljišni paket ima značajan istraživački potencijal koji će dodati trenutni 11-godišnji vijek trajanja rudnika.

Naše operacije i lokacije livnica u Evropi

- Vareš projekat srebra
- Aktivnosti u Raškoj
- Potencijalni kupci u sjevernoj Evropi

Raška, Srbija

Od akvizicije projekta Raška, kompanija sprovodi istražne aktivnosti, uključujući bušenje s definisanim resursa s mašinama s dijamantskim jezgrom za bušenje koje rade na svakom ključnom cilju.

Bušenje se nastavlja, a do danas su na Kiževku presječene različite zone mineralizacije srebra, cinka i olova, dok je u Sastavcima bušenjem potvrđena prizemna polimetalna mineralizacija, kao i anomalija u obliku široke zlatne strukture u dubini.

Dalje mineralizirane subparalelne strukture su također otkrivene unutar 100 m od glavnog trenda mineralizacije, što pokazuje značajan potencijal.

Osnove pripreme

Usklađivanje sa vodećim svjetskim standardima održivosti

Vildana Mahmutović
Voditeljica održivosti

Naš pristup održivosti

Izveštaj pokriva poslovanje Adriatic Metals PLC i njenih raznih podružnica koje obavljaju naše poslovanje. Adriatic Metals je dioničko društvo. Osnovna imovina Društva je ulaganje, preko Adriatic Metals Holdings BiH Limited, u podružnicu grupe Eastern Mining d.o.o. i direktno učešće u Adriatic Metals Jersey Limited, čije podružnice čine projekat Raška u Srbiji. Izveštajni period obuhvata interval od 1. januara 2022. do 31. decembra 2022. Sljedeći izvještaj će biti objavljen u drugom kvartalu 2024.

Politika održivosti

Adriatic politika održivosti reguliše i daje smjernice za kompaniju i njene podružnice, reguliše upravljanje aktivnostima kako bi se minimizirali negativni utjecaji na radnu snagu, zajednicu ili okoliš i ostvarile mogućnosti u ovim područjima. Glavna briga kompanije mora biti dobrobit njenih ljudi, bilo da se radi o zaposlenima, izvođačima, konsultantima, osobama i zajednicama u blizini rudnika ili drugim zainteresovanim stranama. Zdravlje i sigurnost tih osoba, te održivost sredine u kojoj rade ili žive, su kritični faktori u mjerenju dugoročnog uspjeha poslovanja kompanije, a time i njenih investitora. Kompanija je posvećena implementaciji i održavanju najboljih praktičnih standarda upravljanja i transparentnosti. Kompanija također prepoznaje važnost uticaja svog poslovanja na klimatske promjene, korištenje zemljišta, kvalitet i dostupnost vode i biodiverzitet. Naš sveukupni cilj je osigurati da zajednice u kojima radimo budu na kraju poboljšane našim prisustvom.

Osnove pripreme

Ovaj izvještaj smo izradili u skladu sa zakonskim zahtjevima kao što su Pojednostavljeno izvještavanje o energiji i ugljiku („SECR“), Radna grupa za finansijsku transparentnost vezanu za klimu („TCFD“), Zakon o kompanijama i Zakon o rudarstvu BiH. Reference na preporučene TCFD rezultate su uključene u ovaj izvještaj (gdje možete vidjeti logo); punu indeksnu tabelu možete pronaći u dodatku na stranici 67.

Naši rezultati su uglavnom oblikovani Procjenom uticaja na životnu sredinu i društvo (ESIA) koja je provedena 2021. godine i razvijena u skladu sa smjernicama Međunarodne finansijske korporacije (IFC) Svjetske banke i ekvatorskim principima te standardom izvještavanja o referentnim vrijednostima dogovorenim sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD).

Ovaj izvještaj je dalje vođen vodećim dobrovoljnim otkrivanjima održivosti, uključujući Globalnu inicijativu za izvještavanje („GRI“), Projekt otkrivanja ugljika („CDP“), Net Zero, inicijativu za ciljeve zasnovane na znanosti („SBTi“) i Međunarodno vijeće specifično za sektor o rudarstvu i metalima (‘ICMM’).

Osim ako nije drugačije navedeno, sva naša transparentna održivost je povezana i sa operacijama u Bosni gdje su naši utjecaji najočigledniji i materijalni. Za sva pitanja u vezi sa ovim izvještajem ili njegov sadržaj kontaktirajte:

vildana.mahmutovic@adriaticmetals.com

Globalna inicijativa o izvještavanju (GRI)

Standardi omogućavaju razumijevanje i izvještavanje o uticajima na privredu, okoliš i ljude na uporediv i kredibilan način, čime se povećava transparentnost njihovog doprinosa održivom razvoju.

Odbor za računovodstvene standarde održivosti (SASB)

SASB standard identifikuju podskup pitanja okoliša, društvenih i upravljačkih pitanja najrelevantnijih za finansijski učinak i vrijednost preduzeća. SASB je sada dio MSFI fondacije i integracijske agende održivosti.

Međunarodna finansijska korporacija (IFC)

ESIA je isporučena u skladu sa standardima učinka IFC-a prema dogovoru sa EBRD-om

Međunarodno vijeće za metale i rudarstvo (ICMM)

10 principa održivog razvoja za postavljanje standarda etičkog učinka. Usvojen je od strane Londonske berze metala kao certifikovane standarde kao i Boliden.

Projekat otkrivanja ugljika (CDP)

Neprofitna dobrotvorna organizacija koja vodi globalni sistem transparentnosti podataka za investitore, kompanije, gradove, države i regije kako bi upravljali svojim uticajima na okoliš.

Ekvatorski principi

Usvojene su dobrovoljne smjernice kako bi se osiguralo da veliki razvojni ili građevinski projekti na odgovarajući način uzmu u obzir povezane potencijalne uticaje na prirodno okruženje i pogođene zajednice.

Radna grupa za finansijska objelodanjivanja vezana uz klimu (TCFD)

Radna grupa za finansijsku transparentnost vezana za klimu, okvir smjernica koji pomaže kompanijama da otkriju finansijske rizike vezane za klimu investitorima, zajmodavcima i osiguravateljima.

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

EBRD finansira projekte u vezi s održivim razvojem od kojih se očekuje da budu dizajnirani i vođeni u skladu sa dobrom međunarodnom praksom. Definisali su deset zahtjeva učinka koji pokrivaju ključna područja okolišnih i društvenih pitanja i utjecaja.

Naš poslovni moto

Stvaranje pozitivnih rezultata za zainteresovane strane

U potpunosti vjerujemo da ekonomski razvoj treba da podrži prosperitet i dobrobit dionika na lokalnom i nacionalnom nivou.

Od našeg početka smo posvećeni razvoju kulture koja našu zajednicu domaćina stavlja u centar naših ciljeva. Demonstrirajući ove ugrađene vrijednosti i principe, razvoj i proizvodnja naših mineralnih resursa imaju potencijal da isporuče dugoročnu vrijednost za sve naše zainteresovane strane.

Pokazatelji vrijednosti

Investitori

US\$1,062 **134%**
NPV8 IRR

Uposlenici

91% **89%**
Domaći uposlenici Zadovoljstvo uposlenika

Okoliš

575,357.22 **30MW** MoU*
kg CO2e Ulaganje u obnovljive izvore
Emisije (GHG)

Zajednica

\$1.5m **1.6%**
Porezi, najam Doprinosi BH PDV-u (preko LOM)

Životni ciklus razvoja

Razvoj portofolija

Ciljanje na panevropsku imovinu koja povećava vrijednost za diversifikaciju portofolija

Razvoj imovine

Stalna istraživanje za dodavanje rezervi rude postojećoj koncesiji Vareš

Operativni razvoj

Izgradnja, proizvodnja, razvoj radne snage i visoki operativni standardi

Razvoj održivosti

Smanjenje našeg uticaja na životnu sredinu uz povećanje pozitivnog društvenog uticaja

Razvoj obnove

Rehabilitacijom se osigurava da su uticaji na biodiverzitet više nego zamjenjivi

Resursi i odnosi

Stručnost rukovođenja

Jaka etika i jasne politike
Robusni okvir upravljanja
Iskusan domaći tim

Jaka finansijska pozicija

Ogroman finansijski kapacitet za završetak razvoja i početak proizvodnje

Snažne projekcije novčanih tokova

Stabilan bilans stanja

Depoziti visoke kvalitete

Premium proizvodi mogu dovesti do veće vrednovanja

Kvalitetan izvorni materijal može smanjiti troškove obrade i uticaje na životnu sredinu ispunjavajući zahtjeve lanca snadbjevanja

Podrška zajednice

Historijska rudarska regija sa jakim vezama sa industrijom

Postojeća industrijska infrastruktura

Stabilno geopolitičko okruženje

Lokalna sposobnost i kapacitet

Izvor posvećenih zaposlenih

Uspostavljena partnerstva u lancu nabavke

Ciljevi održivog razvoja

Održivi gradovi i zajednice

Ostvarivanje komercijalnog i ekološki održivog razvoja kritičnih sirovina

Inovacija industrije i infrastrukture

Pokretanje visoko tehničkih plaćenih uloga i razvoj vještina za lokalnu radnu snagu

Odgovorna potrošnja i razvoj

Razvoj lokalnih obnovljivih izvora energije kao primarnog resursa može minimizirati ugljični profil rudnika

Pristojan rad i ekonomski rast

Stvaranje značajnog povećanja lokalnih poreskih prihoda kroz autorske naknade, koncesijske naknade, lokalno zapošljavanje i nabavke

Prepoznavanje i uključivanje zainteresiranih strana

Rad i komunikacija sa našim zainteresovanim stranama

Poboljšanje naše odgovorne poslovne prakse uključuje angažman naših zainteresovanih strana kako bismo poboljšali našu strategiju.

Cilj nam je da efikasno i transparentno komuniciramo sa svim našim zainteresiranim stranama, čime gradimo čvrste odnose koji nam pomažu u održavanju poverenja u naše poslovanje, u održavanju naše društvene dozvole za rad i stvaranju zajedničke vrijednosti.

Identificirali smo naše najvažnije grupe zainteresiranih strana i koristimo različite metode angažmana kako bismo održali dosljednu dvosmjernu komunikaciju tokom 2022.

Povratne informacije naših zainteresiranih strana o ključnim pitanjima ili uticajima koji su rezultat našeg poslovanja se prosljeđuju menadžmentu i Odboru i uzimaju u obzir u strateškim raspravama i odlukama.

Zainteresovane strane

Dioničari

Trenutni ili potencijalni pojedinci ili subjekti koji mogu posjedovati dionice kompanije i imaju finansijski interes u njegovom poslovanju kroz promjene cijene dionica ili isplatu dividendi. Dioničari također imaju pravo glasa o određenim važnim pitanjima, kao što su izbor direktora i odobravanje velikih korporativnih akcija, kao što su spajanja i akvizicije.

Postojeći i budući dužnici

Pojedinci ili entiteti koji daju zajmove za finansiranje poslovanja i finansiranje rasta u zamjenu za plaćanja sa fiksnim prihodom, kao što su otplate kamata i glavnice

Radna snaga

Zaposleni su od ključne važnosti za kulturu Adriatic Metalsa i imaju veliki interes za uspjeh kompanije.

Zaposleni imaju direktan uticaj na performanse kompanije, i na njih mogu uticati vlastite odluke.

Pokrenuta ključna pitanja

Kako kompanija napreduje kroz razvojni ciklus i ulazi u proizvodnju, dioničari su pokrenuli sljedeće teme:

Napredak izgradnje na Projektu Vareš

Geopolitički uticaji na lanac snabdjevanja i nabavku materijala

Uticaj inflacije na troškove materijala

Klimatske promjene / Raznolikost odbora za izvještavanje o TCFD

Naknada rukovodioca u odnosu na ciljeve

Orion ugovor o finansiranju duga sadrži niz finansijskih i nefinansijskih obaveza izvještavanja koje kompanija mora poštovati.

Zaposleni su tokom godine pokrenuli niz tema, uključujući:

Kompenzacije i beneficije

Zdravstveni i sigurnosni protokoli i obuka

Profesionalni razvoj karijere i lični razvoj

Raznolikost i inkluzija

Mogućnosti za osnaživanje žena

Kako i zašto se uključujemo

Kompanija održava redovan dijalog sa investitorima, pružajući im informacije o napretku kompanije, ukoliko to dozvoljavaju komercijalna povjerljivost, pravila o zloupotrebi tržišta i drugi zakonski zahtjevi. Kompanija obično održava sastanke sa institucionalnim investitorima i drugim velikim dioničarima nakon objavljivanja glavnih vijesti, finansijskih rezultata i u periodu između vijesti. Ključni mehanizmi angažiranja uključuju:

Godišnja generalna skupština

Godišnji i kvartalni izvještaji i izvještaji o održivosti

Terenske posjete i prezentacije investitorima

Sastanci investitora jedan na jedan sa predsjednikom, izvršnim direktorom i finansijskim direktorom

Redovne vijesti i ažuriranja projekta

Kompanija ima 20 miliona USD konvertibilnih obveznica koje je izdala Queens Road Capital Limited 1. decembra 2020. Kompanija također ima paket finansiranja duga od 142,5 miliona USD sa Orion Resource Partners (UK) LLP („Orion“) koji je završen u januaru 2022. Tokom godine, sastanci jedan na jedan sa generalnim direktorom i/ili finansijskim direktorom su se redovno održavali kako bi se obezbijedila redovna ažuriranja o napretku projekta Vareš.

Adriatic Metals održava otvorenu liniju komunikacije između svojih zaposlenika, višeg menadžmenta i Uprave. Grupa svakodnevno prati zdravlje i sigurnost i izvještava o učinku povreda izgubljenog vremena i učestalosti. Grupa sprovodi godišnje ankete zaposlenih širom grupe kako bi prikupila važne uvide i pratila zadovoljstvo radne snage.

Naš odbor redovno posjećuje poslovanje u Bosni i Srbiji, i saraduje sa svojim zaposlenima kroz individualne i grupne sastanke i događaje za zaposlene i za događaje za ažuriranje projekata.

Adriatic može imati koristi od uključivanja i određivanja prioriteta potreba zaposlenika. To može dovesti do povećanja zadovoljstva, motivacije i lojalnosti zaposlenih, što može pozitivno uticati na performanse i uspjeh kompanije.

Rezultati uključenosti

Kompanija se angažovala sa investitorima na temama strategije, upravljanja, ažuriranja projekata i performansi. Pored niza susreta sa investitorima i sastanaka jedan na jedan, kompanija je u oktobru 2022. godine bila domaćin tržištima kapitala i ugostila preko 30 investitora i analitičara kako bi oni direktno iskusili napredak projekta Vareš i saznali više o razvojnom procesu.

Pogledajte Posjetu radilišta od strane tržišta kapitala na str. 12

Paket finansiranja duga od Oriona uključuje donaciju Adriatic fondaciji koja se sastoji od jedne uplate od 100.000 USD (proporcionalno gdje je relevantno) iz otplate starijeg osiguranog duga tokom perioda otplate.

2022. godine smo uveli formalizirani sistem ljudskih resursa i tim za izgradnju sposobnosti i podršku radnoj snazi.

Zdravlje i sigurnost: Kompanija je tokom godine održala odličnu sigurnost. **Obuka:** 2022 je uključivala fokus na usavršavanje zaposlenih, uključujući obuku o kulturi i kompetencijama. **Raznolikost:** Kompanija je zadržala visok nivo zastupljenosti žena u radnoj snazi od 29%

Rezultati ankete uposlenika: U oktobru 2022. godine, anketa zaposlenih pokazala je da je 91% ispitanika ponosno što radi za kompaniju, a 89% bi preporučilo Adriatic kao odlično mjesto za rad.

Rad i komunikacija sa našim zainteresiranim stranama

▲ Geolog razgovara o uzorcima jezgra sa Michael Rawlinsonom, direktorom preduzeća

Zainteresirane strane

Vladina i nevladina tijela

Adriatic održava čvrste radne odnose sa predstavnicima vlasti na svim nivoima u regijama domaćinima u kojima djelujemo kako bi podstakli kontinuirani dijalog i izgradili povjerenje. Državni organi su ključni u određivanju lokalnih propisa i mogu uticati na donošenje odluka kroz svoj doprinos, povratne informacije, zagovaranje i politike. Takođe saradujemo s nezavisnim, nevladinim organizacijama koje se fokusiraju na društveno - političke i ekološke ciljeve kao što su ljudska prava, obrazovanje, poslovna etika, zdravlje, bezbjednost i očuvanje biodiverziteta.

Dobavljači

Dobavljači su ključni u osiguravanju da Adriatic Metals može izgraditi projekt Vareš na vrijeme i prema budžetu.

Korištenje kvalitetnih dobavljača osigurava da kompanija može ispuniti najviše standarde učinka i sigurnosti u svim područjima poslovanja, uključujući izvođače i podizvođače.

Ključna pokrenuta pitanja

Brojna područja su pokrenuta i o njima se diskutovalo tokom godine uključujući:

Napredak izgradnje na projektu Vareš

Društveno -ekonomski razvoj vareške regije uključujući koncesiona plaćanja

Uticaji na okoliš povezani sa izgradnjom, uključujući sanaciju kvaliteta vode u lokalnim riječnim tokovima kao rezultat izgradnje puteva

Regionalne poslovne koristi kao posljedica lokalne nabavke

I tokom i nakon faze izgradnje projekta Vareš, Adriatic će se angažovati s ključnim dobavljačima prema ugovorima o komercijalnom inženjeringu i nabavci kako bi isporučili opremu za rudnike i postrojenja i podržali tekuću proizvodnju. Ključna područja diskusije trenutno uključuju:

Kodeks ponašanja dobavljača

Mogućnosti nabavke

Kriteriji za provjeru dobavljača

Inflacija troškova materijala

Kako i zašto se uključujemo

Kompanija saraduje sa lokalnom (opštinskom), regionalnom (kantonalnom) i nacionalnom (federalnom) vlasti u Bosni.

U Srbiji kompanija saraduje sa lokalnim (opštinskim) i republičkim vlastima.

Pored zakonskog izvještavanja, kompanija redovno ažurira vladine službe i takav otvoren, kontinuiran angažman je ključan za razvoj uspješnog režima izdavanja dozvola. Državni menadžeri redovno izvještavaju Odbor o napretku u dobijanju licenci i dozvola.

Grupa Adriatic je posvećena tome da bude dugoročni akter u Bosni i Srbiji, s čvrstom opredijeljenošću za održivi razvoj svake zemlje. Posvećeni smo vođenju naših odnosa zasnovanih na transparentnosti, partnerstvu i integritetu.

Tim za nabavku je izvršio pretkvalifikaciju nekoliko dobavljača inženjeringa i rudarskih radova, uz angažovanje:

Sastanci jedan na jedan između menadžmenta i dobavljača

Kontakt sa odjelom nabavke i obaveza

Članstvo u kantonalnim i nacionalnim privrednim komorama

Prezentacije na nacionalnim trgovinskim događajima i forumima

Na lokalnom nivou, kompanija je takođe uključila i saradivala sa manjim kompanijama, od kojih su neke nezavisna ili porodična preduzeća.

Rezultati uključenosti

Bosna: Kompanija je 28. januara 2021 godine objavila da je dobila Dozvolu za eksploataciju za Veovaču (koja pokriva i historijski površinski kop i lokaciju pogona za preradu).

Dana 9. februara 2021. godine, kompanija je dobila ekološku dozvolu za Rupice.

Dana 3. juna 2021. godine kompanija je objavilo izdavanje urbanističke dozvole za Rupice.

Dana 19. jula 2021. godine, kompanija je objavila da je dobila Dozvolu za eksploataciju za Rupice.

Dana 28. oktobra 2021. godine, kompaniji je izdata revidirana ekološka dozvola za Veovaču, koja uključuje zahtjev redizajniranog skladišta jalovine (povećanje LoM jalovine nakon uklanjanja kruga za obradu barita).

Srbija: Kompanija je u decembru 2021 godine dobila licencu za Kazenovice površine 37 km², proširujući svoje istražne aktivnosti dalje na istok

Bosna:

Započeli smo seriju radionica sa lokalnim dobavljačima s ciljem rješavanja praznina u poslovnom iskustvu, pružanja motivacijskih sesija, podrške poslovnom planu i upoznavanja potencijalnih partnera za finansiranje.

Adriatic je bio domaćin EBRD-u, Svjetskoj banci, švicarskoj i britanskoj ambasadi, Britansko-bosanskoj privrednoj komori i UNDP-u kako bi promovirao povjerenje u ulaganje u lokalna preduzeća.

Prepoznavanje i uključivanje zainteresovanih strana

Rad i komunikacija sa našim zainteresovanim stranama

▲Uključenost u lokalnu zajednicu

Interesna strana

Zajednica

Uspostavljanje i održavanje dobrih odnosa sa lokalnom zajednicom tokom razvoja, rada i konačno zatvaranja rudnika, od vitalnog je značaja za društvenu dozvolu za rad kompanije.

U principu, kompanija treba da se angažuje sa svojim zajednicama pod uticajem projekta kako bi izgradila poverenje. Angažman zajednice će omogućiti bolje donošenje odluka, posebno tokom faze razvoja projekta.

Bosna: Rudarske zajednice u Varešu i Kaknju i šire stanovništvo općina i Zeničko-dobojskog kantona.

Srbija: Zajednice u blizini rudnika u opštini Raška, nacionalnom parku Kopaonik (koji se graniči sa sjeveroistočnim krajevima licenciranog područja) i šire stanovništvo i jugozapadne Srbije i Sjevernog Kosova.

Ključna pokrenuta pitanja

Kako Adriatic napreduje kroz proces razvoja projekta, kompanija počinje da ima značajne društvene, ekonomske i ekološke uticaje na lokalnu zajednicu i okolinu, što dovodi do pitanja oko:

Mogućnosti zapošljavanja

Planova razvoja zajednice, uključujući pružanje lokalnih usluga

Pitanja lokalnih dobavljača

Prijave za donacije Adriatic fondacije i druge inicijative

Kako i zašto se uključujemo

Bosna: Prateći ranija istraživanja domaćinstava kao dio ESIA konsultacije, Adriatic nastavlja svoj angažman koristeći Informativni centar Vareš i Odbor za odnose sa loklanom zajednicom. Pokazalo se da je to odličan forum za povratne informacije zajednice.

Ovo uključuje širenje razvoja projekta, oglašavanje javnih konsultacija i pristupa za održivost kompanije.

Korištene su društvene, štampane, radio i televizijske medijske platforme. Na Radio Bobovcu se emituje dvosedmični intervju sa zaposlenima, koji sluša oko 80% Varešana.

Srbija: Nacrta angažmana u zajednici razvijen u Bosni se primjenjuje u Srbiji. Nakon inicijalnih javnih konsultacija i otvaranja Informativnog centra u gradu Raškoj, 2022. godine je formiran Odbor zaodnose sa loklanom zajednicom.

Nabavka i ugovaranje: Kompanija zapošljava većinu svog sadašnjeg (i budućeg) osoblja iz općine Vareš i kako se kompanija približava fazi izgradnje projekta imenovan je službenik za lokalni poslovni razvoj koji će raditi sa lokalnim dobavljačima i izvođačima.

Rezultati uključenosti

Bosna: Informativni centar je primio preko 2400 posjeta u 2022. godini, što je udvostručenje omjera od 2021. godine, pri čemu su posjete pretežno vezane za mogućnosti zapošljavanja i za finansiranje lokalnih inicijativa.

Anketa domaćinstava iz 2021. godine utvrdila je jasan nedostatak dovoljne zdravstvene zaštite. Adriatic je stoga u maju 2022. godine otvorio Polikliniku Eurofarm u Varešu na korištenje kako zaposlenima, tako i zajednici.

Naš medijski koordinator bio je odgovoran za povećanje protoka društvenih medija povezanih sa projektom

Odbor zaodnose sa loklanom zajednicom, panel od 28 volontera zajednice sastao se 4 puta tokom godine. Posjeta lokaciji projekta pružila je prisutnima detaljnu prezentaciju nalaza i predloženih mjera za ublažavanje koje su identificirane tokom ESIA

Srbija: Kompanija, kroz svoj lokalni angažman sa zajednicom Raške, tek treba da iskusi bilo kakvo „prelivanje“ iz ekološke kampanje koja je tako javno ciljala poslovanje Rio Tinta u Srbiji. Kao historijski rudarski grad, stalna povratna informacija je jaka želja za radom i ponovnim pokretanjem i osiguravanjem prilike za zapošljavanje koje će preokrenuti migraciju mladih iz Raške u Beograd i dalje.

Prepoznavanje i uključivanje zainteresovanih strana

Posjeta tržišta kapitala našem projektu Vareš

U oktobru 2022 Adriatic i njihov savjetnik za finansijske komunikacije, Buchanan, su organizovali posjetu projektu Vareš za sudionike tržišta kapitala. Oni su pružili prvu priliku investitorima, analitičarima, prodavačima kapitala i bankarima iz Velike Britanije, Evrope, Australije i Sjeverne Amerike, da izbliza vide projekat.

Cilj ove posjete je bio:

1. pokazati da Adriatic ostaje na pravom putu da završi izgradnju projekta Vareš na vrijeme i u okviru budžeta;
2. uvjeriti dioničare da će projekt donijeti povrate slične onima uključenim u studiju izvodljivosti;
3. izgraditi povjerenje u Adriatic strategiju razvoja polimetalne imovine sa visokim prinosom; korištenje projekta Vareš kao odskočne daske za daljnji rast sadašnjeg i budućeg portofolija imovine kompanije; i
4. povećati povjerenje u operativno upravljanje Adriatic-om, smanjiti uočene rizike prema projektu Vareš i riješiti značajan popust koji tržište trenutno pripisuje kompaniji.

Posjeta se realizovala tokom perioda volatilnosti na globalnim tržištima, vođenog rastućim kamatnim stopama za borbu protiv globalnih inflatornih pritisaka, padom cijena metala, kao i značajnim otkupima dioničkih fondova, posebno u sektoru malih i srednjih kapitalnih ulaganja.

Povratne informacije ulagača

Posjeta gradilištu je bila značajan uspjeh. Povratne informacije od posjete su bile vrlo pozitivne, uključujući snažan osjećaj podrške zajednice, zapošljavanje lokalnog stanovništva i proširenje vodovoda do zajednice. Za investitore koji su već investirali u Adriatic, posjeta je značajno umanjila zabrinutost oko razvojnog rizika.

Kao što je uobičajeno sa svim projektima ove vrste, zdravlje i sigurnost su istaknuti kao primarna tema koja se tiče gostujuće strane.

Ovo je oblast značajnih ulaganja jer je projekat prošao kroz razvojni ciklus, pri čemu je kompanija sprovela 2.511 sati obuke o zdravlju i bezbjednosti, te primjenila odgovarajuće procedure zdravlja i bezbjednosti na radu, zadatke i mjerljive ciljeve.

Pozitivne bilješke o istraživanju su objavili prisutni analitičari, stimulirajući interes za dionice i poboljšani učinak cijene dionica.

“Hvala Adriatic Metals-u na briljantnoj posjeti. Bilo je divno vidjeti odličan napredak u razvoju rudnika i izgradnji pogona za preradu. Radujemo se što ćemo vidjeti postrojenje potpuno pušteno u rad i projekat u punom pogonu.”

Edward Gooden

Analitičar istraživanja rudarstva, Panmure Gordon

▲ Sudionici tržišta kapitala na gradilištu

Materijalnost i rizik

Upravljanje rizicima i mogućnostima

Mi definišemo glavne probleme kao one s potencijalom da imaju dugoročni strateški uticaj na kompaniju i značajan uticaj na naše ključne grupe zainteresovanih strana.

Odbor utvrđuje profil rizika kompanije i odgovoran je za nadgledanje i odobravanje strategije i politika upravljanja rizicima, interne usklađenosti i interne kontrole. Odbor priznaje da je odgovoran za preispitivanje efikasnosti sistema koji su uspostavljeni za upravljanje rizikom i da se sprovode relevantne kontrolne procedure.

Odbor je delegirao određena ovlaštenja za upravljanje rizicima Komitetu za reviziju i rizik, koji se sastaje najmanje dva puta godišnje kako bi razmotrio prezentacije revizora i nacrt godišnjih i privremenih finansijskih izvještaja. Komitetom za reviziju i rizike predsjedava Sandra Bates, koja ima relevantno finansijsko i poslovno iskustvo.

Svi članovi Komisije su neizvršni.

Odgovornost za preduzimanje i procjenu svakodnevnog upravljanja rizicima i efektivnosti interne kontrole je delegirana na menadžment. Odbor najmanje jednom godišnje pregleda procjenu efikasnosti upravljanja rizicima i interne usklađenosti i kontrole.

Procesi za identifikaciju i procjenu rizika vezanih za održivost:

Procjena uticaja na okoliš i društvo („ESIA“) za projekat Vareš koji je naručila Grupa i koja je realizovana sa međunarodnim konsultantom Wardellom Armstrongom je razmotrila osnovnu liniju projekta Vareš i identifikovala potencijalne izvore uticaja iz cijelog svijeta na vijek trajanja rudnika (izgradnja, rad i zatvaranje).

Napravljena je procjena veličine uticaja i određene su metode izbjegavanja, ublažavanja i upravljanja kako bi se ograničili ekološki i društveni uticaji koji nastaju kao rezultat razvoja projekta Vareš. Uticaji klimatskih promjena se razmatraju iz dvije perspektive okoliša: uticaj projekta Vareš na klimu i uticaj globalnih promjena na projekat. Na Projektu Raška, program istražnih radova je u toku, a rizici vezani za klimu biće identifikovani i procenjeni kao dio buduće faze studije obima projekta Raška.

Matrica materijalnosti

Obzirom na važnost održavanja naše društvene dozvole za rad, Adriatic Metals je pokrenuo proces identifikiranja i postavljanja prioriteta najvažnijih ekoloških, društvenih i upravljačkih problema s kojima se organizacija suočava.

Kompanija je željela razumjeti potencijalne uticaje našeg poslovanja i pružiti okvir za određivanje prioriteta i rješavanje ovih problema.

Kao dio naše šire procjene rizika, izvršili smo pregled ESG tema koje su najrelevantnije za kompaniju i njene zainteresovane strane, pridajući nivo važnosti svakom pitanju na osnovu njegovog potencijalnog uticaja i nivoa zabrinutosti koji su izrazili i interni i eksterni donici. Identifikovana je lista od 26 ključnih tema koja je predstavljena u rangiranju kao što je prikazano desno.

Ovaj model materijalnosti koristi se za usmjeravanje razvoja naše strategije održivosti, identifikaciju inicijativa za poboljšanje, integraciju održivosti u naše procese donošenja odluka, postizanje dugoročnog poslovnog uspjeha i pomaže nam da prenesemo napredak zainteresiranim stranama.

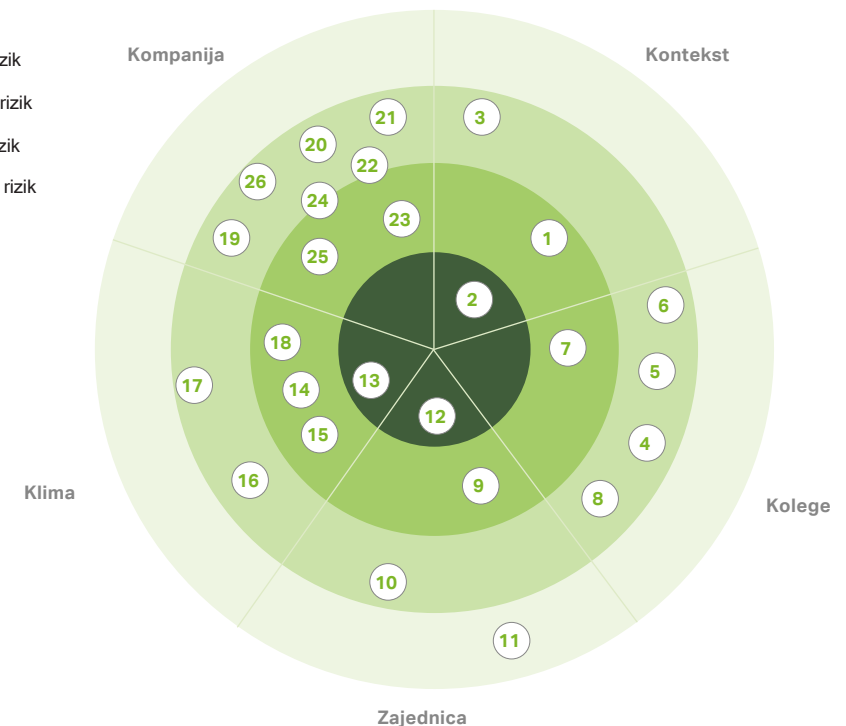
Da bismo to podržali, dodijelili smo upravljanje svakim materijalnim pitanjem ključnim funkcionalnim područjima poslovanja, uspostavljajući jasne linije odgovornosti i nadležnosti.

Materijalna pitanja

Kontekst	Kolege	Zajednica	Klima	Kompanija
1. Klimatske promjene i energetska tranzicija				
2. Politička nestabilnost				
3. Globalna pandemija				
4. Angažman zaposlenih				
5. Zdravlje i sigurnost zaposlenih				
6. Obuka i razvoj				
7. Zapošljavanje i zadržavanje				
8. Pripravnost za vanredne situacije				
9. Angažman zajednice				
10. Razvoj zajednice				
11. Preseljenje				
12. Otkup zemljišta				
			13. Usklađenost sa okolišom	
			14. Potrošnja energije i efikasnost	
			15. Emisije	
			16. Voda i ispuštanje otpadnih voda	
			17. Upravljanje otpadom i jalovinom	
			18. Biodiverzitet i korištenje zemljišta	
			19. Poslovna etika	
			20. Odgovorno plaćanje poreza	
			21. Borba protiv mita i korupcije	
			22. Ljudska prava	
			23. Regulacija i izdavanje dozvola	
			24. Finansiranje	
			25. Cyber sigurnost	
			26. Upravljanje ugovaračem	

Rang

- Nizak rizik
- Srednji rizik
- Visok rizik
- Kritičan rizik

Materijalnosti i rizik

Procesi za upravljanje rizicima vezanim za klimu

▲ Šumsko područje u Varešu

Kompanija je razvila Sistem upravljanja zaštitom okoliša i društva („ESMS“), koji vodi implementaciju i praćenje metoda ublažavanja i upravljanja identifikovanih u ESIA-i. ESMS se sastoji od korporativnih politika, ESIA-e, te planova i akcionih planova upravljanja okolišem i društvom.

Odbor i upravljački tim su posvećeni razvoju rudarskog projekta u skladu sa lokalnim okruženjem i zajednicama, poduzimajući odgovarajuće i snažne korake u procesu za postizanje ovog cilja. Bosanskohercegovačku električnu mrežu sve više napajaju obnovljivi izvori energije, ali značajan dio i dalje dolazi iz izvora energije na uglj.

Procjena ovih rizika u kontekstu strateškog planiranja i alokacije kapitala bila je osnova za odobrenje i razvoj malog solarnog projekta u upravnoj zgradi Eastern Mininga u Varešu.

Kompanija smatra da će se najveći rizici vezani za klimu pojaviti nakon otvaranja rudnika i postrojenja za preradu. Stoga je najveća prilika da se ti rizici smanje (uključujući rizik od emisija, poreze na ugljenik i druge povezane prelazne rizike) upravo u toku faze projektovanja i izgradnje projekta. Opskrba energijom za pogon rudarskih i prerađivačkih aktivnosti se smatra materijalnim područjem usmjerenim na klimu, baš kao i vrste goriva za napajanje mobilne flote. Kamioni na vodik su također uzeti u obzir za mobilnu flotu i kompanija će nastaviti da procjenjuje ulaganja u operativne tehnologije s niskim emisijama.

Kako su identifikacija, procjena i upravljanje rizicima povezanih sa klimom integrirani u cjelokupno upravljanje rizikom:

ESIA je razvijena uz i u bliskoj saradnji s konačnom studijom izvodljivosti projekta. To znači da su ekološki i društveni aspekti integrirani u cjelokupni dizajn, izbjegavajući mnoge potencijalne značajne negativne utjecaje.

Strategija održivosti

Naši prioriteti održivosti

Kompanija je posvećena postavljanju visokih standarda u odgovornom vađenju svojih mineralnih resursa.

Sušтина ove strategije je postavljanje visokog standarda za standarde upravljanja zaštitom okoliša i društva (ESG), ne samo u poređenju sa evropskim kolegama, već i širom globalnom rudarskom industrijom.

Ključne oblasti održivosti

Kolege i mogućnosti

Zdravlje i sigurnost na radu

Obuka i profesionalni razvoj

Raznolikost i jednake mogućnosti

Kultura i vrijednosti

Zajednica i doprinosi

Zdravlje, sigurnost i zaštita zajednice

Razvoj zajednice

Lokalno zapošljavanje

Lokalni lanac snadbjevanja

Klima i okoliš

Otpornost na klimatske promjene

Emisije gasova staklene bašte

Briga o biodiverzitetu, rehabilitacija i korištenje zemljišta

Upravljanje otpadnim vodama

Kompanija i obaveze

Snažno upravljanje i nadgledanje

Kriteriji za dugoročni uspjeh

Nema ozljeda koje mijenjaju život (ovo bi uključivalo smrtne slučajeve, fizičke i zdravstvene ozljede)

Ukupna učestalost povreda koje se mogu zabilježiti <8

25% žena zaposleno do 2024

Izgraditi kapacitet i sposobnost lokalne radne snage

Nulta degradacija javnog zdravlja od naših aktivnosti

Socioekonomski doprinos

Angažman i razvoj zajednice

Društvena ulaganja

Izgraditi kapacitet u lokalnom lancu nabavke

Nema ozbiljnih ekoloških incidenata

Sanirati najmanje 110 ha degradirane šume zajedno sa lokalnim šumarskim vlastima

Smanjiti upotrebu pitke vode kroz reciklažu

Osmisliti i ostvariti 100% reciklirane vode u procesnim postrojenjima i podzemnom rudarstvu

Korporativno upravljanje i poslovna etika

Nulta tolerancija protiv mita i korupcije

ISO9001, 14001 i 45001 certifikat

performanse za 2022

LTIFR

1.03*

Sati obuke

2631

TRIFR

4.10*

Uposleno žena

29%

Žalbi

11

Lokalni uposlenici

91%

GHG emisije

575,357.22
kg CO2e

(Scope 1 i 2)

Sastanci odbora za održivost

4

Posjete informativnom centru

2,418

Uposlenici lokalnih ugovarača

348

Ciljna redukcija emisija do 2027

30%

Korištenje pročišćene vode dnevno

55m3

Direktne investicije

25%

Prioriteti za 2023

Plan kvalitetne edukacije radnika

Podrška mladim, neiskusnim mještanima da dobiju priliku za zapošljavanje

Saradnja s univerzitetima u BiH i regionu

Jaka kontrola upravljanja

Obuka za siguran nadzor i sigurno upravljanje

Saradnja i upravljanje izvođačima

Uvesti zdravstveno-higijenski plan

Promovisati kulturu zdravlja i sigurnosti u zajednici

Promovisati zdrav način života

Unaprijediti primarnu zdravstvenu zaštitu u lokalnoj zajednici za zaposlene, ali i za potrebe zajednice

Dekarbonizacija i smanjenje emisije stakleničkih plinova

Čista i obnovljiva energija (neto nula strategija)

Razviti plan upravljanja jalovinom (GISTM)

Odgovorno planiranje sanacije i zatvaranja

ARD kontrola za tretman i ponovnu upotrebu otpadnih voda

Sprječiti zagađenje i štetne aktivnosti

Ispuniti sve ESIA i ESMS obaveze

% povećanog izvoza iz Bosne

Ishodovati ISO certifikate

Isporučiti energetske prelazne metale

Razvoj projekta

Razmatranja održivosti tokom izgradnje

2022 je bila još jedna godina transformacije. Prošli smo kroz faze izgradnje projekta Vareš, nastavili smo naše istražne aktivnosti i proširili granice našeg koncesijskog područja uz horizontalnu liniju kako bismo proširili strateški paket zemljišta.

Rudnik
Rupice

Objekat za preradu
Vareš

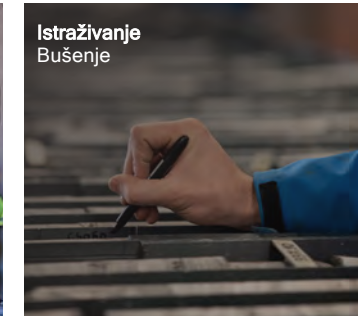
Dodatna oprema
Snabdijevanje energijom

Javni transportni put, logistika
Centar Željeznice

Koridor
Lanac opskrbe

Istraživanje
Bušenje

Razmatranja vezana za održivost

Ambulanta za hitne slučajeve: Zemljani radovi u Rupicama dobro napreduju i do danas je završeno oko 65% zemljanih radova.

Izgrađeni su privremeni objekti za podršku bezbjednom radu, uključujući kancelarije, svlačionice za zaposlene i izvođače radova, ambulantu za hitne slučajeve, radionicu i prostore za odlaganje potrošnog materijala.

Ponovna upotreba i regeneracija: Pogon za preradu Vareš nalazi se na industrijskoj lokaciji. Historijski zgušnjivač jalovine i neki drugi manji zgušnjivači će biti prenamijenjeni za buduću upotrebu, uključujući ponovnu upotrebu kao rezervoar za procesnu vodu.

Obnovljiva energija: Kako bismo podržali naše niže emisije ugljika, razvijamo neto nultu strategiju koja će odrediti lokaciju pogodnu za projekte obnovljive energije, potkrijepljenu potpisanim Memorandumom o razumijevanju s norveškim dobavljačem obnovljive energije, Emergy, za saradnju na razvoju 30 MW solarnog postrojenja za direktno napajanje Vareške prerade.

Sigurnost zajednice: Novim vučnim putem dužine 24,5 km bit će transportovana drobljena ruda i odvođena jalovina između Površinske infrastrukture Rupice i Prerađivačke tvornice Vareš, te će se transportovati kontejneri za koncentrat između tvornice za preradu Vareš do željezničke stanice Vareš. Transportna cesta će zaobići sela, stanove i grad Vareš u ključnim dijelovima.

Međunarodni ESG standardi: Adriatic je 2022. godine dogovorio glavne uvjete (HoT) za kupovinu proizvodnje koncentrata sa Boliden AB, i međunarodnom kompanijom za trgovinu i topljenje sirovina. Kao dio početnog procesa provjere, od Adriatica je zatraženo da izvrši procjenu održivosti; nakon čega će uslijediti daljnja istraživanja upravljanja vodama, upravljanja jalovinom, odnosa sa zajednicom i učinaka stakleničkih plinova.

Industrijsko istraživanje: Rupice će ostati u fokusu istraživačkih aktivnosti u Vareškoj regiji i mnoga postojeća ležišta ostaju otvorena i tek trebaju biti u potpunosti definirana. Značajan potencijal ostaje širom industrijskih istraživačkih zona bušenja, smanjujući greenfield istraživanje

Upravljanje i podrška specijalističkim izvođačima

Ausenco

Multinacionalni pružalac usluga inženjeringa, nabavke, upravljanja izgradnjom i operacijama za sektore energije i resursa.

Çiftay

Izvodi međunarodne rudarske i građevinske radove, ispunjavajući najviše standarde sigurnosti i kvaliteta rada.

Wardell Armstrong

Multidisciplinarna konsultantska kuća za okoliš, inženjering i rudarstvo sa globalnom ekspertizom u cijelom životnom ciklusu rudnika.

Mining Plus

Vodeći pružatelj rudarskih tehničkih usluga, koji se sastoji od profesionalaca specijaliziranih za geologiju, rudarski inženjering, geotehnički inženjering, ventilaciju rudnika i operativni menadžment.

Alfa Energy

Vodeći pružatelj rudarskih tehničkih usluga, koji se sastoji od profesionalaca specijaliziranih za geologiju, rudarski inženjering, geotehnički inženjering, ventilaciju rudnika i operativni menadžment.

Workforce Group

Pružna usluge savjetovanja radne snage i rješenja za rudarsku industriju, savjetovanje o upravljanju ljudima i praksama kroz životni ciklus zaposlenika u bilo kojoj fazi rudarskog projekta.

Transparentnost i odgovornost

Sanela Karić
Neizvršna direktorica i
predsjednica Odbora za održivost

„Naš cilj ove godine je bio da osiguramo efikasan nezavisni nadzor nad održivošću naših operacija i da postavimo jasne principe“

U ime Upravnog odbora Adriatica, s velikim zadovoljstvom podržavam naš inauguracijski izvještaj o održivosti.

Počašćena sam što sam bila dio Adriatic tima posljednje tri godine i oduševljena sam evolucijom Odbora kako napredujemo od istraživanja do razvoja. Osigurali smo integraciju društvenih i ekoloških aspekata koji su najvažniji za naše zainteresovane strane u naše planiranje i donošenje odluka, što će značiti da je Adriatic u dobroj poziciji da održi i nadograđuje svoje dobre rezultate.

Kultura

Vjerujemo da ESG razmatranja moraju biti ugrađena u temelje onoga što radimo. Očekujemo da će se funkcija Odbora za održivost vremenom razvijati, ali smo postavili osnovnu ulogu, nadležnost i odgovornosti odbora koji će ostati dosljedni kroz sve faze našeg korporativnog životnog ciklusa.

Naša posvećenost održivosti i ESG-u počinje od odbora i proširuje se kroz cijelu kompaniju. Iako je ovo početno putovanje Adriatica, prepoznajemo važnost koju možemo odigrati u stvaranju uspješne i održive lokalne zajednice. Ključna uloga našeg Odbora za održivost je uspostavljanje i održavanje kulture u kojoj su svi složni i osjećaju se ovlaštenim da iznesu zabrinutost o pitanjima ESG-a. Naša misija je omogućiti korištenje materijala potrebnih za uspješnu planetu i uzbuđeni smo što možemo biti dio ovog putovanja.

Ključne fokusne oblasti Odbora u 2022

Razvoj okvira i strategije održivosti

Implementacija ESIA obaveza

Definisanje zadataka i ciljeva održivosti

Ciljna dekarbonizacija i nulta neto strategija i posvećenost kroz SBTi

Upravljanje rizikom održivosti; rješavanje i ublažavanje prioritetnih područja kao što su OH&S, zdravstvena sigurnost i sigurnost zajednice i energetska sigurnost

Planovi razvoja radne snage

Planovi razvoja zajednice, uključujući zdravstvene usluge i kapacitet lanca nabavke

Čuvati kulturnu baštinu

Priprema izvještavanja o održivosti međunarodnih standarda objelodanivanja je važan alat za postepeno poboljšanje upravljanja operativnim uticajima naše kompanije, uz neophodnu transparentnost koja utiče na naše praćenje i upravljanje. Kada se efikasno primjeni, proces izvještavanja stvara važan uvid u naš učinak i pomaže nam da postavimo ciljeve i ispunimo sve veća očekivanja svih grupa zainteresovanih strana.

Glavni fokus Odbora za održivost u 2022. godini je pružanje strateških smjernica o postavljanju, mjerenju i reviziji ciljeva i zadataka koji imaju za cilj podsticanje kontinuiranog poboljšanja našeg ESG učinka. Naši trenutni prioriteti odgovaraju svrsi razvojne kompanije i sada počinjemo da postavljamo sisteme za upravljanje informacijama kako bismo pratili dodatne podatke o učinku koji će biti potrebni kada budemo u proizvodnji. Ekološki i društveni podaci će značajno evoluirati kada se budemo bavili otpadom, jalovinom, vodom i emisijama u daleko većem obimu nego što je to sada slučaj.

Radna grupa za izvještavanje o finansijskim objavama vezanim za klimu (TCFD).

Kako bi bolje razumjeli rizike koje predstavljaju klimatske promjene, Odbor za održivost je razmotrio i odobrio metodologiju i nacrt objelodanivanja prema TCFD-u. Uz podršku vanjskih konsultanta, koristili smo sljedeću metodologiju za implementaciju TCFD-a:

a mi se kontinuirano

1. Upravljanje i nadzor: Nadzor odbora i uprave kako bi se osiguralo da su klimatska pitanja ugrađena u strateško planiranje i upravljanje rizikom

2. Procjena materijalnosti rizika povezanih sa klimom: razumijevanje potencijalnih rizika vezanih za klimu i mogućnosti za poslovanje uključujući sve relevantne zainteresovane strane

3. Razvijanje i definiranje scenarija: Konstruisanje odgovarajućih scenarija za razvoj relevantnih narativa u skladu sa našim kontekstom i poslovnim modelom

4. Identifikovanje potencijalnih odgovora: Korištenje rezultata za identifikaciju realnih strateških odgovora za upravljanje rizicima i prilikama

5. Dokumentovanje i transparentnost: Komunikacija relevantnim stranama - ulazni podaci, pretpostavke, metode, rezultati i potencijalni odgovori menadžmenta.

Objavlivanje izvještaja kompanije za drugu godinu prema TCFD -u se može naći kroz ovaj izvještaj i u dodatku na stranici 67.

Perspektiva

Kako budemo napredovali do 2023. godine i ušli u proizvodnju, kompanija će početi da razumije svoju održivost u širem kontekstu, omogućavajući nam da postavimo osnove prema kojima se buduć i napredak može mjeriti.

Naše zainteresovane strane također mogu očekivati da se uskladimo sa višim standardima upravljanja okolišem, kao što su okviri za biodiverzitet, a mi se stalno konsultujemo sa partnerima i zainteresovanim stranama kako bismo razumjeli ona područja koja predstavljaju i rizik i priliku za kompaniju.

Ovo prvo otkrivanje održivosti ne samo da donosi značajnu mjeru zajedničkog stvaranja vrijednosti, već uspostavlja plan za odgovoran razvoj koji karakterizira naše korporativno ponašanje i kulturu. Radujem se čitanju narednog poglavlja Adriatic Metals-ove priče.

Kolege

Izgradnja kapaciteta

Sistem upravljanja radnom snagom	19 →
Ciklus uposlenika	20 →
Povlastice i zapošljavanje	21 →
Obuka i razvoj	22 →
Odnosi uposlenika i uključenost	24 →
Raznolikost i jednakost	25 →
Zdravlje i sigurnost	27 →

LTIFR

1.03*

TRIFR

4.10*

Sati obuke

2,511

Žene na ranom mjestu

29%

* na 200,000 radnih sati

◀ Geolozi istražuju karakteristike depozita

Sistem menadžmenta radne snage

Stvaranje spremne radne snage

Lachlan Spicer
Šef Ureda za ljudske resurse

“Obavljajući pripremne radnje, mi smo sada ispred očekivanja zainteresiranih strana i gradimo uspješan biznis koji će podržavati naš prevashodni cilj dobijanja spremne radne snage za prvi dan operacija.”

Postavljanjem pravih temelja možemo izgraditi posao koji će imati dugoročan uspjeh.

Ovo smo riješili tako što smo razvili robusnu upravljačku strukturu koja uzima u obzir sve aspekte naše organizacije i slijedi najbolju praksu prilikom uspostavljanja potrebnih politika i procedura. To nam omogućava da svedemo na minimum potencijalne rizike i osnažimo naše poslovanje u budućnosti.

Ljudski resursi (HR) u sektoru rudarstva se tradicionalno tretiraju kao sporedna, a ne kao bazna funkcija podrške. U Adriaticu radimo drugačije; vjerujemo da su HR integralna poslovna funkcija i da kao takav treba biti ugrađena u centralnu poslovnu strategiju, direktno usklađenu s korporativnim ciljevima. Ugrađujući funkcije HR u poslovanje, na ovaj način, možemo razviti kolektivno razumijevanje vizije kompanije i osigurati da svi djeluju ka istom cilju.

Da bismo izgradili našu funkciju HR i tim, oslanjali smo se na godine iskustva u industriji, cijeneći neke zajedničke padove u ovoj oblasti i kreirali smo strategiju radne snage koja se bavila svim fazama životnog ciklusa zaposlenih.

Ova strategija pomaže kompaniji da postigne svoje ciljeve procjenom postojećih talenata u poslovanju i predviđanjem budućih potreba za osobljem. Adriatic-ov HR tim je kreirao „model troškova“ radne snage za direktno zapošljavanje „planiranih“ pozicija (prema planu izvodljivosti), postavljajući radni okvir za dugoročno zapošljavanje.

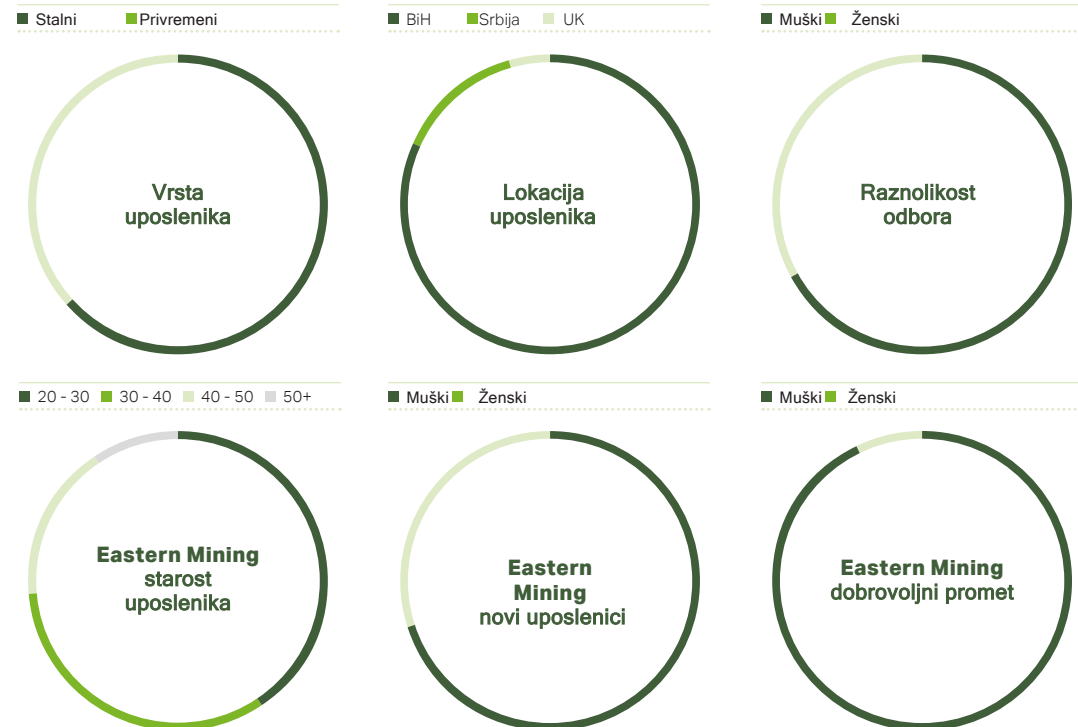
Svi relevantni stariji lideri su sudjelovali u sesijama razvoja strategije kako bi Adriatic osigurao pristup pravom rasadniku (bazenu) talenata za postizanje svojih ciljeva i postizanje konsenzusa u pogledu vizije i kulture kompanije. Odavde smo bili u mogućnosti da generišemo informirani organizacioni dizajn i budžet za isporuku naših osnovnih strategija: resursa, kompenzacija i beneficija, te talenta i učenja.

Pristupajući ovom projektu na promišljen i metodičan način, stvorili smo čvrstu osnovu na kojoj možemo stvoriti okruženje proaktivnosti, a ne reaktivnosti. Ovo će postati sve važnije kako faza proizvodnje našeg projekta počinje, a upravljanje vremenom i resursima postaje fokusirano na izvršenje.

Sistem upravljanja radnom snagom

Statistika uposlenika

Ciklus zaposlenih

Mogućnosti transformacije

Hanadi Željo

Viši referent za ljudske resurse

"Postoji entuzijazam i energija koji čine tako sjajno okruženje za rad u njemu. Imajući moderan pristup, u kojem svako od nas postaje odgovoran za svoj aspekt ljudskih resursa, mislim da stvaramo dinastiju".

Izgradnja tima

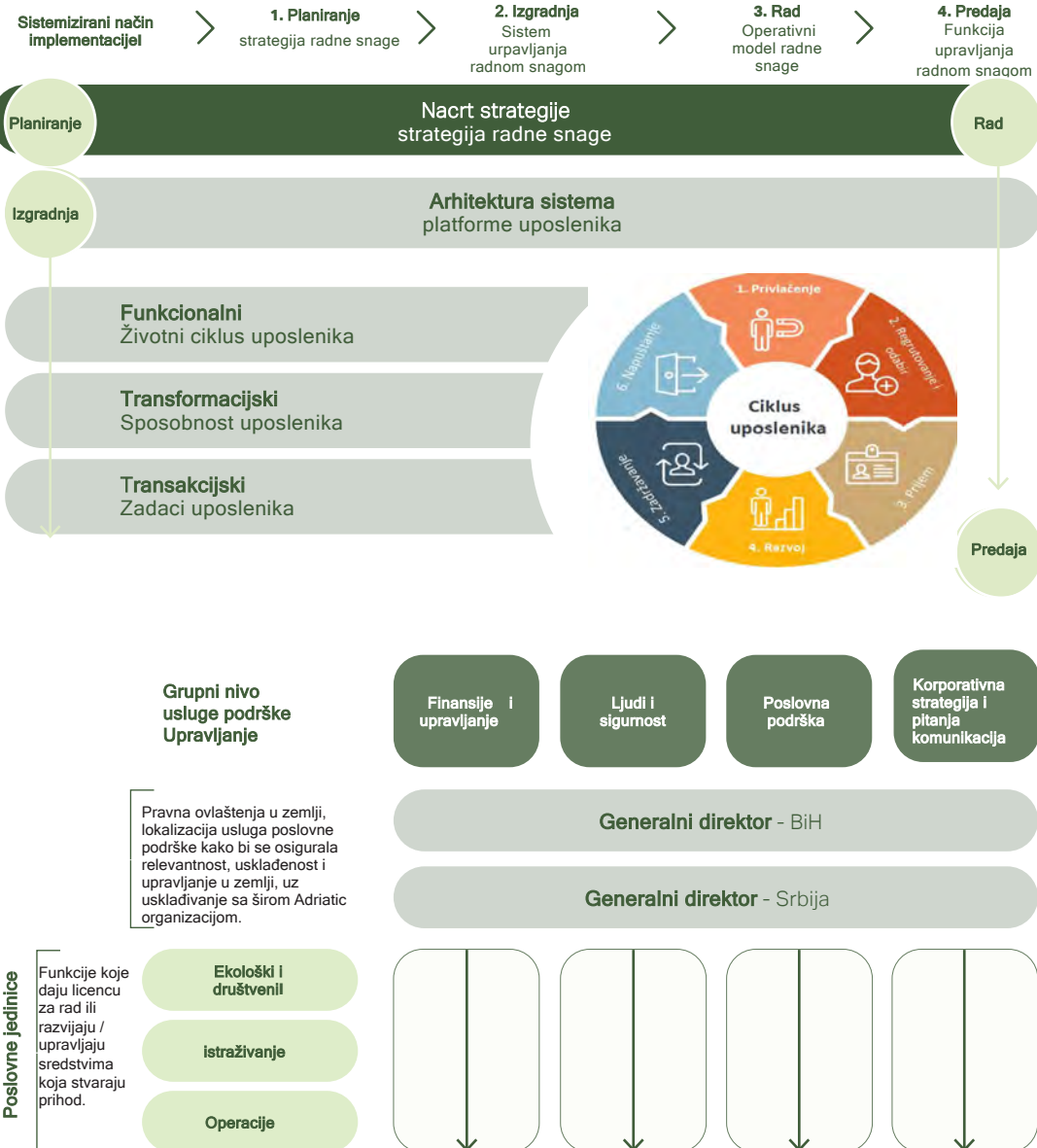
Opremljeni jasnim razumijevanjem korporativnih ciljeva i uloge HR-a u ostvarivanju istih, okupili smo tim pojedinaca koji su u najboljoj poziciji da realizuju našu viziju radne snage.

Umjesto da regrutujemo grupu stručnjaka za ljudske resurse, angažovali smo iskusne stručnjake koji posjeduju potrebnu dubinu razumijevanja u oblastima kao što su edukacija, psihologija i pravo. Ovo omogućuje Adriatic-u da se zauzvrat pozabavi ključnim područjima funkcije ljudskih resursa, dodijelivši člana tima da vodi određeni cilj i izbjegne prekomjerno osoblje ili preklapanje skupova vještina.

Tim za ljudske resurse smo postavili na program profesionalnog razvoja koji pruža relevantne informacije i obuku koja im omogućava da iskoriste svoje postojeće znanje i skupove vještina. Svaki član tima je takode imao individualnog mentora s ekspertizom u oblasti koja im je dodijeljena kako bi se obezbijedilo kontinuirano uvježbavanje po sistemu jedan na jedan.

Iako članovi tima posjeduju potrebne kvalifikacije i kompetencije, nedostajalo im je iskustvo u industriji i sposobnost primjene tog znanja. U svjetlu ovoga, osmišljen je i implementiran okvir za treniranje od strane stručnih profesionalaca ljudskih resursa kako bi se unaprijedili i razvili novi članovi tima. Naš lokalni viši referent ljudskih resursa za konsultiranje se redovno konsultuje s trenerima kako bi se procijenio napredak i osiguralo da mentorstvo zadovoljava potrebe svakog člana tima.

Cilj je osigurati da tim za ljudske resurse, na licu mjesta bude osposobljen za samostalno upravljanje situacijom uz održavanje kvaliteta usluga za klijente. Kako je središte našeg poslovanja u Bosni, važno je da se funkcija ljudskih resursa, zajedno sa ostalim poslovnim jedinicama, nalazi tu, a nju čine bosanski zaposlenici i ona pruža funkcionalnu podršku cijeloj kompaniji na svim lokacijama. Ovo podržava našu matičnu organizacionu strukturu da nas priprema za budući rast, kako u Bosni, tako i šire.

Beneficije i zapošljavanje

Holistički pristup

Centralni cilj naše Strategije resursa je omogućiti identifikaciju, privlačenje i izbor najboljih talenata za potrebne uloge. Naš proces zapošljavanja je utemeljen u našim principima pravičnosti i transparentnosti, s ciljem pronalaženja najboljih kandidata uz istovremeno podsticanje raznolikosti.

Proces je formaliziran i pokriva sve faze upisa, uključujući i odobrenje opisa posla, odgovarajuće kanale za širenje mogućnost zaposlenja, kriterijume za uži izbor, proces intervjua i završne provjere osoblja. Mogućnosti zapošljavanja su otvorene za interne kao i za eksterne kandidate da bismo bili sigurni da smo i jednima i drugima pristupili kao najširem izvorištu talenata, pružajući mogućnost napredovanja unutar kompanije našim sadašnjim zaposlenicima. U 2022 zaposlili smo 20% višeg menadžmenta iz lokalne zajednice, uključujući našeg voditelja Održivosti.

Imamo jaku strukturu kompenzacije. U Bosni, naša strategija je bila da ponudimo visoko konkurentne plate s ciljem privlačenja najboljih talenata. Vršer se godišnji pregledi naknada i uzimaju se u obzir, između ostalih faktora, individualni učinak, tržišni uslovi i troškovi života.

Također nudimo niz pogodnosti, uključujući privatno zdravstveno osiguranje za naše osoblje i članove njihovih porodica, stambeni dodatak za one koji se sele do Vareša i prijevoz. Prijevoz na posao i s posla povrata je organizovan i plaćen od strane kompanije. Nudimo i obroke ili odgovarajuće naknade za to.

Kao dio našeg Plana razvoja zajednice, želimo promovisati više mogućnosti zapošljavanja u Vareš i okolici, s ciljem omogućavanja mladim Bosancima da ostanu u zemlji, umjesto da traže posao negdje drugo u Evropi.

Ključni element naše strategije zapošljavanja je bio usmjeren na reklamiranje zapošljavanja u lokalnim kantonima i zapošljavanje pojedinaca koji nemaju prethodno rudarsko iskustvo, ali imaju dovoljnu sposobnost za učenje i razvoj u ovim poslovima.

Ova strategija nam omogućava, ne samo da stvaramo mogućnosti koje donose pozitivno nasljeđe u Bosnu, nego i da razvijamo i zadržimo talenat za dugoročni period.

Uspostavili smo veze s brojnim univerzitetima u Bosni, kako bismo obezbijedili još jedan ključni segment zapošljavanja u kompaniji. Ove godine smo takođe angažovali Koordinatora studentskog programa da se pridruži našem timu ljudskih resursa u cilju efikasnijeg upravljanja vezama i izlazom iz škola i univerziteta u regionu.

Započeli smo i program stažiranja s nekim pojedincima koji su se kasnije pridružili Adriaticu u stalnim poslovima.

■ Vareš ■ Zenica ■ Sarajevo ■ Breza ■ Kakanj

Intervju sa

Nikola Andrić

Konsultant ljudskih resursa

Koja je vaša trenutna uloga u Adriatic kompleksu?

Unutar našeg tima od sedam ljudi, svaki od nas je odgovoran za ključnu oblast funkcije ljudskih resursa; Ja sam fokusiran na pravne poslove i aspekte usklađenosti upravljanja ljudima i odgovoran sam za sve ugovore o radu i pravnu dokumentaciju, osiguravajući pri tome usklađenost s relevantnim standardima povjerljivosti i zakonima o radu.

Iz Vašeg vlastitog iskustva, kako stažiranje pomaže u pripremi kandidata za buduće zadatke?

Tokom svog šestomesečnog stažiranja uspio sam iskusiti svaki aspekt funkcije ljudskih resursa, od rada u zapošljavanju do razvoja talenata u kulturnom i organizacionom segmentu. Ovo široko iskustvo mi je dobro poslužilo za moju trenutnu poziciju u kompaniji, da uprkos tome što sam se uglavnom fokusirao na zakone i propise, da dobro razumijem ukupnost funkcije ljudskih resursa i u stanju sam podržati i projekte izvan moje primarne nadležnosti.

Kako kultura i pristup Adriatic-a omogućava zaposlenicima da se razvijaju i napreduju?

Meni su date sjajne mogućnosti da nastavim da usavršavam svoja znanja i vještine nakon mog promaknuća u tim. Dobio sam individualni trening kao dio procesa kreiranja tima ljudskih resursa i sesije su bile odličan izvor motivacije. Naš viši konsultantski partner je nevjerojatna podrška i fantastičan zagovornik naših napredovanja - ona me osnažila da upišem doktorat na Poslovnom pravu za koji se nadam da će početi sljedeće godine. Mislim da je kultura ovdje vrlo pozitivna. Svi dijelimo iste vrijednosti i svi se osjećaju integriranim u posao; iako sam ja u juniorskoj ulozi, zaista se osjećam kao da donosim vrijednost za kompaniju.

Obuka i razvoj

Podrška i mogućnosti

Fokusirajući se na zapošljavanje mladih, visoko kvalifikovanih pojedinaca, gradili smo samopokretačku i obrazovana radnu snagu.

Fokus naše strategije za talente i učenje je bio da se pruže specifične tehničke vještine, trening i ponašanja koje pojedinci zahtijevaju - kada imate ograničeno ili nikakvo prethodno iskustvo u rudarenju - i stvore mogućnosti za učenje koje će omogućiti zaposlenima da se razvijaju i ispunjavaju svoj potencijal. U 2022. godini je bilo 93 % zaposlenih kao „izuzetno zadovoljnih“ sadržajem obuke, procesom facilitacije i materijalom.

Svaki novi zaposlenik prolazi kroz naš program uvodne obuke „Dobrodošli u Adriatic Metals“, koji pokriva ponašanje na radnom mjestu, okolišnu i društvenu odgovornost i sigurnost radnih praksi. Ako je pojedinac novi u svijetu poslovanja, dodjeljuje mu se mentor koji će ga voditi tokom cijelog trajanja obuke za prvih nekoliko mjeseci na novoj ulozi i tokom njegovog probnog rada.

Tokom ovog perioda, menadžer obezbjeđuje određene mjerljive, ostvarive, relevantne i pravovremene ciljeve za zaposlenika. Trenutno je menadžer u funkciji trenera i vodi pojedinca da ostvari svoje ciljeve i da ga pripremi za njegovu buduću ulogu. Svaki zaposlenik se ocjenjuje u znanju engleskog jezika budući da ova lingvistička sposobnost može koristiti u ukupnom razvoju karijere, a zaposlenici mogu pohađati nastavu na odgovarajućem nivou.

Naš partner za talent i učenje, Lejla Selimović, osigurava da svaki pojedinac u organizaciji ima plan razvoja. Navedeni princip je formulisan tokom godišnjeg proces upravljanja učinkom, pri čemu će svaki zaposlenik raditi sa svojim menadžerom kako bi utvrdio svoje ciljeve na godišnjem nivou i identifikovao svoje potrebe za bukom.

Gdje postoji velika potražnja za određenom vrstom vještina, Adriatic nudi priliku za obuke velikih grupa. Svi naši moduli obuke su dostupni putem našeg online sistema upravljanja učenjem i svaki zaposlenik ima profil na platformi putem koje se, osim ove strukturirane obuke, takođe podstiču zaposlenici da pronalaze eksterne mogućnosti razvoja. Mnogi zaposleni uzimaju više edukativne kurseve kako bi povećali svoje skupine vještina i znanja i postoji procedura putem koje se zaposlenici mogu prijaviti za finansiranje kurseva.

Mi podstičemo naše zaposlenike da učestvuju u drugim interventnim učenjima, kao što su vozačke dozvole, usavršavanje engleskog jezika, i sesije stručnog razvoja koje imaju za cilj da pomognu linijskim vođama u stvaranju motivirajućeg i prijatnog radnog mjesta za sve zaposlenike.

Čvrsto vjerujemo da ulaganjem u naše zaposlenike kreiramo interne šeme talenata i jačamo kompaniju.

Sve naše linijske vođe se ohrabruju da redovno daju povratne informacije putem Sistema upravljanja performansama. U 2023. godini ćemo uvesti formalnu inicijativu koja počinje da pruža preglede razvoja karijere kojom namjeravamo uključiti sve naše zaposlenike.

“Fantastično je vidjeti koliko je mojih kolega koji su preuzele na sebe da se dalje obrazuju i rade na tome da postignu drugu diplomu ili magisterij. Mislim da kultura ovdje zaista inspirira tu ambiciju za napretkom i poboljšanjem. Svaki zaposleni je zaista cijenjen i naš menadžerski tim pruža nevjerovatnu podršku. Mislim da je ovo podsticajno okruženje u kojem zaposlenici znaju da s nama mogu podijeliti svoje ciljeve i mi ćemo se potruditi da im pomognemo da ostvare te ambicije.”

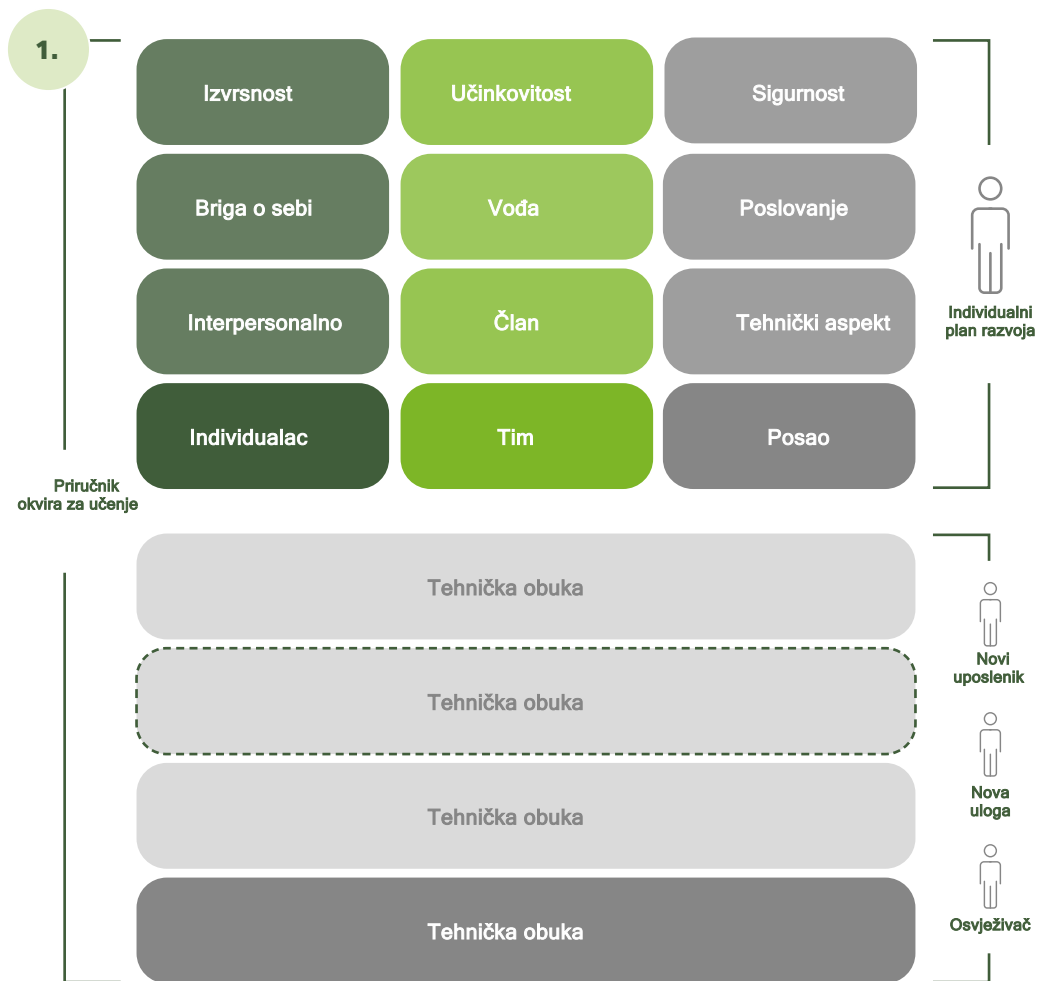
Lejla Selimović
Partner Talenta i Učenja

◀ Tim Adriatic Metals-a na obuci

Podrška i mogućnost

Okvir učenja Eastern Mining-a

VR obuka

'Nemaju sve učionice četiri zida'

■ Otkrivanje opasnosti ■ Opasnost u uredu
■ Ručno rukovanje ■ Rad na visini

Virtualna obuka dokazano povećava angažman zaposlenih do 85%. Gamifikacijom učenja se postižu viši rezultati ocjenjivanja od 93% u poređenju sa 73% kod konvencionalnih metode učenja i može se povećati produktivnost kroz optimizirane ishoda učenja i minimizirati zastoj zbog neefikasne metode obuke.

Adriatic Metals je nabavio deset slušalica od vodećih dobavljača virtualne obuke, Next World Enterprises. Next World je ekosistem za obuku virtualne stvarnosti koji je razvio prvi svjetski sistem upravljanja virtualnim učenjem (LMS), koji sadrži opsežnu biblioteku gotovih obuka kojoj ćemo imati pristup.

LMS je dizajniran oko jedinstvene snage VR, kombinujući praćenje očiju koje mijenja igru tehnologija s impresivnom, nezaboravnom obukom stvarnosti.

Sistem će omogućiti timu za učenje i talente da lako identificira znanje koje nedostaje i trendove širom organizacije i raspoređivanje planirane obuke. Dostavljeni hardver i softver su najbolji u klasi i jednostavni su za korištenje.

Ova obuka stvara bolje izvještavanje i upravljanje u našim timovima. Osim toga, naši lokalni studenti su od tada krenuli u VR obuku, demonstrirajući našu sposobnost da ugradimo sigurnost znanja i kulture u naše buduće lidere.

Odnosi sa zaposlenima i angažman

Dijalog sa zaposlenima

Da motivišemo našu radnu snagu da teži izvrsnosti, fokusirali smo se na uspostavu kulture u kojoj se svaki pojedinac osjeća uključenim i cijenjenim. Vrijednosti naše kompanije su postavljene na principima vođenja i želimo da ih demonstriramo u svemu što radimo.

U 2022. godini, pokrenuli smo obuku o „kulturnoj kompetenciji“ da podignemo svijest o međukulturnoj komunikaciji i asimiliramo sve zaposlenike, svih nacionalnosti, lokalnoj kulturi. Ovo je uključivalo kompletiranje četiri kursa elektronskog učenja, sesija licem u lice, „Lansiranje i učenje“, sesije i razgovore o kulturi. Program je učinjen dostupnim svim zaposlenicima Adriatic Metals-a kao i našim kooperantima Nova Mining, koja vodi našu izgradnju rudnika.

Da bismo pratili efektivnost, sproveli smo anketu zaposlenika da ocijenimo raspoloženje radne snage. Iz prikupljenih odgovora, identifikovane su inicijative koje se dobro izvode, poboljšanja koja bi se mogla napraviti, i gdje se trebaju primijeniti promjene. Ove akcije treba da budu podešene početkom godine i, kao priznanje važnosti posjedovanja angažovane radne snage, rezultati ankete su bili povezani s korporativnim bonusima. Vjerujemo da je efikasnost našeg kulturnog pristupa evidentna u rezultatu jakog angažmana kojeg bilježimo od naših anketa zaposlenih.

U 2022. godini učešće u anketi je bilo 84%, gdje 80% zaposlenih daje pozitivne povratne informacije, a 14% je neutralno. 91% ispitanika su bili ponosni što rade za Adriatic Metals i 89% bi preporučilo Adriatic kao odlično mjesto za rad. Nakon ovogodišnje ankete, mi ćemo organizovati radne grupa u cilju razvoja i pokretanja naših inicijativa za angažovanje.

Vizija ljudi

Cijenimo raznovrsnost i motivisanu radnu snagu koja napreduje u traženju odgovornosti za izvrsnost.

Vrijednosti

Performanse	Mi smo odgovorni za rezultate	Radimo zajedno kao tim da optimiziramo performanse i postignemo ishode od kojih svi dionici imaju koristi.
Okruženje	Mi poštujemo i poboljšavamo okruženje	Vodimo računa o okolišu u ime naših zainteresiranih i djelujemo na mogućnosti da pozitivno utiču na okoliš.
Ljudi i dionici	Mi se povezujemo kroz integritet	Djelujemo u duhu pravičnosti, poštenja i transparentnosti prema zaposlenicima i zainteresovanim stranama.
	Mi osnažujemo naše ljude	Podržavamo i omogućavamo našim ljudima da uče, rastu, da se razvijaju i dosežu svoje pune potencijale.
	Mi se usklađujemo sa željama zajednica	Razumijemo i usklađujemo se s težnjama i očekivanjima naše zajednice tako da naš uticaj na njezine živote bude pozitivan.

◀ Nadža Bešić, partner za regrutovanje

Različito i jednakost

Osiguravanje mogućnosti za sve

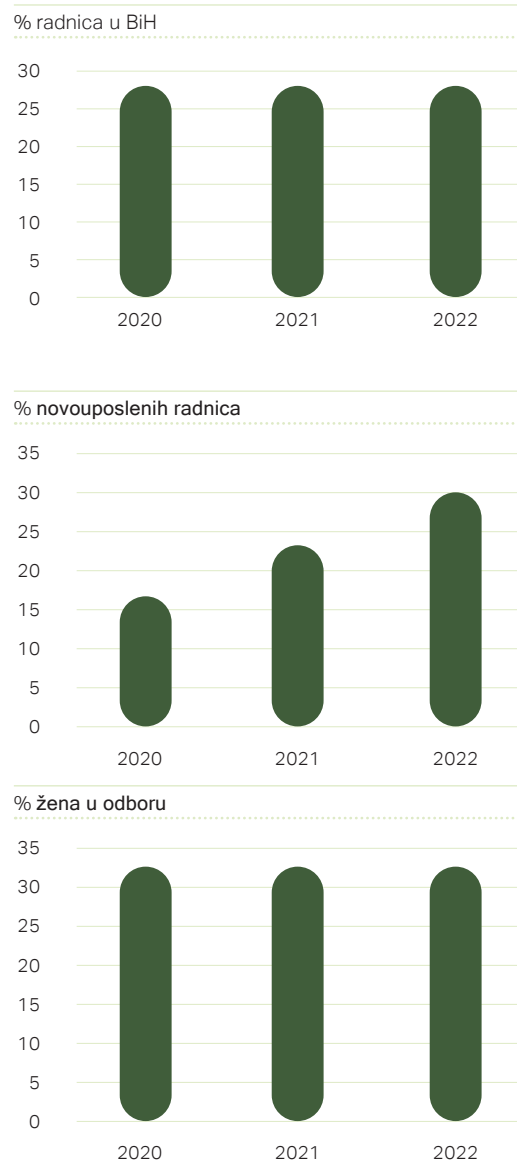
Posvećeni smo stvaranju raznolikog radnog mjesta i čvrsto vjerujemo u prednosti koje proizilaze iz njegovanja multi demografskog okoliša. Želimo da apelujemo na najširi skup visokokvalitetnih kandidata za pristup različitim perspektivama društva i idejama i poboljšavanju uvjeta zadržavanja zaposlenih.

Ova posvećenost je sadržana u našoj Politici raznolikosti koja pruža okvir za kulturu radnog mjesta koju karakterišu inkluzivne prakse i ponašanja za dobrobit svih zaposlenih.

Poseban fokus u Adriatic-u je bio na podršci zaposlenima i dovođenju više žena u industriju. Mi smo se obavezali kako bi se postigle poboljšane mogućnosti zapošljavanja i karijere za žene u industriji kojom su historijski dominirali muškarci usvojio je cilj više od 20 % žena zastupljenost u cijeloj organizaciji. Veoma smo zadovoljni što smo treću godinu zaredom premašili taj cilj, sa 28 % zaposlenih žena na kraju 2022.

Odbor je također posvećen raznolikosti na radnom mjestu na višim nivoima kompanije - uključujući Upravni odbor - i podržava zastupljenost žena tamo gdje je to potrebno. Odbor će provoditi sve procese imenovanja odbora na način koji promovira rodnu raznolikost, uključujući uspostavljanje strukturiranog pristupa za identifikaciju grupe kandidata i korištenje vanjskih stručnjaka gdje je to potrebno.

Politika raznolikosti kompanije postavila je inicijative koje pomažu kompaniji u održavanju i poboljšanju ravnoteže svoje radne snage. Odbor je također postavio formalne ciljeve raznolikosti koji su uključeni kao KPI u kratkoročni poticajni plan kompanije (STIP). Kompanija je postigla sljedeće raznolikosti na radnom mjestu u 2022. godini:

Politika raznolikosti

Kao što je navedeno u našoj Politici raznolikosti, kompanija i sva njena povezana tijela su posvećeni raznolikosti radnog mjesta. Kompanija prepoznaje koristi koje proizilaze iz različitosti zaposlenih i odbora, uključujući širi skup visokokvalitetnih zaposlenika, poboljšavajući zadržavanje zaposlenika, pristupajući različitim perspektivama i idejama i iskorištavajući sve raspoložive talente. Raznolikost uključuje, ali nije ograničena na spol, godine, etničku pripadnost i kulturno porijeklo.

Politika raznolikosti pruža okvir za kompaniju da postigne:

- (a) raznolik i kvalifikovanu radnu snagu, koja vodi ka stalnom poboljšanju pružanja usluga i postizanju korporativnih ciljeva;
- (b) kulturu radnog mjesta koju karakteriziraju inkluzivne prakse i ponašanja za dobrobit cijelog osoblja;
- (c) poboljšane mogućnosti zapošljavanja i razvoja karijere za žene;
- (d) radno okruženje koje vrednuje i koristi doprinose zaposlenih s različitim pozadinama, iskustvima i perspektivama kroz poboljšanu svijest o prednostima raznolikosti radne snage i uspješnog upravljanja različitošću; i
- (e) svijest svih zaposlenih o njihovim pravima i odgovornostima u pogledu pravičnosti, jednakosti i poštovanja svih aspekata različitosti.

◀ Geolozi u spremištu uzoraka

Osigurati mogućnosti za sve

Žene u Adriaticu Studija slučaja

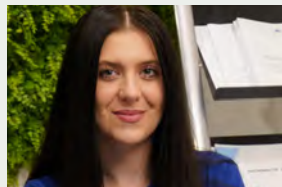
Postoji toliko mnogo inspirativnih žena koje rade u našem poslu koje su izvrsne u svojim poljima i prkose rodnim stereotipima o radu u rudarstvu. Bila je čast i privilegija vidjeti našu cijenjenu članicu tima Almedinu Likić koja je ove godine uključena u "100 globalnih inspirativnih žena" koji objavljuje Žene u rudarstvu.

Publikacija slavi prve žene koje pokazuju otpornost, osnažuju svoje kolege i donose pozitivne promjene. Almedina se pokazala dostojnom ovog priznanja pokazujući odlučnost da doprinese svojoj lokalnoj zajednici i djelujući kao zagovornik svojih vršnjakinja.

Binasa Smajilović
Rudarski inženjer

"Studirala sam rudarstvo na fakultetu, ali kada sam diplomirala prije dvije godine, nisam mogla dobiti ulogu u rudarskoj industriji jer niko nije želio zaposliti ženu, inženjera. Onda sam prije godinu dana dobila nevjerojatnu priliku da radim za Adriatic. Postojala je prava posvećenost da se što više žena dovede u kompaniju - za početak sam bila jedina žena na radilištu, ali sada nas je petero, a nedavno sam unapređena iz juniorske uloge u kojoj sam počela. Najteža stvar za mene je sada to da ovdje može biti jako hladno!"

Almedina Likić
Saradnik Informativnog centra i sekretar
fondacije Adriatic

"Živim u Varešu od svoje sedme godine i nakon fakulteta sam odlučila da se vratim kući jer sam željela doprinijeti ponovnom razvoju grada i moje lokalne zajednice. Moja primarna odgovornost je da upravljam odnosima sa stanovnicima, osiguravajući da dobiju prave informacije i povratne informacije. Može biti zastrašujuće biti prva tačka kontakta za okolne zajednice, ali ja sam do sada imala samo pozitivna iskustva u svojoj ulozi, a mislim da je to zato što kompanija zaista vjeruje u odgovorno poslovanje i naporno radimo na održavanju pozitivnog angažmana s lokalnim stanovništvom."

Nedžma Zubača
Vodeći računovođa u nabavci

"Vratila sam se u Vareš pošto sam prethodno radila u jednoj bosanskoj firmi u Sarajevu. Izazovi s mojom trenutnom ulogom su potpuno drugačiji od onoga što sam iskusila ranije, ali zaista uživam u prilici da radim za međunarodnu kompaniju koja je zapravo smještena u mom rodnom gradu. Zaista se može osjetiti da se lokalna atmosfera mnogo promijenila - čini se da sada ima više života ovdje, s više preduzeća i ljudi, a ljudi koji su otišli da rade negdje se vraćaju jer sada ima više mogućnosti za posao."

Alma Puljić
Inženjer metalurških projekata

"Kada sam prvi put dobila posao u Varešu i kada sam se doselila ovdje, bilo je sasvim drugačije živjeti i raditi u tako malom gradu - svi znaju svačije ime! Ali zajednica je ovdje tako gostoljubiva i ljubazna, a isto mogu reći i za svoje kolege na poslu koji su uvijek spremni pomoći jedni drugima. Kao mlad tim, veoma smo entuzijastični i željni saradnje, a naši menadžeri, koji su uglavnom stranci s dugogodišnjim iskustvom u industriji, su bili veoma voljni da podijele svoju stručnost i daju smjernice za rad po međunarodnim standardima."

Nadža Bešić
Partner za regrutovanje

"Diplomirala sam na Univerzitetu u Sarajevu kao psiholog i pridružila se Adriatic-u prošle godine kao partner za regrutovanje u HR timu. Obuka i podrška koju sam dobila otkako sam se pridružila su bili odlični. Bila sam u paru sa mentorom koji je specijalista za zapošljavanje, prošla sam opštu obuku za ljudske resurse, kao i konkretniju obuku za podršku psihološkom testiranju koje sprovodimo za nove kandidate, i pružena mi je podrška za izradu opisa poslova. Najveći izazov je što moja uloga zahtijeva od mene da komuniciram sa ljudima iz cijelog svijeta na engleskom, a prije dvije godine nisam uopće mogla komunicirati na engleskom - ali pošto sam pohađala časove koje nudi Adriatic, ponosna sam što sada mogu govoriti engleski tečno i koristiti ga svaki dan."

Zdravlje i sigurnost

Ugrađivanje sigurnosti u sve što radimo

Adriatic je posvećen zaštiti sigurnosti, zdravlja na radu i dobrobiti naše radne snage. Nastojimo postići nultu štetu i eliminirati mogućnost nesreća i ozljeda na radnom mjestu.

Također osiguravamo da naše operacije ne utiču negativno na sigurnost ili zdravlje povezanih zajednica.

“Razumijem svoje odgovornosti vezane za zdravlje i sigurnost”

95% uposlenika Adiratica se slaže....

Intervju sa

Varnava Petrović
Menadžer za zdravlje i sigurnost

Mi smo mlada, inovativna i ambiciozna organizacija koja djeluje na izazovnim tržištima kojima je potreban strateški fokus na sigurnost.

Zašto su zdravlje i sigurnost tako kritični za rudarske operacije?

Rudarske kompanije su odgovorne da osiguraju da su njihovi zaposlenici, izvođači radova i posjetitelji zaštićeni od štete na radnom mjestu. Ovo zahtijeva stalnu procjenu rizika kako bi se podržala identifikacija opasnosti i razvile mjere za njihovo rješavanje, kao što su poboljšana sigurnosna oprema, obuka, reagovanje u hitnim slučajevima, održavanje opreme, kontrola supstanci i ventilacija.

Sprovođenjem ovih i drugih mjera, rudarske kompanije mogu pomoći u smanjenju rizika od povreda i bolesti za svoje zaposlenike i izvođače radova i osigurati da svi na gradilištu rade u sigurnom i zdravom okruženju. Moj posao je da osiguram da se to dogodi.

Kako biste opisali sigurnosnu kulturu u Adriatic Metals- u?

Naš cilj je jednostavan - sačuvati zdravlje i sigurnost u svemu što radimo. Naš cilj je da svi usvoje način razmišljanja 'Jedan Adriatic Metals' i vjeruju da sigurnost nije tuđi posao; to je svačiji posao. Želimo stvoriti i održati kulturu u kojoj visoko informisana radna snaga pokazuje individualnu i kolektivnu odgovornost za zaštitne mjere vezane za posao. Ići ću toliko daleko da kažem da nas to što nema incidenata ne čini sigurnim. Samo se još nisu dogodili. Dakle, to je svijest koju želim usaditi. Ukratko, želim da sigurnost bude nešto što radite kada vas niko ne nadzire.

Šta je podstaklo vaš pristup?

Gledali smo globalno na najbolje prakse kako bismo poboljšali naše sigurnosne procese, jer već imamo najviše standarde u regiji. Postoji nekoliko međunarodnih sigurnosnih standarda koji su široko priznati i usvojeni u rudarskoj industriji kako bi se osiguralo zdravlje i sigurnost radnika. Neki od najčešće korištenih standarda uključuju konvencije i preporuke Međunarodne organizacije rada (ILO), standarde Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO), uključujući ISO 45001, koji pruža okvir za sistem upravljanja zdravljem i zaštiti na radu (OHS), Smjernice Vijeća za sigurnost i zdravlje rudarske industrije (MISHC), čije smjernice pokrivaju niz tema, uključujući identifikaciju opasnosti, procjenu rizika, reagovanje u vanrednim situacijama i obuku.

Koja su glavna dostignuća u zdravstvu i sigurnosti u 2022. godini?

Kao dio našeg cjelokupnog pregleda kritičnih projektnih rizika, fokus je bio na izgradnji naše zdravstvene i sigurnosne funkcije i postavljanju pravog okvira upravljanja. To je uključivalo stvaranje ambasadora sigurnosti u okviru rukovodnog tima kako bi se razvila svijest, što nam pomaže da uspostavimo pravu kulturu. Pored naše direktno zaposlene radne snage, blisko smo saradivali s našim izvođačima tokom faza nabavke i uključivanja kako bismo osigurali da su naši zdravstveni i sigurnosni protokoli shvaćeni i usklađeni s ovim ugovornim očekivanjima. Da bismo podržali izvođenje našeg projekta, razvili smo medicinske objekte na lokaciji i uspostavili procese hitnog odgovora u slučaju incidenata.

Koji novi razvoji čine rudarenje sigurnijim?

Iako ne postoji zamjena za pozitivnu sigurnosnu kulturu, tehnologija zaista može pomoći u pružanju alata koji pomažu u praćenju performansi, generiranju korisnih podataka za odlučivanje i pomoći u informisanju operativnih poboljšanja. Ove tehnologije se kreću od nosivih uređaja koji prate vitalne znakove (i upozoravaju hitne službe u slučaju hitne zdravstvene situacije), do sistema upravljanja umorom, simulacija hitnih slučajeva i virtualne obuke. Mislim da je VR ono mjesto gdje će se tehnologija poboljšati u narednih nekoliko godina i počeli smo da istražujemo upotrebu ovih vrsta modula obuke za transport osoblja u te situacije visokog intenziteta prije nego što je to potrebno u stvarnosti.

Cilj zdravstvene i sigurnosne tehnologije je spriječiti ozljede i bolesti, pružiti trenutne i efikasne odgovore u slučaju vanrednih situacija i poboljšati ukupni kvalitet života pojedinaca i zajednica. Ako tehnologija može pomoći da se to postigne, ja ću to istražiti.

Koji su vaši planovi za narednu godinu?

Fokus je na tome da završimo cjelokupno planiranje treninga i da se uvjerimo da će sve biti prosljeđeno uposlenicima. Želim osigurati da ovo uključuje povratne informacije o korištenju, relevantnosti i adekvatnosti bilo koje nove procedure kako bismo mogli implementirati sve daljnje promjene po potrebi. Svjestan sam da se rizik vezan za zdravlje okoliša može samo povećati kako napredujemo kroz izgradnju i proizvodnju, tako da će moj fokus biti na smanjenju izloženosti okolišnim toksinima i šta se može učiniti da se poboljša kvalitet zraka.

S obzirom na posljednje dvije godine, moramo osigurati pripravnost na pandemiju i zaštitne mjere protiv bilo kojih drugih vanrednih situacija u javnom zdravstvu. I uz prepoznavanje mentalnog zdravlja kao kritične komponente sveukupne sreće i blagostanja, nastavit ćemo da razvijamo naše sisteme podrške.

Na kraju krajeva, najvažniji KPI se odnosi na dešavanje povreda koje se mogu zabilježiti, tako da je moja namjera još više smanjiti ovu statistiku. Naš cilj dobivanja ISO 45001 akreditacije će biti ključni faktor u postizanju našeg pristupa nulte štete.

Ugrađivanje sigurnosti u sve što radimo

Naša kultura sigurnosti

Prateći scenario tipičan za brzorastuće kompanije, Adriatic radi na usklađivanju svojih različitih internih sistema razbijanjem silosa i spajanjem procesa i odjela.

Zdravlje i sigurnost su ugrađeni u odgovornosti linijskog upravljanja, a ne u vlasništvu jednog „odjela“ i moramo proširiti svačije znanje kako bismo postigli ličnu odgovornost i način razmišljanja „Jedan Adriatic Metals“.

Adriatic program kulture sigurnosti pokrenut je u novembru 2022. Naši istraživački i geološki timovi koji su najugroženiji će prvo proći obuku, s ciljem da svi zaposleni završe obuku početkom drugog kvartala 2023. godine.

Posvećeni smo stvaranju kulture brižljivosti i povjerenja u cijeloj kompaniji, gdje su menadžeri primjer drugima i osiguravaju da se tamo gdje se događaju značajni incidenti, uključujući situacije visokog potencijala/tijesno izbjegnute nesreće, poduzima istraga kako bi se identificirali osnovni uzroci i kako bi se osiguralo da se tačke učenja identifikuju i šire, kako bi se spriječio ponavljanje.

Sarađujemo sa internim i eksternim dionicima, uključujući predstavnike zaposlenih, o pitanjima vezanim za zdravlje i bezbjednost na otvoren, saradnički i transparentan način.

Definirali smo niz inicijativa koje nas vode naprijed u narednih 12 mjeseci na osnovu četiri ključne oblasti:

1. Vidljivo liderstvo i uključenost

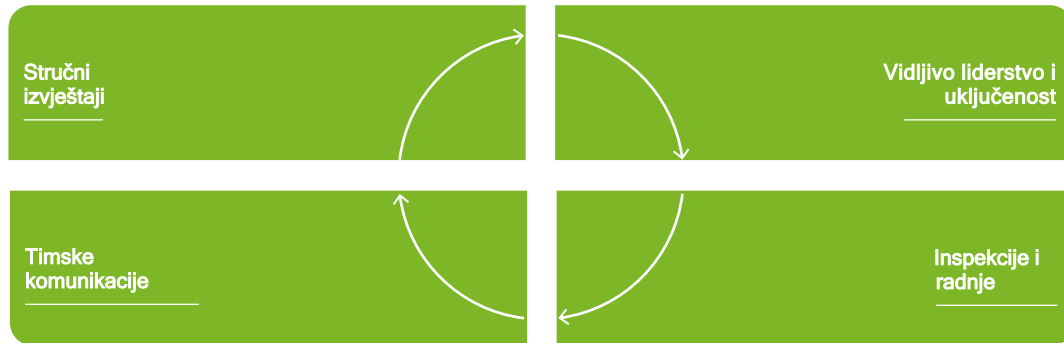
2. Ljudi i obuka

3. Standardi i sistemi

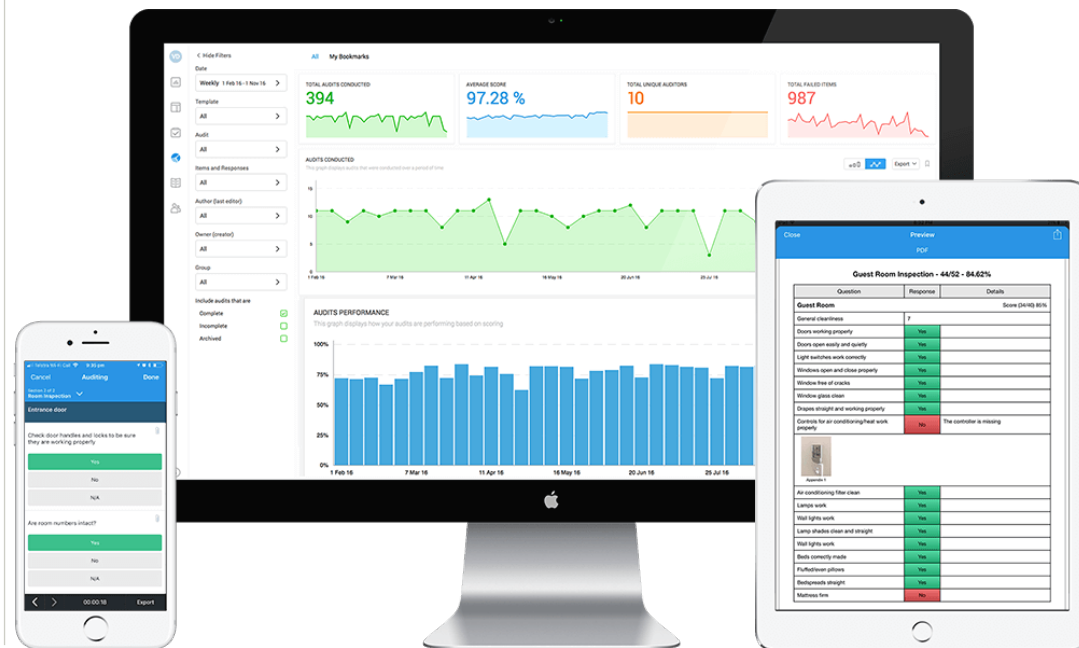
4. Upravljanje i rizik

U septembru 2022 Adriatic je potpisao ugovor sa specijalizovanom organizacijom pod nazivom Safety Culture o korištenju njihove platforme iAuditor (desno). Ova mobilna aplikacija nam omogućava da digitaliziramo sve elemente upravljanja incidentima i inspekcijama i pružimo bolju analitiku za analizu ključnih ponašanja koja utiču na sigurnosne rezultate.

Kao softver za upravljanje inspekcijom, iAuditor omogućava našem timu da uhvati konzistentne podatke, identifikuje područja poboljšanja, dijeli izvještaje i sarađuje između timova. Platforma je lansirana u novembru, a progresivno usvajanje će se odvijati u narednih 3-5 mjeseci, kako se sadržaj bude razvijao unutar platforme.

iAuditor sigurnosna platforma

Zdravlje i sigurnost

Pristup bez štete

Kreiranje bezbjednog rada

Svi zaposleni prolaze obuku po programu kulture sigurnosti „Stvaramo siguran rad“. Program je osmišljen kako bi se zaposlenici bolje uskladili s Adriatic modelom zdravlja i sigurnosti, vođenjem sigurnosti, upravljanjem rizicima i psihologijom sigurnosti.

Posvećeni smo:

Pružanje sigurnog, bezbjednog radnog mjesta koje ne utiče negativno na zdravlje naših ljudi, poslovnih partnera i zajednica u kojima poslujemo;

Stvaranje kulture brige i povjerenja u cijeloj kompaniji, gdje menadžeri vode primjerom i demonstriraju vidljivo, osjećajno vodstvo;

Kontinuirano poboljšanje performansi zdravlja i bezbjednosti kroz odgovarajuće sisteme, vodstvo, obuku i upotrebu lične zaštitne opreme i implementaciju odgovarajućih procedura zdravlja i bezbjednosti na radu, ciljeva i mjerljivih ciljeva;

Praćenje zdravlja naše radne snage na stalnoj osnovi, kontinuirano identifikovanje, procjena i izbjegavanje ili minimiziranje rizika po zdravlje i bezbjednost na radu, i procjena naših zdravstvenih i bezbjednosnih protokola i njihovo jačanje tamo gdje se uoče nedostaci;

Osiguravanje da se tamo gdje se dogode značajni incidenti koji negativno utječu na sigurnost i zdravlje, uključujući veliku vjerovatnoću rizika/tijesno izbjegnute nesreće, poduzima istraga kako bi se identifikovali osnovni uzroci i osiguralo da su tačke učenja identifikovane i distribuirane kako bi se spriječilo ponavljanje;

Angažovanje s internim i eksternim zainteresovanim stranama, uključujući predstavnike zaposlenih, o pitanjima vezanim za zdravlje i bezbjednost na otvoren, saradnički i transparentan način.

Zdravstvena i sigurnosna komunikacija

Adriatic koristi niz kanala u okviru kojih se povezuje s radnom snagom po pitanjima zdravlja i sigurnosti.

Intranet kompanije: Adriatic intranet služi kao centralna tačka za sve sigurnosne informacije. Sastoji se od spremišta informacija, sistema, procedura i zapisa za sav rad. Naši zaposlenici koriste intranet stranicu kao prvi port za informacije, rješavanje problema i generiranje ideja.

Sve informacije objavljene na intranetu pregledavaju se i ažuriraju svake dvije sedmice, a platforma se osvježava svakih šest mjeseci kako bi se održao angažman zaposlenika.

Sesije naučenih lekcija: Svake dvije sedmice održavamo sesije naučenih lekcija i razmjenjujemo ideje o novim praksama kako bismo kontinuirano poboljšavali naše sigurnosne performanse.

Nagrade i priznanja: Svrha je prikazati i nagraditi zaposlenike i izvođače koji rade „iznad usklađenosti“ kada se bave pitanjima zdravlja i sigurnosti. Ovo uključuje nagradu za 'Care, Share and Dare' koja prikazuje kako izgleda najbolja praksa i stvara okruženje u kojem se slavi sigurnost.

▲ Vježbanje hitne pomoći na radnom mjestu

Zdravlje i sigurnost

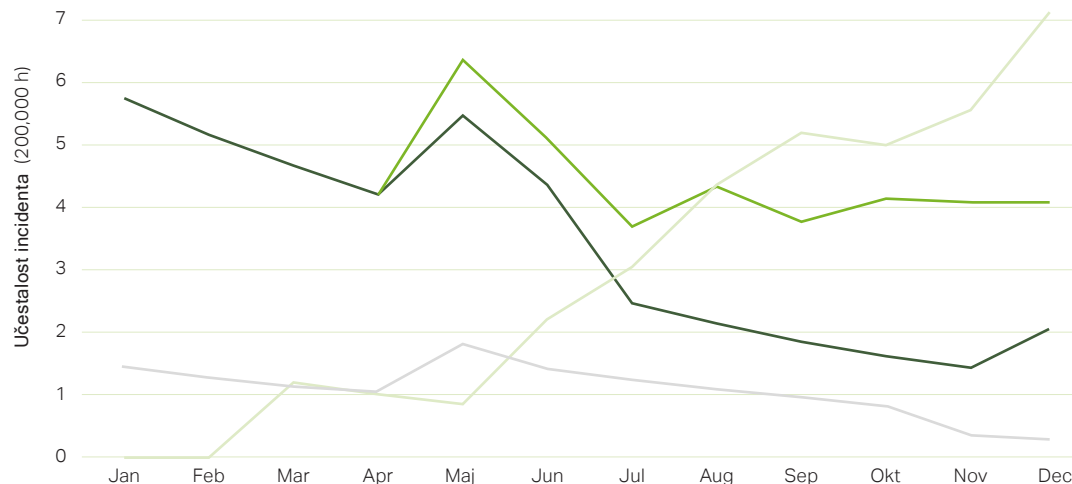
Pristup bez štete

▲ Obuka spašavanja iz rudnika

Performanse zdravlja i sigurnosti

■ LTIFR ■ TRIFR ■ Prva pomoć ■ Ozbiljan incident

Tokom 2022. godine doživjeli smo značajno poboljšanje u našim operacijama i pozitivnu promjenu u našoj kulturi sigurnosti među zaposlenima i izvođačima. Naš fokus na liderstvo i angažman, ljude, standarde i sisteme i kritično upravljanje rizicima su postavili našu kompaniju u dobru poziciju za buduće poslovanje i rast. Doživjeli smo smanjenje u svim našim indikatorima zaostajanja i vidjeli pozitivna povećanja u svim vodećim indikatorima.

Na primjer, porast broja povreda na nivou pružanja prve pomoći može se pripisati boljoj kulturi izvještavanja i jednostavnijim sistemima za prijavu incidenata. Naše ozljede na nivou prve pomoći su prilično lakše prirode, odnosno manje posjekotine/ogrebotine - a one ranije ne bi bile prijavljene.

Nevjerovatno smo ponosni na zajednicu Adriatic Metals-a koja je prihvatila našu viziju i vrijednosti (a zdravlje i sigurnost su u srži toga), i to je ta strast koja nam pomaže da zadržimo zamah za još uspješnije godine koje dolaze.

Zdravstveno osiguranje

Adriatic pruža programe zdravstvene zaštite na radu za sve zaposlene i to doprinosi identifikaciji i otklanjanju opasnosti i minimiziranju rizika. Svim zaposlenima je obezbjeđeno zdravstveno osiguranje, a sklopili smo partnerstvo s nezavisnom kompanijom gdje zaposleni imaju pristup privatnim zdravstvenim uslugama do 2.500 KM. Redovne interne komunikacije odvijaju se kroz naše briefinge o sigurnosti.

Adriatic održava formalne procese za učešće radnika i konsultacije u razvoju, implementaciji i evaluaciji sistema upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnošću na radu kroz našu komunikaciju i proceduru sudjelovanja u zdravlju i sigurnosti. U prvom kvartalu 2023 će se formirati zajednički odbor menadžmenta i radnika za zdravlje i sigurnost. Mi aktivno pristupamo sprečavanju značajnih negativnih uticaja na zdravlje i sigurnost na radu koji su direktno povezani s našim poslovanjem.

ISO 45001 Standard upravljanja zdravljem i sigurnošću

ISO 45001 je svjetski međunarodni standard za zdravlje i sigurnost na radu koji je izdat kako bi zaštitio zaposlenike i posjetitelje od nesreća i bolesti na radu. Certifikacija je razvijena da ublaži sve faktore koji zaposlenima i preduzećima mogu nanijeti nepopravljivu štetu.

Usmjeren na viši menadžment, ISO 45001 ima krajnji cilj da pomogne preduzećima da obezbijede zdravo i sigurno radno okruženje za svoje zaposlene, kao i za sve ostale koji posjećuju radno mjesto. Ovaj cilj se može postići kontrolisanjem faktora koji potencijalno mogu dovesti do ozljeda, bolesti i – u ekstremnim situacijama – čak i smrti. Kao rezultat toga, ISO 45001 se bavi ublažavanjem svih faktora koji su štetni ili predstavljaju opasnost za fizičko i mentalno blagostanje radnika. U 2023. godini ćemo raditi na dobijanju ISO 45001 akreditacije.

Identifikacija opasnosti: Razvijena je strukturirana procedura upravljanja rizikom koja čini faktore u životnom ciklusu zaposlenih i inženjera, uključujući izvještavanje o incidentima, klasifikaciju i proceduru istrage.

Upravljanje kriznim situacijama i reagovanje u vanrednim situacijama: Adriatic je razvio svoje politike i odgovore za upravljanje kriznim situacijama. Angažirali smo Technical Rescue International (TRI), kompaniju sa sjedištem u Londonu specijaliziranu za upravljanje vanrednim situacijama i kriznim situacijama. TRI je razvio registar strateškog rizika i kratkoročnu proceduru upravljanja krizom, s posebnim fokusom na upravljanje izvođačima, tokom životnog ciklusa operacija. U 2023 izvest ćemo našu prvu vježbu kriznog scenarija kako bismo se pripremili za svaki potencijalni događaj.

Konsultacije sa zajednicom o zdravlju i sigurnosti: Adriatic održava plan upravljanja zdravljem i sigurnošću zajednice. Ključne planirane inicijative za 2023 uključuju sigurnost na cestama, sedmicu zdravlja muškaraca i sedmicu zdravlja žena.

Zdravlje i sigurnost

Uspostavljanje međunarodnih sigurnosnih standarda

Okvir zdravlja i sigurnosti

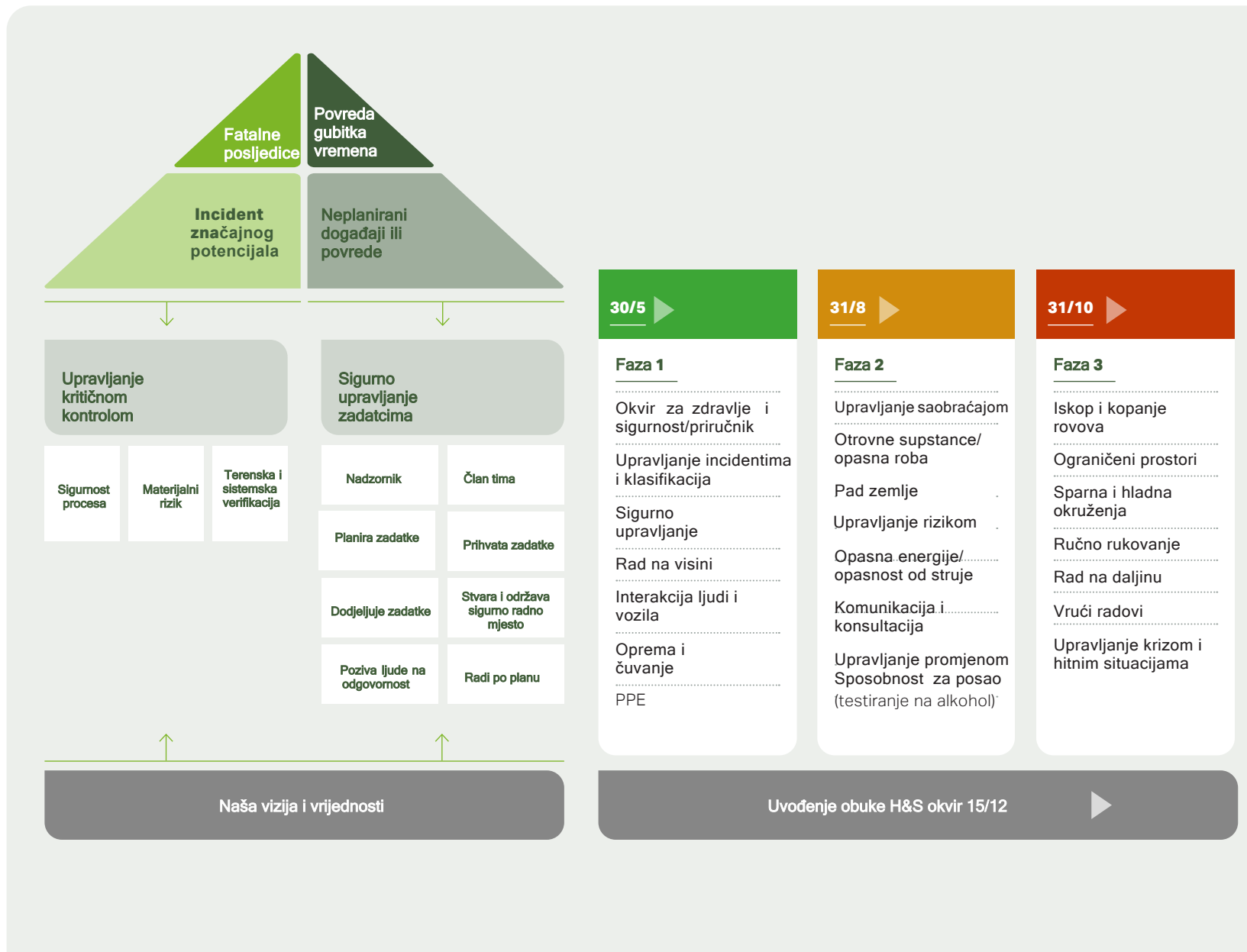
Zdravlju i sigurnosti pristupamo kroz prizmu stalnog poboljšanja i 2022. godine uspostavili smo robustan zdravstveni i sigurnosni okvir koji uključuje politike, procedure, obuku i standarde kompanije.

Sistem je razvijen da prepozna operativno relevantne rizike i ključne materijalne opasnosti identifikovane analizom „stabla grešaka i leptir mašne“. Sistemi pokrivaju cjelokupnu organizaciju Adriatic-a i uključuju istraživanje i prateće aktivnosti, rudarske operacije, pogone za preradu, transport i administraciju.

Sve zdravstvene i sigurnosne informacije postoje na bosanskom i engleskom jeziku.

▲ Binasa na radnom mjestu

Zajednica

Pokretanje zajedničkog prosperiteta

Odnosi sa zajednicom i uključenost	33 →
Adriatic fondacija	35 →
Razvojni plan za održivu zajednicu	37 →
Lanac opskrbe i nabavke	37 →
Kupovina zemljišta	38 →
Upravljanje sadržajem	38 →
Zdravlje i sigurnost u zajednici	39 →

Posjete Informativnom centru

2,418

Investicije preko LOM-a

\$1bn

Više rukovodstvo iz lokalne zajednice

20%

Uposlenici lokalnih izvođača

348

◀ Vozač kamiona na gradilištu

Odnosi sa zajednicom i uključenost

Održavanje društvene licence za rad

Posvećeni smo stvaranju trajnog pozitivnog naslijeđa u regijama u kojima poslujemo povećavajući životne šanse lokalnog stanovništva i podržavajući održivi društveno-ekonomski razvoj. Aktivne i inkluzivne konsultacije i angažman sa zajednicama koje su povezane s našim operacijama su od ključne važnosti za ispunjavanje ovih obaveza.

Njegovanje kolaborativnih lokalnih odnosa zasnovanih na iskrenoj i transparentnoj komunikaciji je stoga u središtu naše strategije zajednice i koristimo brojne kanale komunikacije kako bismo prikupili povratne informacije, razumjeli lokalne potrebe i pružili jasnu sliku o aktivnostima kompanije.

Jedan od prvih angažmana koji smo imali s okolnim zajednicama u BiH je bio anketiranje domaćinstava koje smo proveli u sklopu ESIA-e. Ovo anketiranje je obuhvatilo preko 100 pitanja koja pokrivaju sve aspekte života u regionu i poslano je svim selima na koja bi naš dolazak uticao. Postojao je visok nivo angažmana jer je oko 95% domaćinstava odgovorilo na anketu, te smo stoga bili sigurni da koristimo rezultate ankete kao osnovu za našu strategiju zajednice u Varešu.

Tokom procesa ESIA, bilo je posebno važno da se svi informišu o napretku. Bili smo domaćini više sesija fokus grupa na različite teme; jedna sesija se bavila biodiverzitetom i prisutni su bili lokalni ribari i lovci, dok je druga kombinovala međunarodna regulatorna očekivanja sa zahtjevima lokalnog zakonodavstva i uključivala predstavnike vladinih institucija. Nakon završetka, organizirali smo preko 30 prezentacija naše ESIA različitim grupama zainteresovanih strana.

Odbor za odnose sa lokalnom zajednicom (PLC)

Da bi se osigurala strukturirana, redovna komunikacija, uspostavili smo PLC. PLC se sastoji od grupe pojedinaca koji predstavljaju niz demografskih grupa na lokalitetu; članovi se biraju ili ponovo imenuju svake dvije godine, a predsjedavajući se bira s mandatom od dvije godine. Svrha Odbora je da kontinuirano informiše lokalnu zajednicu o trenutnim i budućim aktivnostima kompanije, da obezbjedi forum za diskusiju, mjesto za razmjenu stavova ili zabrinutosti i priliku da lokalno stanovništvo posavjetuje kompaniju o tome kako najbolje služiti potrebama zajednice.

Kao i na tromjesečnim sastancima, članovi Odbora su pozvani na terenske posjete, sastaju su se s generalnim direktorom i dobijaju su informacije prije nego što se objave u široj javnosti. Ovo je stvorilo simbiotski odnos: članovi su zadovoljni što imaju ovaj pristup kompaniji i zauzvrat djeluju kao ambasadori projekta u svojoj zajednici pomažući da se olakša širenje tačnih informacija. Uspjeh foruma nije prošao nezapaženo - druge rudarske kompanije su nam se obratile da razumiju kako mogu da preslikaju ovaj model za svoje poslovanje.

Informativni centar Vareš

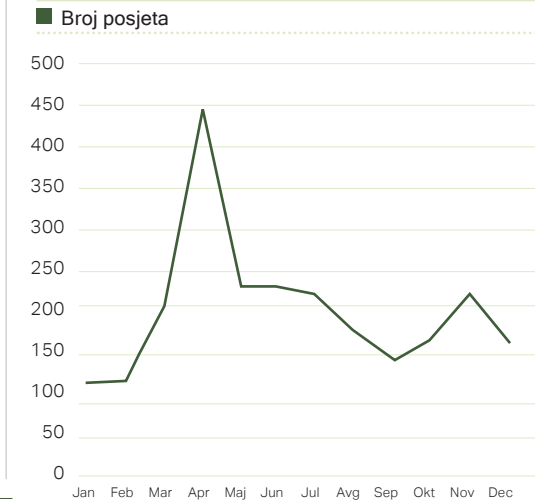
Implementirali smo niz drugih metoda angažmana zajednice. U centru Vareša smo otvorili Informativni centar u koji se može pristupiti za informacije u vezi s projektom, sastancima zajednice i prijavama za posao, a stanovnici mogu podnijeti sve pritužbe putem formalnog obrasca.

Postoje stotine fizičkih posjeta centru svakog mjeseca, ali zainteresovane strane mogu kontaktirati kompaniju i putem telefona ili e-pošte.

Naša osjetljivost za demografiju u okolnom regionu, gdje su mnogi stanovnici stariji od 65 godina, znači da smo prilagodili našu komunikaciju kako bismo na najbolji način osigurali da naše poruke stignu do svakoga.

Umjesto da se oslanjamo isključivo na društvene mreže, postavili smo oglasne table u lokalnim zajednicama, distribuirali tromjesečne biltene o aktivnostima, kreirali letke koji pokrivaju sve tehničke detalje našeg poslovanja i organizirali intervjue s menadžmentom na lokalnoj radio stanici.

Razlog posjete	Broj posjetilaca
Fondacija Adriatic	370
Prijave za posao	251
Informacije o zaposlenju	156
Donacije/Inicijative	77
Poštanske usluge	327
Sastanci	76
Uposlenici	777
Posjete investitora	41
Drugo	343
UKUPNO	2,418

Posjete informativnom centru

←Sastanak Odbora za odnose sa lokalnom zajednicom u općini Vareš

Održavanje društvene licence za rad

Ove godine smo pokrenuli projekat Živuća historija kako bismo očuvali rudarsku povijest po kojoj je Vareš poznat.

Kreirali smo intervju s članovima lokalne zajednice koji su se ranije bavili rudarstvom, kako bismo dobili njihov pogled na industriju i njihova očekivanja za otvaranje novog rudnika u Varešu, te smo sve te intervjuje uvrstili u naš bilten.

Kako bismo pratili naš napredak u angažmanu lokalne zajednice, uspostavili smo Registar obaveza u kojem se navode sve radnje koje treba poduzeti od strane kompanije u vezi s pitanjima životne sredine i društvenim pitanjima. Takođe imamo formalne politike o donacijama i sponzorstvima i proces za preporuku i odobravanje podrške lokalnim ciljevima.

„Od našeg osnivanja, fokusirali smo se na stvaranje i jačanje veza između kompanija i zajednica. Osiguravanje usklađenosti sa težnjama zajednice kroz duboko razumijevanje očekivanja i njihovo uključivanje u našu poslovnu strategiju je ključno za stvaranje istinskog povjerenja.“

Aida Ahmedović

Menadžer za društvenu odgovornost

Uvažavanje lokalne zajednice i kulture Studija slučaja

Jasmina živi u Varešu od 1993. godine i radi u biblioteci. Bilo joj je drago vidjeti napore koje Adriatic ulaže da unese više života u grad i ohrabrila je njihovu spremnost da dosegnu i razumiju lokalnu tradiciju i kulturu.

„Adriatic je prvi put stupio u kontakt sa nama u biblioteci kada su radili svoju ESIA. Željeli su dobro razumjeti lokalnu historiju ovdje i naslijeđe rudarstva koje je ostalo i znali su da imamo zbirku o historiji grada koju bi mogli koristiti za svoja istraživanja. Od tada smo razvili odličan odnos saradnje sa Adriatic-om. Oni cijene vrijednost biblioteke za lokalnu zajednicu i to što studentima pruža mnogo resursa za učenje, a čak su donirali i nekoliko laptopa.“

Jasna je predsjednica mjesne zajednice Pržići i tokom svog mandata nadgledala je dosta progresivnih inicijativa.

Uspostavljanje društvenog centra, u sklopu kojeg se nalazi muzej i prostor za događaje i djeluje kao kulturno, obrazovno i društveno središte je bilo ključno postignuće.

„Kompanija je zaista pružila podršku našem centru. Donirali su uzorke rude i karte za geološku izložbu u muzeju, obezbijedili sredstva za renoviranje i podržali održavanje tradicionalnih društvenih događaja. Popravkom i razvojem lokalne infrastrukture Adriatic je također pomogao da se naše selo otvori posjetiteljima.“

Jasmina je upravo izabrana za novu predsjednicu Odbora za vezu sa lokalnom zajednicom i raduje se što će se više baviti Adriatic-om i komunicirati o potrebama stanovnika.

„Kroz svoju ulogu u biblioteci imam mnogo jake veze s mladim ljudima u Varešu, tako da mislim da mogu biti njihov snažan zagovornik kao predsjedavajući PLC-a i raditi s Adriatic-om na motiviranju više mladih ljudi da ostanu ovdje.“

◀ Jasmina i Jasna su predstavnice zajednice u regiji

Fondacija Adriatic

Pružanje mogućnosti našoj zajednici da sama sebi pomogne

▲ Predsjednica Odbora za održivost, Sanela Karić na dodjeli stipendija Adriatic Fondacije

Fondacija Adriatic je nezavisna neprofitna dobrotvorna organizacija koju je osnovao Adriatic Metals plc 2021. godine kako bi podržao lokalne zajednice oko projekta Vareš i stvorio pozitivno dugoročno naslijeđe.

Fondacijom upravlja Upravni odbor, koji uključuje četiri nezavisna predstavnika iz regije koja okružuje projekat Vareš i koji se sastaje tromjesečno kako bi raspravljali i odobravalu dostavljene prijedloge koji ispunjavaju ciljeve Fondacije.

Fokus

Nakon anketa lokalnog stanovništva da bi se shvatila područja primarnih lokalnih potreba, Fondacija je odlučila da se fokusira na podršku obrazovnim, zdravstvenim i okolišnim projektima kako bi direktno adresirala:

1. zabrinutost za lokalno okruženje kao rezultat iskustva loših rudarskih praksi u prošlosti;

2. neadekvatno pružanje primarne zdravstvene zaštite u regionu;

3. nedostatak mogućnosti zapošljavanja i strah da Adriatic to neće ublažiti jer lokalno stanovništvo nije imalo relevantno iskustvo.

Finansiranje i nezavisnost

Fondacija se u cijelosti finansira donacijama donatora koji obećavaju svoju podršku kako bi omogućili finansiranje novih projekata, izbjegavajući mogućnost bilo kakve direktne koristi.

U skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama u BiH, organizacija svoje ciljeve ostvaruje kroz nezavisan upravni odbor sastavljen od istaknutih članova zajednica općina Kakanj i Vareš.

Redovne sjednice odbora njeguju nezavisan i transparentan odnos kako bi se podstakla stalna svijest o lokalnim mogućnostima.

Inicijative

Vodeća obrazovna inicijativa za 2022. godinu je ponudila besplatne časove engleskog jezika za stanovnike Vareša. Poslovanje Adriatic Metala dovodi brojne međunarodne ljude u grad, a prepoznato je da će razgovor na engleskom jeziku omogućiti stanovnicima da dodatno iskoriste ovu povećanu ekonomsku aktivnost.

Inicijativa je bila veliki uspjeh, s 227 pojedinaca koji su pohađali šestomjesečni kurs jezika, uključujući sve starosne grupe od 7 do 70 godina.

Fondacija je pokrenula i program stipendiranja. Istraživanje je otkrilo da je bilo mnogo takvih šema na univerzitetskom nivou, ali malo za srednjoškolce. Tako je Fondacija uspostavila program za obezbjeđivanje prijeko potrebnih sredstava za obrazovanje djece iz socijalno ugroženih sredina, kroz koje je osigurano jednogodišnje finansiranje škole za 25 lokalnih učenika.

Program je 2021. godine imao 47 prijavljenih; 2022. godine prijavilo se još 47 ljudi, što je odraz povećane svijesti o aktivnostima Fondacije i naporima da podigne svoj profil u lokalnoj regiji.

U okviru fokusa na okoliš, uspostavljen je program grantova za održive projekte. Stanovnici i organizacije su pozvani da se prijave za finansiranje projekata za koje smatraju da će imati pozitivan uticaj na lokalni okoliš.

Do sada su odobrene prijave iz dva okolišna projekta: jedan za instalaciju solarnih panela za obezbjeđivanje električne energije u planinama za Udruženje planinara - za podršku njihovim aktivnostima očuvanja; drugi za projekt Udruženja ribara za uzgoj riba i poribnjavanje u lokalne rijeke kako bi se povećala populacija.

Zaposleni Adriatic također su podržali niz okolišnih inicijativa, uključujući čišćenje cesta i aktivnosti pošumljavanja. Za neke od projekata stipendisti su bili pozvani da razviju svoje vještine podizanja ekološke svijesti, kako bi podstakli kulturu ekološke odgovornosti među polaznicima.

Iako je osnovana tek prošle godine, Fondacija je već bila u mogućnosti da realizuje neke projekte usmjerene na zajednicu. Kako bi odgovorila na ciljane zdravstvene ciljeve, Fondacija planira niz aktivnosti za poboljšanje razumijevanja mentalnog zdravlja i podizanje svijesti o sigurnosti na cestama. Interakcije s lokalnom zajednicom nastavljaju da informišu o strategiji za realizaciju programa koji će pružiti najveću korist.

Mnogi Adriatic izvođači trenutno daju doprinos ovim inicijativama, a postotak dobiti od prihoda Adriatic Metalsa izdvajati će se kao izvor kontinuiranog finansiranja nakon početka poslovanja, pored već osiguranih početnih sredstava.

"Ova stipendija mi mnogo znači u smislu pomoći oko troškova studiranja . Oduševljen sam što sam mogao da učestvujem u tako pozitivnom iskustvu."

Stipendista iz Kakanja

Pružanje mogućnosti našoj zajednici da sama sebi pomogne

Novi projekti

Projekti koji su dobili podršku su fokusirani na poduzimanje radnji koje smanjuju negativan uticaj na okoliš i promoviraju održive prakse. Ove inicijative mogu okupiti i pojedince i kompanije da pokažu ekološku odgovornost očuvanjem energije, smanjenjem otpada i zaštitom prirodnih staništa.

1. Udruženje odred izviđača "Zvijezda" Vareš - projekat "Volim prirodu, volim Vareš."

2. Lovačko društvo "Zvijezda" Vareš: projekat "Tehnička modernizacija lovno-uzgojne infrastrukture."

3. Projekt Sportsko ribolovnog društva Vareš: Očuvanje, zaštita i unapređenje ribljeg fonda kroz akcije očuvanja prirodnog i vještačkog poribljavanja.

4. Projekt Udruženja za zaštitu životinja "Skitnica" Kakanj: „Ne bacajte smeće na prirodu i cvijeće“.

5. Projekt Eko udruženja "Medena Dolina" Kakanj: „Čuvajmo prirodu - blago koje nestaje“.

6. Projekt Udruženja "Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR)" Kakanj: Obilježavanje Dana planete Zemlje 2023.

7. Projekt Udruženja Kluba spašavanja GSS Kakanj: „Čišćenje, uređenje i obilježavanje planinarske staze Bukovica - Bobovac“

Nove stipendije za srednjoškolce i studentska područja općina Vareš, Kakanj i Breza: tokom 2022. i 2023. godine dodjeljuje se 29 stipendija učenicima srednjih škola i visokoškolskih ustanova s ciljem pružanja pomoći djeci koja su postigla izuzetne rezultate i koja se suočavaju sa teškim socijalnim barijerama, uključujući finansijske teškoće.

Novi projekat: Najnovija inicijativa je finansiranje resursnog centra u Varešu koji je posvećen povezivanju i razvoju lokalnih projekata, saradnji i dijeljenju znanja s drugim nevladinim organizacijama, pružanju kulturnih događaja, kurseva za obrazovanje odraslih i obuci u vještinama malih preduzeća.

▲ Adriatic čas engleskog jezika

Zajednica

Razumijevanje potreba zajednice

▲ Centar Vareša

Plan održivog razvoja zajednice

Kao zajedničko ulaganje s Općinom Vareš, izradili smo Plan održivog razvoja zajednice (SCDP), koji se fokusira na odgovorne dugoročne inicijative za podršku povećanju u poduzetničkoj aktivnosti, izgradnju kapaciteta i otpornosti u lokalnom lancu snabdijevanja, te radu sa lokalnom samoupravom kako bi ih što bolje pripremili za buduće prihode od rudarskog projekta. Kako bi se osigurala djelotvornost SCDP-a, on je kreiran uzimajući u obzir lokalne realnosti, kulturu i kapacitete, te da dopuni već postojeću viziju i strategiju općine za razvoj Vareša.

Kako bismo stvorili buduće prilike za zapošljavanje, uveli smo smjer "rudar u podzemnoj eksploataciji" u Srednjoj školi u Varešu koji je ranije bio ponuđen prije 1992. godine. Pružajući ovu obuku i opremu za edukaciju studenata o rudarstvu, također podstičemo snažan fond potencijalnih budućih talenata za kompaniju.

Lanac snabdijevanja i nabavke

Angažman privrednih subjekata u Varešu za rad na projektu je bio ključan u stvaranju sinergije između Adriatica i zajednice.

Lokalne nabavke su prioritet gdje je to moguće, tražeći izvođače i dobavljače iz općine Vareš, susjednih općina i na nacionalnom nivou, tim redoslijedom.

Veći dio faze izgradnje iziskivao je angažman većih međunarodnih kompanija jer domaći izvođači nemaju dovoljno iskustva i obima, ali mi smo ohrabрили ove kompanije da uspostave regionalne urede i objekte i zapošljavaju lokalno kako bismo osigurali da se ekonomska korist i dalje osjeća u Varešu.

Nadalje, kada projekat krene u operativnu fazu, zahtjevi će se značajno promijeniti i povećati sposobnost lokalnih preduzeća da ispune ugovore. Stoga je veliki dio posla koji smo provodili ove godine bio usmjeren na pripremu kapaciteta i sposobnosti lokalnih poduzeća da zadovolje naše buduće potrebe, osiguravajući da imaju procedure i politike koje će dosljedno zadovoljiti naše zahtjeve.

Održavamo redovne sastanke vezane za odnose s dobavljačima, vršimo posjete gradilištu i pozivamo na posjete našoj vlastitoj lokaciji i potičemo kompanije da traže međunarodno priznate akreditacije.

Izgradnjom kapaciteta i poboljšanjem internih procesa, povećavat će se mogućnosti za ova preduzeća da rade šire od regiona.

Osim što angažuje ljude da rade s nama direktno, cilj SCDP-a je stvoriti više mogućnosti za zapošljavanje izvan rudarske industrije.

Prepoznali smo da postoje dvije ključne prepreke za ljude koji žele da osnuju nova preduzeća; nedostatak sredstava i nedostatak prethodnog poslovnog iskustva. Stoga smo započeli seriju radionica s ciljem rješavanja ovih nedostataka.

Prvi je bio 'projektni brifing dan' na kojem smo ugostili predstavnike brojnih međunarodnih organizacija, uključujući EBRD, Svjetsku banku, švicarske i britanske ambasade, Britansko-bosansku privrednu komoru i predstavili Plan održivog razvoja zajednice. Namjera je bila pokazati kako Adriatic u partnerstvu s općinom radi na promicanju razvoja, izgradnji saradnje između Vareša i međunarodne zajednice, te da ovim organizacijama pruži povjerenje da ulažu u lokalna preduzeća.

Naredne radionice pružile su motivaciju i smjernice za stanovnike zainteresirane za pokretanje vlastitog biznisa. Istaknute su lokalne potrebe i nedostaci u uslugama, dati su savjeti kako razviti ideje i poslovne planove, a predstavljene su i lokalne fondacije koje bi mogle obezbijediti sredstva ili podršku.

“Više smo nego voljni pomoći lokalnim izvođačima i dobavljačima. Pomažući im kako bi ispunili naše zahtjeve, osiguravamo da imaju priznate prakse i standarde za rad sa drugim međunarodnim preduzećima. Također je fantastično vidjeti da tamo gdje samo jedno preduzeće nije u stanju da ispuni uslugu za projekat, dolazi do formiranja konzorcijuma sa drugim lokalnim preduzećima kako bi ispunili zahtjev.”

Mark Richards

Menadžer nabavke i logistike

Razumijevanje potreba zajednice

Uvažavanje lokalne kulture i tradicije Studija slučaja

▲ Kabir Likić

Kabir, rođen i odrastao u Varešu, po zanimanju je profesionalni vozač; međutim, on je imao životnu ambiciju da otvori restoran u svom rodnom gradu. Tek dolaskom Adriatic Metalsa ukazala se prilika za to.

Kabir je prisustvovao radionici kompanije Inicijativa za održivi razvoj lokalne zajednice u julu 2022. godine; uspio je bolje razumjeti kako započeti posao i nakon toga je napisao projektni plan po kojem je dobio 2.000 KM.

▲ Dario Dodik

Kabir je ovo znanje i sredstva uložio u ostvarenje svog sna i u avgustu 2022 otvorio svoj prvi restoran.

„Već dugo vremena nam je trebalo više preduzeća u gradu, ali nije uvijek postojala finansijska mogućnost za ostvarivanje takvih ambicija. Međutim, obzirom da je Adriatic ovdje, ljudi prepoznaju mogućnosti koje su sada dostupne s više ljudi koji dolaze u našu zajednicu. Zaposleni u kompaniji postali su vjerni gosti u restoranu i čini me nevjerovatno ponosnim što žele podržati moj posao i što uživaju u hranil!”

Dario je svoj hotel i restoran otvorio prije četiri godine i u posljednjih nekoliko godina doživio je značajan rast u svom poslovanju. Osim što mu se stalno vraćaju zaposlenici Adriatica u njegov restoranu i što je prvi izbor smještaja za sve izvođače i konsultante koji rade u rudniku ili ga posjećuju, Dario smatra da je kompanija katalizator pozitivnih promjena u zajednici.

“Nakon rata, dolazak Adriatica je najvažnija stvar koja se dogodila u Varešu. To je bila ključna motivacija za druge mještane da pokrenu biznis u gradu, a rezultiralo je i da sve više mladih ljudi želi ostati ovdje jer vide prilike za zapošljavanje i šansu za bolji život. Moja vlastita radna snaga je narasla na 14, a četiri od tih osoba su ranije radile u inostranstvu, ali su se od tada vratile u Vareš da ovdje žive i rade.”

Unatoč tome što je ostvario svoj san da postane glavni kuhar vlastitog restorana, Kabir nastavlja da se trudi i pohađa obuku kako bi poboljšao svoje kuharske vještine

“Ovdje se sve promijenilo. Ne radi se samo o tome da ima više ljudi; cijela atmosfera u zajednici je pozitivnija. Ljudi zaista žele nešto da urade ovdje sada i postoji toliko mnogo ideja o tome kako možemo poboljšati naš grad.”

Otkup zemljišta

Kupovina zemljišta je neophodna za razvoj infrastrukture Rupice, transportnog puta i skladišta jalovine (TSF). Adriatic je posvećen usklađivanju s relevantnom regulativom i usklađenosti s EBRD- ovim PR5, koji uključuje zahtjeve za otkup zemljišta, prisilno preseljenje i ekonomsko raseljavanje, kao i druge primjenjive međunarodne standarde najbolje prakse koji određuju uslove otkupa zemljišta.

Trenutno je identifikovano šest zemljišnih parcela koje treba prvostepeno otkupiti za Rupice. Za kupovinu će biti potrebna jedna parcela u odnosu na prvu fazu TSF-a, koji je u vlasništvu općine.

Dodatnih pet parcela će biti potrebno u kasnijoj fazi razvoja. Trasa transportnog puta će biti obuhvaćena općinskim „Prostornim planom“, stoga će otkup zemljišta za to biti u nadležnosti općine. Nijedna stambena nekretnina neće zahtijevati eksproprijaciju.

Plan otkupa zemljišta, kompenzacije i obnove sredstava za život su izrađene u skladu sa zakonodavstvom BiH i međunarodnim zahtjevima. Do sada je postignuta potpuna cijena zamjene za sve kupljene parcele, uz procjene zemljišta koje su izvršili ovlašteni procjenitelji iz Sarajeva.

Praćenje vozila i telemetrija

Kako bi se pružile važne upravljačke informacije u vezi sa standardima vozača, transportne flote za rudu, jalovinu i koncentrat će biti opremljene GPS praćenjem i kontrolnim kamerama koje snimaju aktivnosti na putu. Pored toga, biće opremljeni sistemima za praćenje umora vozača i alarmnim sistemima.

Kretanje teretnog vozila će se stalno pratiti u kontrolnom centru za vuču kao dio proaktivne sigurnosne inicijative. Vozni park lakih vozila će takođe biti opremljen GPS praćenjem i kontrolnom kamerom.

Zdravlje i sigurnost zajednice

Investiranje u dobrobit zajednice

Otvaranje nove zdravstvene ustanove u Varešu
Studija slučaja

▲ Generalni direktor Paul Cronin, Zdravko Marošević, gradonačelnik Vareša i Šukrija Huseinović, direktor Eurofarma.

Naš plan upravljanja zdravljem i sigurnošću u zajednici postoji već dvije godine i uključuje strategije za prevenciju bolesti i povreda, kao i promociju zdravih načina života i ponašanja. Osim što pružamo pristup zdravstvenoj zaštiti, nastojimo da obezbijedimo zdravstvene preglede kako bismo pomogli u ranom otkrivanju bolesti i pružili poboljšani kvalitet života.

Osim što doprinosimo ekonomskom razvoju, posvećeni smo radu sa Općinom na realizaciji prijeko potrebnih društvenih projekata. Nakon anketiranja domaćinstava, nedostatak zdravstvene zaštite je bio jasan. U maju ove godine otvorili smo Polikliniku Eurofarm u Varešu. Klinika je osnovana da pruža zdravstvenu zaštitu ne samo zaposlenima kompanije i njihovim porodicama, već i cijeloj zajednici.

Donirali smo i sredstva za renoviranje dječijeg igrališta u gradu.

Nastavićemo da radimo zajedno sa Općinom na stvaranju korisnih društvenih uticaja gde god je to moguće. Eastern Mining, lokalna podružnica kompanije u potpunom vlasništvu, sklopila je ugovor sa Eurofarm d.o.o. (zdravstvena ustanova sa sjedištem u BiH) za pružanje privatnih medicinskih usluga svom osoblju i članovima porodice. Kao rezultat toga, Eurofarm je nedavno otvorio prvu privatnu zdravstvenu ustanovu u Varešu. Nova ustanova otvorena je i za lokalno stanovništvo i nadopunit će postojeće ustanove primarne zdravstvene zaštite u Varešu. Novu kliniku su otvorili Paul Cronin, generalni direktor Adriatic Metalsa i Zdravko Marošević, gradonačelnik Vareša. Svi lokalni stanovnici koji su prisustvovali otvaranju pozvani su da urade besplatan test krvi.

Dan rudara
Studija slučaja

▲ Uposlenici i članovi zajednice proslavljaju Dan rudara

21. decembra 1920. godine je počela Husinska pobuna. Bio je to otpor 7.000 rudara koji su htjeli da svojim životima brane svoja radnička prava protiv nasilja državne vlasti, koja nije poštovala dogovor o visini plata za rudare. Brutalna konfrontacija između policija i žandarmerija protiv rudara u Bosni je izazvala opću pobunu i protestne akcije radnika širom zemlje. Husinska pobuna je zaključena u velikom sudskom procesu vođenom u Tuzli godine između januara i februara 1922. godine. Optužnica je teretila 350 rudara i 20 učesnika je osuđeno.

Obilježavanje Dana rudara u Varešu je bio popularan društveni događaj već godinama. Proslave su u prošlosti uključivale ceremonijalne aktivnosti, sportska takmičenja i nagrade za najbolje radne jedinice, najbolje pojedince za postignute rezultate rada, najbolje sportske timove na takmičenjima, i nagrade iz oblasti zaštite na radu.

Pored toga, dodijeljivane su plakete, srebrne značke i zlatne značke za izuzetne radne uspjehe. Međutim, kako su godine prolazile, ovaj praznik je prolazio sa sve manje priznanja.

Adriatic Metals je 2021. godine u saradnji s Općinom Vareš uvećao obilježavanje Dana rudara. Svečanosti su prisustvovala zvanice iz rudarske industrije u Varešu, pobuđujući nadu u nove poslove. Dana 21. decembra 2022. godine u JU Centru za kulturu i edukaciju Vareš je ponovljeno obilježavanje Dana rudara. Ovom prilikom predstavljani su građevinski radovi na rudniku Rupice, kao i planirane aktivnosti za naredni period razvoja, uključujući pojačanu ulogu žena u rudarstvu i želje i nade mladih.

Klima

Rješavanje ekoloških izazova

Utjecaji na okoliš	41 →
Procjena životnog ciklusa	42 →
Klimatska promjena	44 →
SECR izvještaj	46 →
Net zero plan i obnovljivi izvori	47 →
Ugljik i lanac snadbijevanja	48 →
Upravljanje okolišem	49 →
Upravljanje jalovinom	54 →

Scope 1 i 2 emisije

575,357kg CO₂eCiljne redukcije za scope 1
scope 2 do 2027**30%**

Jalovina

1.6Mm³

Dnevno korištenje obrađene vode

55m³

◀ Solarni paneli na zgradi administracije

Utjecaji na okoliš

Razumijevanje globalnih rizika

Adriatic je posvećen odgovornom upravljanju prirodnim resursima i ima za cilj djelovati na održiv način koji eliminira, minimizira, ublažava ili kompenzira štetne uticaje i maksimizira pozitivne okolišne i društveno-ekonomske uticaje.

Svjesni smo da je rudarstvo često povezano sa značajnim uticajima na okoliš i intenzivnim korištenjem resursa i da ovi faktori stvaraju značajnu odgovornost koja postoji od istraživanja do zatvaranja.

Proizvodnjom metala koji su neophodni za Evropski zeleni dogovor, mi pozitivno doprinosimo prelasku na čistu energiju i želimo da odigramo svoju ulogu u globalnoj dekarbonizaciji. Očekujemo da ćemo u narednih pet godina proizvesti sljedeće prelazne metale:

koncentrat cinka

450,000t

koncentrat olova/srebra

300,000t

Poslovanje u skladu sa svim važećim zakonima i propisima o zaštiti okoliša je bitan preduvjet za Adriatic. Nastavljamo da uspostavljamo, implementiramo i održavamo najbolje prakse, eksterno certifikovane sisteme upravljanja okolišem. Sproveli smo visokokvalitetne osnovne studije kako bismo razumjeli prirodu našeg uticaja na okoliš i društvo i nastavljamo da primjenjujemo planove i sisteme upravljanja.

Kao što je navedeno u našoj Politici zaštite okoliša, zahtijevamo od svih izvođača i dobavljača da se pridržavaju naših standarda i povezanih relevantnih planova i procedura. U 2022. godini imali smo nula incidenata neusklađenosti u skladu sa zakonima i propisima o zaštiti okoliša.

▲ Industrijska lokacija prije rada na izgradnji postrojenja za obradu

Uticaj na okoliš

Procjena životnog ciklusa

Procjena životnog ciklusa (LCA) je naučno zasnovana metodologija koja se koristi za procjenu potencijalnih uticaja proizvoda, procesa ili usluge na okoliš tokom čitavog životnog ciklusa, od nabavke sirovina do tretmana na kraju životnog vijeka.

To je sistematski i ekstenzivni pristup koji uzima u obzir sve četiri faze životnog ciklusa proizvoda/ usluge, uključujući ekstrakciju sirovina, proizvodnju/ prerađu, fazu upotrebe i krajnji tretman po završetku trajanja proizvoda/usluge. Razmatranja kao što su potrošnja energije, vode i materijala, proizvodni procesi, emisije i stvaranje otpada se ispituju i procjenjuju se posljedični uticaji na okoliš.

Adriatic Metals je započeo proces LCA za svoj projekat Vareš, koristeći okvir koji je baziran na standardu ISO 14040 i uključuje četiri odvojene faze:

Definicija cilja i opsega

Procjena uticaja

Analiza inventara

Interpretacija

LCA se koriste za poređenje ekoloških performansi različitih proizvoda, procesa ili usluga izvan granica lanca nabavke. Identificiranjem ekoloških i ekonomskih žarišta/ interventnih tačaka, Adriatic može procijeniti mogućnosti za poboljšanje svoje održivosti.

Definicija cilja i obima

Ovo je prva i ključna faza LCA koja definiše ciljeve, granice i funkcionalnu jedinicu studije. Dva glavna ekstrahirana koncentrata su koncentrat srebra-olova i cinka. Kao takve, funkcionalne jedinice za LCA uslugu su 1 kg srebra, 1 kg olova i 1 kg cinka.

Razmatrana granica sistema je bila prvi stepen sistema cjelokupnog životnog vijeka. Ovo je proširenje češće prihvaćenog i jednostavnijeg pristupa djelimičnog životnog vijeka, koji procjenjuje sve uticaje metala na okoliš od vađenja sirovina do mjesta prodaje ili isporuke.

Pristup cjelokupnog životnog vijeka proširuje procjenu izvan mjesta prodaje ili isporuke i uključuje sve četiri faze LCA.

Naša procjena će uključiti angažman s glavnim akterom u lancu snabdijevanja krajnjim kupcima, Bolidenom. Navedena procjena će nam pružiti prijeko potrebnu transparentnost podataka kako bi se utvrdilo što se događa s koncentratima nakon što napuste Adriatic Metals.

LCA u okviru ove studije se sastoji od sljedećih različitih faza životnog ciklusa:

Iskopavanje rude na Rupicama

Prerada rude (proizvodnja koncentrata u vareškom postrojenju za prerađu)

Prijevoz

Ekstrakcija metala (iz koncentrata)

Faza upotrebe proizvoda (koji sadrže specifične metale)

Tretman na kraju životnog vijeka

Adriatic provodi ovu procjenu u ranoj fazi kako bi osigurao da imamo efikasne osnove za pružanje kritičnih upravljačkih informacija kako napredujemo kroz puštanje u rad i početak proizvodnje.

Analiza inventara

U fazi analize inventara prikupljaju se, kvantificiraju i kompiliraju podaci o energetskim/materijalnim inputima i izlazima koji su povezani sa proizvodnjom metalnih koncentrata (cinka) koji se proučavaju. Ovo se zatim organizuje u inventar uticaja na životnu sredinu.

Preostali dio lanca snabdijevanja će se usmjeravati korištenjem pristupa od kapije do groba.

Isporuka izvađenog metala u Boliden i glavne sektore koji će koristiti ove metale (automobilska industrija, elektronika, avijacija), kao i tretman na kraju životnog vijeka, će formirati ovu stranu granice LCA.

Analiza inventara Adriatic Metals LCA je još uvijek u toku; stoga sve faze životnog ciklusa nisu u potpunosti mapirane.

Utjecaji na okoliš

Utjecaji i analiza

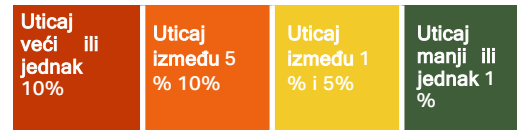
Procjena uticaja

Procjena uticaja je treća faza LCA studije. U ovoj fazi, podaci prikupljeni u koracima analize inventara se karakteriziraju i ocjenjuju u odnosu na skup unaprijed određenih kategorija uticaja. Ovo uključuje klimatske promjene, zdravlje ljudi, biodiverzitet i iscrpljivanje resursa, između ostalog. Utjecaji se procjenjuju korištenjem ekoloških indikatora, koji su numeričke mjere ekološkog učinka. Utjecaji na okoliš u okviru ove LCA usluge su izvučeni iz Ecoinvent baze podataka i koristit će se kao metoda za pregled i poređenje modela. Odabrani utjecaji su zasnovani na nekoliko diskusija sa stručnjacima iz rudarskog sektora, pregledu prethodne literature i korištenju međunarodnih udruženja. Donja tabela ističe najznačajnije kategorije uticaja koje bi mogle uticati na različite institucionalne pritiske u rudarskom sektoru, uključujući odabrane srednje kategorije uticaja za Adriatic Metals LCA studiju:

Kategorija uticaja	Jedinica
Potencijal acidifikacije	mol H ⁺ -eq
Potencijal globalnog zagrijavanja	kg CO ₂ -eq
Potencijal ekotoksičnosti pitke vode	CTUe
Potencijal abiotskog iscrpljivanja, fosilna goriva MJ	
Potencijal eutrofikacije, pitka voda	kg P-eq
Potencijal eutrofikacije, kopnenil	mol N-eq
Potencijalna toksičnost za ljude, kancerogen	CTUe
Potencijal abiotskog iscrpljivanja, krajnje rezerve	kg SB-eq
Stratosferski potencijal oštećenja ozona	kg CFC-eq
Fotohemijski potencijal stvaranja ozona	kg NMVOC-eq
Upotreba vode	m ³ e

Interpretacija

Interpretacija je završna faza LCA, gdje se analiziraju rezultati treće faze i razmatraju implikacije. Rezultati će biti izraženi po funkcionalnoj jedinici (npr. kg CO₂-eq/kg cinka).

Identifikovane žarišne tačke - u zavisnosti od njihove ozbiljnosti - se tada posmatraju kao tačke intervencije.

Troškovi životnog ciklusa (LCC)

Troškovi životnog ciklusa mapiraju ukupne troškove posjedovanja naših proizvoda tokom cijelog njihovog životnog vijeka (troškovi cjelokupnog životnog ciklusa). LCC se najbolje koristi za donošenje informiranih odluka o tome kako i gdje Adriatic može smanjiti troškove kroz različite faze životnog ciklusa proizvoda.

LCC koji se koristi paralelno s LCA može kompaniji pružiti važne informacije potrebne prilikom zamjene ili usporedbe visoko energetski intenzivnog materijala ili proizvodnog procesa s alternativama. Ovo se može vratiti timu za istraživanje i razvoj i koristiti u budućim odlukama o nabavci i dizajnu.

Modeliranje scenarija

Modeliranje scenarija je metoda zamjene ulaza ili izlaza (materijala, energije, vode ili proizvodnog procesa) i modeliranja scenarija 'što ako' kako bi se pronašlo optimalno rješenje.

Ovo bi Adriaticu moglo pružiti značajne uvide koji su potrebni kada se zamjenjuje ili uspoređuje visoko energetski intenzivan materijal ili proizvodni proces s alternativama i kako to utječe na krajnji rezultat okoliša u skladu sa finansijskim aspektom.

Vremenski okvir

Analiza inventara će biti završena do kraja maja 2023. godine, a potpuna procjena uticaja krajem jula. Ovo će obezbijediti jasnu analizu osjetljivosti kako bi se informiralo o uzvodnom balansiranju resursa i performansama nizvodnog odvoda.

Terensko istraživanje biodiverziteta

Klimatske promjene

Procjena uticaja

Klimatske promjene predstavljaju jedan od najznačajnijih izazova s kojima se svijet danas suočava i kao što je navedeno u našoj politici klimatskih promjena, mi podržavamo ciljeve Pariškog sporazuma.

Naš cilj je da minimiziramo naš doprinos emisiji stakleničkih plinova, da razmotrimo i planiramo fizičke rizike klimatskih promjena za naše poslovanje i da radimo s našim zajednicama domaćinima kako bismo izgradili razumijevanje naše otpornosti na fizičke uticaje klimatskih promjena.

Uloga menadžmenta u procjeni i upravljanju rizicima i prilikama povezanim s klimom. Na izvršnom nivou, izvršni direktor je na kraju zadužen i odgovoran za pristup kompanije upravljanju okolišem i klimatskim promjenama, uz podršku voditeljice Održivosti.

Šef odjela za održivost vodi radnu grupu na operativnom nivou koja je odgovorna za isporuku strategije održivosti kompanije, uključujući aktivnosti vezane za klimu koje ublažavaju rizik i pokreću prilike.

Odgovornost za primjenu politike kompanije o klimatskim promjenama leži na (ali nije ograničena samo na njih) svim zaposlenim u kompaniji i izvođačima koji su uključeni u relevantne aktivnosti pod operativnom kontrolom kompanije.

Menadžeri kompanije su odgovorni za promovisanje i osiguravanje usklađenosti s ovom politikom i svim povezanim politikama i praksama na nivou pojedinačnih lokacija.

Projekat angažmana zainteresovanih strana na projektu Vareš je uznapredovao s implementacijom plana angažmana zainteresovanih strana. Nekoliko aktivnosti, uključujući uspostavljanje odbora za vezu s javnošću, pružaju neprocjenjivu platformu za širenje informacija.

Rizici i mogućnosti vezani za klimu:

Realizovali smo procjene kako bismo razmotrili način na koji se očekuje da će klima varirati tokom vijeka trajanja rudnika na osnovu lokalnih projekcija za Bosnu. Projekcije su korištene da pomognu u procjeni ranjivosti potencijalnih rizika za sam projekat od promjene klimatskih obrazaca.

Smatra se da se najznačajnije potencijalne klimatske ranjivosti odnose na povećanu temperaturu i povećane snježne padavine. Povećane najviše temperature mogu negativno uticati na radnu snagu (putem dehidracije, toplotnog udara itd.) i uzrokovati pregrijavanje postrojenja i mašina. Budući da je veći dio Projektnog područja okružen šumom, povišene temperature mogu rezultirati povećanim rizikom od šumskih požara. Potrebno je razmotriti način da se osigura da se skladište eksploziva i skladišta goriva bezbjedno održavaju na višim temperaturama, a rizik od požara će se morati rutinski pratiti, uz aktivne korake za uklanjanje mogućih izvora goriva i paljenja, posebno tokom intenzivnih perioda suhog vremena. Povećane snježne padavine mogu uzrokovati poplave, a ekstremna hladnoća može negativno uticati na zaposlene.

Adriatic je angažirao Alfa Energy da pruži detaljnu analizu životnog ciklusa ("LCA") za projekat Vareš. Ova procjena će uključiti operativne rizike i mogućnosti vezane za klimu za koje je vjerovatno da će utjecati na poslovanje, što će zauzvrat pomoći da se dobije čvrst pogled na tranzicione i fizičke rizike i mogućnosti u kratkom, srednjem i dugoročnom periodu. Ova procjena će biti završena tokom 2023. godine. Adriatic namjerava pružiti detaljnu analizu rizika i mogućnosti tokom 2023. godine.

Uticaj rizika i prilika vezanih za klimu na poslovnu strategiju i finansijsko planiranje:

Odbor za održivost razmatra pitanja u vezi s klimom prilikom pregleda i usmjeravanja strategije.

Glavni izvori emisije gasova staklene bašte (GHG) povezani sa projektom odnose se na sagorijevanje goriva i korištenje električne energije. Emisije GHG su već smanjene kroz dizajn projekta na sljedeći način:

Minimiziranje čišćenja zemljišta za objekte projekta;

Usvajanje strategija ublažavanja za očuvanje integriteta zalih tla;

Minimiziranje sječe drveća (oborit će se samo drveće koje treba ukloniti iz sigurnosnih razloga iznad puta za izvlačenje);

Pružanje poboljšanih materijala za zgrade kako bi se minimizirali gubici topline, kao i smanjenje utjecaja buke;

Upotreba moderne, energetski efikasne električne opreme i mobilnog postrojenja sa štedljivim motorima;

U 2021. godini ugradnja solarnog objekta od 23 kW na krov upravne zgrade Tišovci za postojeće korištenje električne energije.

Mogućnosti za ublažavanje stakleničkih plinova se takođe dalje istražuju kako se dizajn projekta uznapreduje, a operativne aktivnosti dalje razvijaju.

Iako će transportne radove vjerovatno realizovati izvođač, razmotrit će se izbor vozila koja će se koristiti i za rudničku i za transportnu flotu. Tamo gdje je to moguće, efikasnost goriva će biti faktor u odabiru vozila jer će to ne samo smanjiti emisije stakleničkih plinova, već će smanjiti i operativne troškove. Trenutno se smatra da postoji ograničen potencijal za korištenje biodizela za smanjenje emisija. Međutim, projekat će nastaviti da prati potencijalne opcije.

Osim efikasnosti samog voznog parka, tražit će se mogućnosti za poboljšanje korištenja vozila. Planiranje aktivnosti iskopavanja i transporta radi optimizacije aktivnosti i izbjegavanja dvostrukog rukovanja, gdje je to operativno praktično. Kako napreduje logistika i raspored rudnika, razmatrat će se optimizacija kretanja vozila i opreme kako bi se poboljšala efikasnost i smanjila ukupna emisija CO₂.

Vremenom se očekuje da će nadogradnja energetski intenzivne mašinerije tokom operativne faze poboljšati efikasnost i smanjiti emisiju CO₂ u poređenju s postrojenjem koje je uklonjeno. Dalje mogućnosti energetske efikasnosti će takođe biti istražene.

Identificiraju se i projekti obnovljive energije na licu mjesta kako bi se povećala sigurnost snabdijevanja energijom, dok se istovremeno osigurava nezavisnost od nepredvidivih skokova cijena na tržištu električne energije. Identificirane su lokacije za prizemne fotonaponske elektrane, vjetroelektrane i jezera za eventualne plutajuće fotonaponske elektrane ili implementaciju pumpne hidroelektrane.

Tokom 2023. godine, Radna grupa za održivost, vođena svojim savjetnicima Buchanan-om i Alfa Energy, će jasno definirati rizike i mogućnosti identificirane u kratkom, srednjem i dugoročnom periodu.

Nakon zaključenja LCA, kompanija će objaviti testiranje otpornosti svog poslovnog modela, kao i vremenske horizonte vezane za klimu za različite scenarije i kako su rezultati analize scenarija utjecali na strateško planiranje i sve radnje koje su kao rezultat toga poduzete.

Klimatske promjene

Procjena uticaja

Otpornost strategije, uzimajući u obzir različite scenarije vezane za klimu, uključujući scenarij od 2°C ili niže:

Iako se očekuje smanjenje ukupnih stopa padavina, može doći do događaja većeg intenziteta, a povišene temperature zimi znače da se snježne padavine tope brže nego što je to bio slučaj ranije, a to bi zauzvrat moglo povećati rizik od poplava. Dizajn postrojenja za preradu Rupice i Vareš omogućava smještaj odvodnje i skladištenja od intenzivnih oborinskih voda. Međutim, put za izvlačenje može biti izložen povećanom riziku od oštećenja površine, ispiranja i klizišta.

Nakon zaključivanja LCA, kompanija će procijeniti svoju direktnu operativnu bazu pod različitim klimatskim scenarijima kako bi testirala otpornost poslovnog modela. Takođe će obezbijediti vremenske horizonte vezane za klimu u vezi sa scenarijima i otkriti kako su rezultati analize scenarija utjecali na strateško planiranje i sve radnje poduzete kao rezultat.

U vezi sa svojim naporima da se definiše put nulte emisije kako bi se zadovoljili zahtevi SBTi-a, kompanija će takođe sprovesti test finansijske otpornosti svog lanca nabavki kako bi procjenila implikacije na troškove izvora energije kao i povezane implikacije na emisije.

Metrike koje koristi organizacija za procjenu rizika i prilika povezanih sa klimom u skladu sa svojom strategijom i procesom upravljanja rizikom:

Emisije ugljika će biti prijavljene u izvještajima Pojednostavljenog izvještavanja o energiji i ugljiku ("SECR"), Nulte emisije i Projekta objelodanivanja ugljika ("CDP"). Budući da je SECR vezan za energiju, kompanija će takođe prijaviti svoje smanjenje energije i dokumentirati svoje mjere energetske efikasnosti. Takođe se obavezala da će koristiti LCA, za procjenu uticaja na okoliš tokom radnog vijeka svojih rudnika i procesnih postrojenja. Tako će se mapirati sve energetske i proizvodne inputi i povezane emisije tokom životnog ciklusa proizvoda (tj. nabavka sirovina,

prerada/proizvodnja, upotreba i tretman na kraju životnog vijeka). Osim globalnog zagrijavanja, prema potrebi će se usvojiti i drugi potencijalno relevantni pokazatelji okolišnog učinka (npr. potencijal zakiseljavanja, toksičnost za ljude, slatkovodna vodna ekotoksičnost).

Industrijska lokacija prije izgradnje

[SECR izvještaj](#)

Proračun našeg uticaja

Scope 1 i Scope 2 emisije gasova staklene bašte (GHG) i povezani rizici

Scope 1 i Scope 2 Emisije GHG za projekte su izračunate i prijavljene kao dio našeg Pojednostavljenog izvještaja o energiji ugljiku (SECR) i kao dio CDP-a.

Grupa je procijenila svoju potrošnju energenata i utvrdila da je potrošnja energije iznad praga od 40 MWh koji je odredio SECR za izvještavanje u uporednom periodu, te kao takva Grupa prijavljuje svoj staklenički plin na godišnjoj razini u kg ugljičnog dioksida koji proizlazi iz:

Sagorijevanje goriva (direktne emisije Scope 1) i to kao rezultat kupovine električne energije (indirektne emisije Scope 2).

Emisije u kilogramima za godinu koja se završava 31 decembra 2022 su znatno veće od prethodne godine zbog intenzivnih građevinskih radova koji su poduzeti na dovođenju projekta Vareš u proizvodnju. Kada lokacija rudnika, pogon za preradu i logističke aktivnosti postanu operativne, predviđamo postavljanje nove osnove na kojoj ćemo bolje mjeriti performanse i povećati efikasnost ugljika.

izvještaj na osnovu lokacije	Vrsta emisije	Ukupno	Ujedinjeno Kraljevstvo	Van Ujedinjenog Kraljevstva	Ukupno	Ujedinjeno Kraljevstvo	Van Ujedinjenog Kraljevstva
		01/01/2022 - 31/12/2022	01/01/2022 - 31/12/2022	01/01/2022 - 31/12/2022	01/01/2021 - 31/12/2021	01/01/2021 - 31/12/2021	01/01/2021 - 31/12/2021
		t CO2e	t CO2e	t CO2e	t CO2e	t CO2e	t CO2e
Emisije od sagorijevanja gasova	1	0.0	0.0	0.0	2.1	0.0	2.1
Emisija od sagorijevanja goriva za prevoz	1	45.4	0.0	45.4	0.0	0.0	0.0
Emisije iz drugih aktivnosti koje kompanija posjeduje ili kontroliše uključujući rad postrojenja	1	920.5	0.0	920.5	117.6	0.0	117.6
Emisije od kupljene električne energije	2	303.3	2.1	301.2	163	1.8	161.1
Scope 1 + 2		1.269,1	2.1	1.267,0	282.6	1.8	280.8
Osnovna energija (kWh)		3.733,065	10.667	3.722,398	746.938	8.550	738.388
t CO2e / FTE (Scope 1 + 2)		8.75			2.59		
Prosječan broj zaposlenih		145			109		

Metodologija

Napravljen je lokacijski proračun ekvivalentnih emisija CO₂ u skladu s Protokolom o stakleničkim plinovima za finansijsku 2022. godinu. Proračun je zasnovan na energetskim podacima prikupljenim od Adriatic Metalsa. Energija i emisije iz transporta u vlasništvu kompanije su modelirane korištenjem litara goriva koje su potrošila službena vozila i podataka o kilometrima prijeđenim tim vozilima. Energija i emisije iz službenih vozila su modelirane korištenjem prosječnog vozila.

Metodologija je u skladu s izdanjem faktora konverzije stakleničkih plinova Vlade Velike Britanije za izvještavanje kompanija iz 2022. godine, Ecoinvent bazom podataka za faktore konverzije i priznatim javnim izvorima.

Molimo pogledajte prethodne izvještaje za metodologiju 2021.

Odricanje od odgovornosti:

Sadržaj dat u ovom izvještaju je isključivo u informativne svrhe. Alfa Energy ne daje nikakvu garanciju, ni izričitu ni implicitnu, u pogledu tačnosti ili potpunosti ovdje sadržanih pretpostavki, proračuna ili informacija. Kao takav, trgovačka marka Alfa energy ili kompanije navedene pod žigom ne mogu prihvatiti odgovornost za greške i propuste i ni pod kojim okolnostima ne mogu biti odgovorne za gubitke, direktno ili posljedično.

SECR izvještaj

Proračun našeg uticaja

Ukupne emisije stakleničkih plinova tokom životnog ciklusa rudnika procijenjene su na sljedeći način:

	CO ₂	CH ₄	N ₂ O	CO ₂ e ⁽ⁱⁱ⁾
	tone	tone	tone	tone
Scope 1				
Sječa drveća na Rupicama i TSF	N/A	N/A	N/A	18.494,9
Rupice podzemni dio	40.861,86	2.29	15.77	45.105,3
Rupice površina	46.857,10	2.62	18.09	51.723,2
VPP operacije	6.149,97	0.34	2.37	6.788,6
Izvlačenje rude	7.490,96	0.42	2.89	8.268,9
Izvlačenje jalovine	6.448,74	0.36	2.49	7.118,4
Prevoz kontejnera do prugel	18.830,31	1.05	7.27	20.785,8
Eksplozivi	N/A	N/A	N/A	1.104,3
Prevoz osoblja autobusom	N/A	N/A	N/A	9.403,1
Scope 2				
Rupice električno opterećenje	N/A	N/A	N/A	85.884,59
VPP električno opterećenje	N/A	N/A	N/A	320.680,09
Ukupno: Scope 1 i Scope 2				575.357,22

Napomene:

i. CO₂, CH₄, N₂O, emisije su procijenjene na osnovu IPCC metodologije nacionalnog inventara, tom 2, poglavlje 1 i IFC-ovog alata za emisije ugljika

ii. Emisije CO₂e procijenjene su na osnovu potencijala globalnog zagrijavanja od 1, 28 i 265 za CO₂, CH₄ i N₂O, respektivno (IPCC AR5, 2015).

▲Solarni paneli na zgradi administracije

Posvećeni smo efikasnom i održivom korištenju energije i resursa. Proaktivno procjenjujemo opcije , gdje imamo mogućnost komercijalno održivog pristupa, da povećamo korištenje nefosilnih izvora energije i optimiziramo energetske efikasnost našeg poslovanja.

U dizajn rudnika i postrojenja smo ugradili energetske efikasne elemente, uključujući sisteme za uštedu energije, izolaciju i reciklažu energije i toplote u preradi rude.

Podnošenjem Science Based Target inicijative (SBTi), Adriatic Metals će morati smanjiti i prijaviti svoje emisije. Ako kompanija namjerava da ostane na pravom putu u postizanju neto nule, kompanija će morati da mjeri svoje smanjene emisije svake finansijske godine.

Ciljevi koji se koriste za upravljanje rizicima vezanim za klimu i mogućnosti:

30%

Smanjenje od 30% kombinovanih emisija stakleničkih plinova iz scope-a 1 i 2 do 2027, u odnosu na stanje iz 2024 (tj. početak proizvodnje metala).

Nulta emisija

Razviti neto nultu strategiju (mjera za smanjenje emisija i oblikovanje granica eventualnog efektivnog neto nultog cilja, uključujući evaluaciju scope-a 1,2 i 3 i radionicu, razvoj i objavljivanje strateškog dokumenta) tokom 2022. i 2023. godine.

SBTi

Pokušati doći do smanjenju emisija kroz SBTi (Science Based Targets inicijativa) za eksternu verifikaciju strategije održivosti i definisanih ciljeva tokom 2022. i 2023. godine.

Ugljik i lanac snabdijevanja

Ciljano smanjenje emisija

Studija slučaja: partnerstvo sa Boliden AB

Ugljik i lanac snabdijevanja

Adriatic je 2022 pristao na glavne uvjete (HoT) s četiri međunarodne kompanije za trgovinu i topionice (ili 'ofttakers') za kupovinu proizvodnje koncentrata iz projekta Vareš, uključujući koncentrat cinka za Boliden AB.

Boliden je švedska multinacionalna kompanija za metal, rudarstvo i topljenje sa sjedištem u Stockholmu i strateški je fokusirana na smanjenje emisije CO₂ od 2016. godine kako bi unaprijedila rudarenje bez emisija.

Kako bi odgovorili na globalne ciljeve klimatskih promjena, lanci snabdijevanja prirodnim resursima se brzo usklađuju kako bi se osigurala efikasna ekstrakcija, prerada, otprema i prečišćavanje/topljenje proizvoda kao dio procjene punog životnog ciklusa koja prati i upravlja otpadom i energetsom efikasnošću.

Boliden je uspostavio jasnu politiku održivosti i agendu lanca nabavke koja ima za cilj da se pozabavi ovim ključnim oblastima operativnog uticaja i podstakne poboljšane performanse u skladu sa ciljevima Pariškog sporazuma i međunarodnim okvirima za klimatske rizike kao što je TCFD.

Kao dio inicijalnog procesa praćenja 'ESG evaluacije poslovnih partnera', od Adriatic je zatraženo da provede detaljnu samoprocjenu nakon čega je uslijedila istraga Bolidenovih timova o specifičnim potencijalnim faktorima rizika, kao što su upravljanje vodama, upravljanje jalovinom, odnosi sa zajednicom, GHG performanse i rizik države. Ove fokusne oblasti će biti ključne oblasti za dalju reviziju u okviru faze 3 i 4 procjene.

Kao dio procesa procjene dobavljača, Adriatic je bio dužan:

1. Proći proces inicijalne procjene koji je potvrdio da je Adriatic uspostavio potrebne politike i obaveze za očuvanje odgovorne poslovne prakse, kao što su ljudska prava, uslovi rada, ekološka odgovornost, sistematski rad na okolišu i borba protiv korupcije.

2. Završetak zadovoljavajuće ESIA i pridruženog ESAP-a (prema zahtjevu investitora EBRD).

Kako Adriatic napreduje ka puštanju u rad projekta Vareš i prije proizvodnje komercijalnog koncentrata, kompanija će:

3. Proći procjenu na licu mjesta, na osnovu Bolidenovog usklađivanja bakrenih oznaka, standarda performansi prirodnih resursa s ICMM ekvivalentom

4. Pokazati sve veću usklađenost s Bolidenovom strategijom smanjenja ugljika koja će uskoro biti lansirana kako bi se ispunila njihova strategija emisije Scope 3 koju će podržati SBTi.

Procjena CO₂ i dekarbonizacija

Kao vertikalno integrisani resursni biznis koji se bavi i proizvodnjom i preradom sirovina, Bolidenova strategija je da aktivno radi sa svojim partnerima u lancu snabdijevanja na razmjeni znanja o efikasnim strategijama dekarbonizacije.

Boliden Metals karbonski otisak

Scope 1

Direktne emisije rudnika i topionica

Scope 2

Emisije rudnika i topionica iz električne mreže

Scope 3

Proizvodnja vanjskih sirovina

Proizvodnja eksploziva, goriva, redukcionih sredstava i drugih pomoćnih sredstava

Prijevoz od dobavljača do Bolidena

Kupljeni transporti

Boliden Corporate Reporting

Intenzitet ugljika i dinamika lanca snabdijevanja

Postoje tri faktora koji pozicioniraju Adriatic kao sposobnog da pomogne partnerima da ostvare svoje klimatske ciljeve u sva tri opsega:

Scope 3

Niži intenzitet ugljika potreban za proizvodnju njihovog koncentrata (koristi rude visokog kvaliteta i obnovljivo napajanje)

Scope 3

Niži intenzitet ugljika za isporuku svojih proizvoda u topionice Boliden (koristeći blizinu objekta i nižu logistiku ugljika)

Scope 1 & 2

Niži intenzitet ugljika za preradu njihovog koncentrata (koristi se od ruda višeg kvaliteta)

Osim što podržavaju Bolidenove ciljeve, ova potencijalna smanjenja opsega također bi mogla donijeti vjerovatnu komercijalnu prednost Adriatic-u - jer bi mogli ponuditi proizvod sa nižim udjelom ugljika koji Boliden može naknadno prodati kao rafinirani proizvod uz premiju.

Adriatic Metals je planirao program procjene ugljika - emisija CO₂ po toni proizvedenog koncentrata

2022: postojeće aktivnosti doprinose procjeni profila ugljika uspostavljanjem osnovne pretproizvodne linije

2022/23: građevinske aktivnosti će biti uključene u ugljične profile proizvodnje u 2023. godini

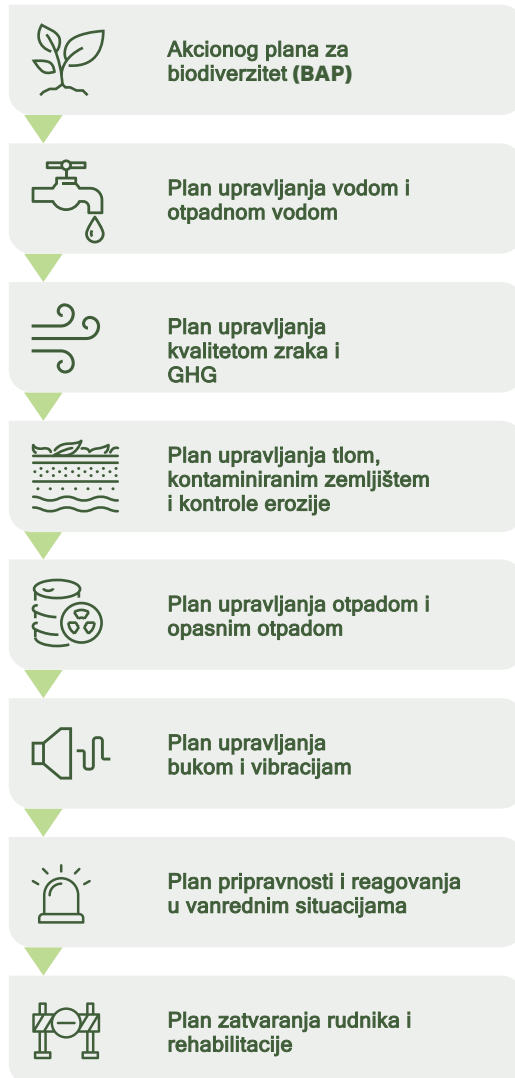
2023/24: profili proizvodnje će uglavnom uključivati emisije iz rudarstva i prerade, uz dodatno istraživanje proširenja rudnog tijela

Kao dio Adriatic-ovog rada na procjeni svog ugljičnog otiska u emisijama S1, S2 i S3, kompanija će objaviti svoj neto nulti program do kraja 2023. godine.

Upravljanje okolišem

Odgovorno korištenje resursa

Adriatic-ova politika upravljanja okolišem se implementira kroz Sistem upravljanja okolišem i društvom (ESMS), okvir koji se sastoji od:

Biodiverzitet i rehabilitacija

Svjesni smo važnosti očuvanja biodiverziteta, potrebe za pravilnim upravljanjem zaštićenim područjima i integriranim planiranjem korištenja zemljišta.

Mi se bavimo potencijalnim negativnim uticajima na biodiverzitet primjenom hijerarhije ublažavanja koja ima za cilj postizanje „nultog gubitka“ prioriternih karakteristika biodiverziteta ili kritičnih staništa i, gdje je moguće, doprinos „neto dobitku“ biodiverziteta kao rezultat naših aktivnosti.

Razvijamo ciljeve i akcije da podržimo ovu ambiciju uspostavljanjem odgovornih aktivnosti koje se odnose na klimu, vodu, materijale, korištenje resursa i hemikalija. Ove prakse nastoje poboljšati dobit okoliša povećanjem plodnosti tla, zadržavanjem vode i čistoćom, doprinoseći održivosti zajednice i sredstvima za život.

Studije o biodiverzitetu i istraživanja na terenu su sprovedena od strane metalurških stručnjaka na Metalurškom institutu Zenica u skladu sa EBRD-ovim PR6, koji predviđa zahtjeve za očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima.

Kako bi se smanjila degradacija tla, uključujući gubitak resursa plodne zemlje i gubitak strukture tla svi radovi koji uključuju vađenje, rukovanje, premještanje i skladištenje će se poduzeti prema odgovarajućim smjernicama za rukovanje tlom. Ove procedure su navedene u planu upravljanja kontrolom tla, kontaminiranog tla i erozije.

Akcionni plan za biodiverzitet (BAP): Cilj BAP-a je da ima pozitivan uticaj na biodiverzitet kroz odgovorno upravljanje i napore očuvanja. BAP je ključna komponenta ESMS projekta i njime upravljaju menadžer za okoliš i društvo i njegov tim stručnjaka.

U BAP-u su navedene politike upravljanja okolišem za projekat i detalji o tome kako su usklađene sa EBRD-ovim zahtjevima učinka (PR6) o održivosti biodiverziteta, kao i nacionalnim i međunarodnim pravnim standardima u pogledu prioriternih karakteristika biodiverziteta i područja kritičnog staništa.

Hijerarhija ublažavanja - NKRM 7.2**1. Izbjegavanje**

Ovu strategiju smo primijenili tokom faze projektovanja i pripreme, izbjegavali smo travnjake, vodozemce, beskičmenjake i biljke kako bismo spriječili i minimizirali neto gubitke.

2. Minimizacija

BAP uključuje specifične mjere za adekvatno rješavanje uticaja projektnih aktivnosti na prioritetne karakteristike biodiverziteta koje treba poduzeti i implementirati prije, tokom i nakon implementacije projekta, zajedno sa odgovornostima, opštim vremenskim rokovima i zahtjevima za biodiverzitet.

3. Restauracija i regeneracija

Ova strategija uključuje ključne principe, ciljeve i konkretne radnje za implementaciju restauratorskih mjera u off-set području, zajedno sa smjernicama i mjerama o restauratorskoj praksi i restauratorskom području i sistem upravljanja na osnovu izrađenog akcionog plana, uključujući praćenje i evaluaciju učinka s ciljem kompenzacije neto gubitaka i osiguranja neto dobiti u skladu sa zahtjevima EBRD-a (PR6) o biodiverzitetu.

4. Transformacija

Poduzeli smo prve korake transformacije u ekološki pogodno off-set područje u skladu s posebnim akcionim planom za restaurativno upravljanje kako bismo nadoknadili neto gubitke šuma i planinskih livada. Ovaj akcioni plan je usaglašen s lokalnim vlastima, upravljanjem šumama i ostalim učesnicima. Naš cilj je da svi ovi akcioni planovi i sve naše aktivnosti doprinesu zaštititi i unapređenju biodiverziteta u području djelovanja i regionu.

BAP također definira posebne mjere za ublažavanje uticaja projekta na biodiverzitet unutar projektnog područja i navodi odgovornosti, opće vremenske rokove i zahtjeve za praćenje koji su neophodni za minimiziranje ukupnih gubitaka i postizanje neto dobiti u biodiverzitetu na duži rok.

BAP će se redovno revidirati i ažurirati kroz različite faze projekta. Monitoring će vršiti kvalifikovani ekolozi i stručnjaci, a nalazi će se koristiti za prilagođavanje i poduzimanje korektivnih mjera prema potrebi.

Upravljanje okolišom

Odgovorna upotreba resursa

Zaštićena područja:

Naša operativna i koncesiona područja ne spadaju ni u jedno zaštićeno područje. Poštujemo zakonom zaštićena područja i zalažemo se za izbjegavanje ovih područja, kao i područja koja se planiraju staviti pod zaštitu. Tamo gdje naše aktivnosti imaju potencijal da utiču na područje s visokom vrijednošću biodiverziteta, provodimo mjere i aktivnosti u posebnoj akcionom planu pod nadzorom odgovarajućeg kvalifikovanog ekologa.

Naš osnovni cilj je osigurati zaštitu ekosistema i izbjeći i spriječiti ili minimizirati utjecaje na biodiverzitet i područja kritičnih staništa ili kvalifikovanih vrsta s Crvene liste Međunarodne unije za očuvanje prirode i Nacionalne zaštitne liste.

Nećemo istraživati ili kopati u područjima svjetske baštine ili zaštićenim područjima prema nacionalnim propisima i poštovat ćemo zakonski određena zaštićena područja, kao i područja visoke vrijednosti biodiverziteta.

Na naš profil uticaja u svakom operativnom području utiče promjena korištenja zemljišta iz prirodne ekološke funkcije u tehničku funkciju za rudarstvo, a time direktno i indirektno na osjetljiva područja ili područja visoke vrijednosti biodiverziteta. Direktni uticaji našeg poslovanja na biodiverzitet uključuju sječu i krčenje šuma, gubitak i fragmentaciju staništa, devastaciju zemljišta i narušavanje faune zbog buke, svjetlosti i kretanja vozila.

Indirektni uticaji obuhvataju ispuštanje otpadnih voda i uticaje na kvalitet vodotoka i vodenih staništa, zagađenje tla i vode, narušavanje staništa PBF vrsta, poremećaj divljih životinja, prenošenje i širenje invazivnih vrsta itd.

Staništa: Kroz našu ESIA, napravili smo inventar flore i faune, kao i potpuno prirodnih tipova staništa unutar područja djelovanja kako bismo utvrdili početno stanje biodiverziteta i procijenili rizike naših aktivnosti. U proljeće 2020. godine pokrenuli smo detaljna osnovna istraživanja prirodnih staništa unutar naših operativnih područja i detaljnu procjenu rizika po biodiverzitet aktivnosti našeg projekta, što je uključivalo konsultacije sa zajednicom.

Istraživanja su ponovljena u proljeće 2021. godine i sada se nastavljaju kroz svaku sezonu. Do danas smo zaključili da nema obnovljenih staništa u područjima našeg djelovanja.

2022. godine smo započeli obnovu oštećenih acidofilnih šuma smreke i napuštenih planinskih livada u blizini područja zahvaćenih projektom. Ova obnova ima za cilj smanjenje ukupnih gubitaka i osiguranje dugoročne neto dobiti na osnovu našeg plana za restaurativno upravljanje.

U skladu s ciljem 7.1 ICMM-a, mi izbjegavamo bilo kakva mjesta svjetske baštine kroz naše operacije i nijedna svjetska baština nije registrirana u Varešu. U regionu postoji osam objekata kulturnog naslijeđa srednje osjetljivosti, ali nijedno od njih se ne nalazi unutar ili u neposrednoj blizini projektnih područja.

U staništima acidofilnih šuma smrče ukupni gubitak na operativnom području iznosi 78,3 hektara. Naš akcioni plan uključuje obnovu i restaurativno upravljanje 115 hektara degradiranih acidofilnih šuma smrče, što je 15 hektara više nego što je prvobitno planirano. Područje za restaurativno upravljanje uzima u obzir i potrebu zaštite planiranog prirodnog rezervata na Trstionici i vodotoku Bukovice.

Gubitak staništa planinskih livada zbog izgradnje transportnog puta iznosi 2,5 hektara, a naš akcioni plan uključuje obnovu i restaurativno upravljanje 6,0 hektara degradiranih planinskih livada, što je za 1 hektar više nego što je prvobitno planirano. To će nam pomoći da minimiziramo ukupne gubitke i osiguramo neto korist tokom cijelog trajanja projekta.

Zaštita lokalnih vrsta:

Projekat je usklađen sa zahtjevima zaštite za vrste s IUCN Crvene liste i Nacionalne zaštitne liste PR6, kao i s nacionalnim propisima. Ova područja se izbjegavaju koliko god je to moguće. U sklopu izmjena projekta, trasa transportnog puta je izmještena van staništa identifikovanih vodozemaca, beskičmenjaka i biljaka vodotoka Zagarski potok, kao i staništa hidrofilne visokotravne vegetacije i područja planinskih livada gdje su prisutne različite vrste biljaka.

Korištenje zemljišta

Koristimo integrirani pristup planiranju korištenja zemljišta, koji uključuje nastojanje da se minimiziraju negativni uticaji na život drugih korisnika zemljišta.

Primjenjujemo iste standarde visokog nivoa za operacije i procese zatvaranja kako bismo zaštitili okolinu i zajednice od neopravdanog uticaja naših operacija i radimo zajedno na postizanju dugoročnih pozitivnih uticaja.

Planiramo društvene i okolišne aspekte zatvaranja rudnika u konsultaciji s nadležnim organima i drugim relevantnim zainteresovanim stranama i obezbjeđujemo odgovarajuće finansijske odredbe za zatvaranje.

◀ Zaštita lokalnih životinjskih vrsta

Odgovorna upotreba resursa

Buka

Procjena industrijske buke je mjera zvukova industrijskih procesa koji se mogu čuti u blizini. Ruralna priroda regije znači da je ambijentalna buka u projektnom području izuzetno niska i, uglavnom, daleko ispod primjenjivih standarda. Modeliranje buke je poduzeto na početku Studije izvodljivosti i procesa ESIA kako bi se osiguralo da su utjecaji buke izbjegnuti koliko god je to moguće u okviru dizajna projekta. Najvažnije, fokus je stavljen na lokaciju postrojenja za preradu Vareš i to je rezultiralo pomjeranjem primarnog kruga drobljenja s ove lokacije na Rupice, gdje ima minimalan broj receptora. Mjerenje buke nikada nije prekoračilo granične vrijednosti dozvoljene lokalnim i nacionalnim zakonodavstvom.

Ublažavanje tokom rada:

Radnici će biti obučeni o najboljim praksama za smanjenje buke, uključujući izbjegavanje nepotrebnog 'turiranja' motora, gašenje opreme kada to nije potrebno, kao i smanjenje visine pada materijala na minimum. Pritužbe vezane za buku povezanu s bilo kojom od projektnih aktivnosti pratit će se kroz aktivnosti angažmana dionika i proces pritužbi i pritužbi na Projektu, uključujući „kutije za povratne informacije“ kako bi se potaknuli komentari na učinak.

Voda kao zajednički resurs

Posvećeni smo odgovornom i efikasnom korištenju vode. Primjenjujemo snažne mjere upravljanja vodama koje usvajaju zajednički pristup s drugim korisnicima vode. Sprovodimo aktivnosti za postizanje 100% reciklirane vode u postrojenju za preradu i tokom podzemne eksploatacije, a sistemi za prečišćavanje otpadnih voda i odvodnju kiselih stijena su u fazi glavnog projektovanja i puštanja u rad.

Nekoliko vodotoka je pronađeno u blizini ili unutar područja projektnih aktivnosti, a ublažavanje je uključeno u dizajn projekta kako bi se izbjegli potencijalni negativni uticaji.

Poduzete su sljedeće mjere kako bi se osiguralo da preostali uticaji na površinske i podzemne vode neće biti značajni:

1. Bez ispuštanja efluenta iz vareškog postrojenja za preradu

2. Uspostavljanje drenažnih i naseobinskih ribnjaka na cijeloj lokaciji

3. Aktivni tretman kontaktne vode kontaminirane drenažom kiselih stijena

4. Implementacija plana upravljanja vodama i otpadnim vodama

Kvalitet vode u okolnom hidrološkom sistemu se prati tokom faze izgradnje i eksploatacije kako bi se spriječio ulazak potencijalnih zagađivača u sistem odvodnje.

Skladištenje vode: Predviđena potražnja za vodom iz projekta je promjenjiva, te je stoga potrebno obezbijediti dovoljno skladišnog prostora kako bi se moglo osigurati snabdijevanje i zadovoljiti kratkoročne i dugoročne zahtjeve visoke potražnje.

Specifične pretpostavke za dimenzioniranje skladišnih objekata su date u nastavku i mogu biti predmet revizije i izmjena kroz detaljni projekat i odabir vodne infrastrukture.

Minimalni zahtjevi za ključne spremnike vode

Stavka	Minimalni kapacitet
Snabdijevanje postrojenja za prečišćavanje sirovom vodom	1 dan
Pitka voda	2 dana
Voda za gašenje požara	120 m ³

Upravljanje ispuštanjem vode: Projekat će razviti i održavati kontrolu korištenja vode u skladu sa projektnim ESMP sistemom, koji će uključivati praćenje i evidentiranje ključnih indikatora za svako funkcionalno područje.

Voda koja je obrađena i odgovarajućeg je kvaliteta za ispuštanje u okoliš se naziva 'kontrolirano' ispuštanje vode. Važno je napomenuti da je projekat odlučio da ne omogući prirodno razrjeđivanje u okolnim vodotocima kao sredstvo za smanjenje potencijalno štetnih zagađujućih materija.

Sistemi za tretman uključuju kontrolu sedimenta kontaktne vode, prečišćavanje u skladu sa smjericama Svjetske zdravstvene organizacije, tretman otpadnih voda i postrojenje za prečišćavanje zauljenih voda i drenaže kiselih stijena.

Monitoring: U skladu s našim planovima upravljanja okolišem, potražnja za vodom će se kontinuirano mjeriti i pratiti. Adriatic Metals će procijeniti mjesečne potrebe korištenja, pregledati potrebe na mjesečnoj bazi i uporediti ih s procijenjenim projekcijama.

Za sve distributivne cjevovode i opremu je uspostavljen režim inspekcije za vizuelnu provjeru mogućih curenja.

Vršit će se redovno ispitivanje kvaliteta mreže za distribuciju vode i uspostavljene su procedure za periodično uzorkovanje kvaliteta vode svih drenažnih pravaca unutar naših objekata radi određivanja sadržaja ugljovodonika/zagađujućih materija.

Voda mora ispunjavati zahtjeve relevantnog zakonodavstva, standarda i smjernica, a našim uzorkovanjem će se pratiti nivoi BTEX-a, fenola, benzina, dizela, lož ulja, kerozina, tečnosti za prijenos topline, transformatorskog ulja, maziva i hidrauličkog ulja.

Kad god je to moguće, otpadne vode će se ponovo koristiti ili reciklirati. Primjena ove odredbe - kako je navedeno u razvojnom planu u sklopu projekta (Plan upravljanja okolišem u izgradnji) - je odgovornost naše kompanije za izgradnju rudnika (Nova Mining), i ona će uspostaviti procedure za praćenje bilo kakvih tokova sive i crne vode na lokaciji.

Oni će također poduzeti ispitivanje kvaliteta vode reciklirane sive i crne vode kako bi osigurali usklađenost sa zakonskim zahtjevima, standardima i smjericama.

Eksperiment sa bojom

Studija slučaja:

Kako bismo bolje procijenili potencijalni uticaj otpadnih voda na lokalne vodotoke, izvršili smo ispitivanja prirodnih tokova oborinskih voda. Eksperiment je izveden korištenjem obojenog tragača koji je dodan u tok vode koristeći natrijum-fluorescein kao marker.

Ovaj dijagnostički alat ne utječe na hemijski sastav vode i nije štetan po zdravlje životinja ili ljudi ako dođu u kontakt s njim. Zbog mogućeg vizuelnog izgleda ove privremene mrlje, okolno stanovništvo je prethodno obaviješteno o procjeni.

Upravljanje okolišom

Odgovorna upotreba resursa

Usklađenost: EBRD mehanizam za žalbe

Krajem 2022. godine, EBRD je primio podnesak nevladine organizacije- CEE Bankwatch („Bankwatch“) - Nezavisnom mehanizmu odgovornosti za projekte Banke (IPAM), u kojem se navodi da je došlo do kršenja usklađenosti u vezi s izgradnjom puteva. Nakon što su kontaktirani zabrinuti mještani Kaknja, 6. novembra 2022. godine predstavnici Bankwatch mreže posjetili su Kakanj i projektni pristupni put za rudarski projekat Vareš.

U tužbi se navodi da je pristupni put rudniku izgrađen na lokaciji koja je drugačija od one koja je navedena u ESIA i akcionom planu za biodiverzitet s potencijalnim uticajem na okoliš, na lokalni riječni tok - Vrući Potok - i okolna naselja.

Odgovor EBRD-a: Iako ovo predstavljanje nije dato direktno Adriatic Metals-u, u našoj dužnosti prema EBRD-u, podržali smo njihovu kasniju istragu u vezi s ovim tvrdnjama i dali sljedeće pojašnjenje:

Transportna cesta projekta ostaje onakva kakva je predstavljena u ESIA-i, iako se njena ruta trenutno optimizira kako bi se izbjegli neprikladni uslovi tla (utvrđeni geotehničkim istraživanjima), minimizirala upotreba i utjecaji privatnog zemljišta, te kako bi se dodatno izbjegli i smanjili utjecaji na biodiverzitet i vodozaštitne zone.

Put do rudnika Rupice kroz općinu Kakanj i uz Vrući potok je privremeni pristupni pravac za potrebe izgradnje. Njihovo korištenje će prestati kada se završi glavni transportni put. Pristupni put koristi postojeće zatvorene puteve i nezatvorene šumske puteve i kolosijeka. Šumski putevi i staze su javni, ali ne vode do stambenih naselja ili imanja. Kako bi se osigurao siguran pristup građevinskim vozilima i opremi, bila su neophodna razna poboljšanja i nadogradnje puteva i staza.

▲ Testiranje uzorka vode

Korištenje ovog privremenog pristupnog puta bilo je utvrđeno tokom planiranja prije izgradnje, nakon završetka i objavljivanja ESIA. Ipak, korištenje ovog privremenog pristupnog puta je procijenjeno i mjere ublažavanja definisane u odgovarajućim planovima upravljanja - uz napomenu statusa Vrućeg potoka kao kritičnog staništa - su sprovedene kroz pristup upravljanja promjenama.

Projekat je u procesu ažuriranja odabrane ESIA/ESMP dokumentacije kako bi se prikazala privremena pristupna ruta, kao i način na koji se optimizira trasa transportne ceste. Ovi dokumenti, uključujući ažurirani akcioni plan za biodiverzitet, će biti objavljeni tokom prvog kvartala 2023.

Upravljanje otpadom

Planovi upravljanja otpadom izrađeni su u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom BiH i direktivama EU o okolišu, uključujući Okvirnu direktivu o otpadu. Nerudarski otpad nastao projektom koji prikupljaju i odlažu licencirani prijevoznici.

**U 2022. smo
reciklirali 300
kg papira i
kartona i 400kg
plastike.**

Upravljanje okolišem

Odgovorna upotreba resursa

Intervju sa

Danira Zanočić

Menadžerom za okoliš u Eastern Mining-u

Koja je vaša uloga u Eastern Miningu i kako izgledaju vaše svakodnevne aktivnosti i odgovornosti?

U februaru 2020. godine sam se pridružila Eastern Miningu kao saradnik za zaštitu okoliša i ja sam od tada napredovala do menadžera za okoliš. Prije dolaska u kompaniju, po struci sam bila hemijski inženjer, a nedavno sam upisala i magisterij na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Zenici, smjer Inženjerska ekologija, što će, vjerujem, u velikoj mjeri podržati moju ulogu.

Moja svakodnevna odgovornost je da pomognem u jačanju našeg upravljanja rizicima i prilikama za okoliš. Vjerujem da proaktivnim pristupom prema našem upravljanju i interakciji s okolinom možemo smanjiti rizik i dobiti pristup kritičnim resursima. Moja uloga također uključuje bliski dijalog s projektnim timom kako bih osigurala da su inputi iz ESIA uključeni u projekt rudnika i da se poštuju kroz fazu izgradnje.

Kako koristite tehnologiju za povećanje trenutne i buduće efikasnosti i poboljšanje ekoloških performansi?

U ovoj regiji u BiH se suočavamo s kombinacijom stare i nove tehnologije. S obzirom na to da smo u fazi projektovanja, imamo mogućnost da implementiramo nove tehnologije i sisteme kako bismo stvorili dugoročnu korist i za okoliš i za krajnji rezultat kompanije. Na primjer, reciklirat ćemo otpad kao materijal za zatrpavanje kako bismo smanjili korištenje zemljišta i smanjili količinu otpada iz naših rudarskih aktivnosti.

Kako ostajete u toku s najboljim praksama u upravljanju okolišem? Biti u toku s najnovijim praksama upravljanja okolišem zahtijeva posvećenost kontinuiranom učenju.

Osiguravamo da su naši planovi i strategije upravljanja okolišem i društvom dinamični dokumenti koji se stalno ažuriraju kako bi odražavali promjene. Monitoring životne sredine je kritičan; pratimo kvalitet vode, zraka, tla i biodiverziteta, a svaka značajna promjena u prikupljenim podacima zahtijeva hitnu akciju.

Kako rudarski sektor može nastaviti da unapređuje svoje ekološke prakse? Kontinuirana integracija najboljih dostupnih globalnih tehnika i inkorporiranje inovativnih pristupa će dovesti do ukupnog poboljšanja ekoloških performansi.

Razvoj i implementacija planova upravljanja okolišem koji pokrivaju sve aspekte rudarskih operacija također može pomoći da se minimizira uticaj rudarskih aktivnosti na okoliš.

Redovni pregledi i ažuriranja politika, procedura i tehnologija su od suštinskog značaja kako bi se osiguralo da rudarski sektor ostane u toku s najnovijim najboljim praksama i inovacijama.

U Adriatic-u imamo proaktivan pristup dizajniranju koji uključuje kulturalnu promjenu i ekološku svijest, a istovremeno osigurava da su sva inženjerska polja usklađena. Okruženje treba da bude pokretačka snaga za promjene.

◀ Praćenje održavanja terenske opreme

Upravljanje jalovinom

Očuvanje i zaštita

Posvećeni smo odgovornom upravljanju jalovinom i otpadom u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim kodeksima najbolje prakse.

Jalovina je nusproizvod rudarstva. Nakon što se iz zemlje iskopa ruda koja sadrži željenu robu koja se može iskoristiti, ta se roba vadi u našem mlinu i pogonu za preradu. Nakon što se metal ekstrahira iz rudnog materijala, nastali otpadni tok se naziva "jalovina". Otpadna jalovina iz naše prerade će biti odvodnjena i filtrirana prije nego što se kamionom transportuje u rudnik Rupice za korištenje kao materijal za zatrpavanje zajedno sa drobljenim otpadnim kamenjem i cementom u rudniku, prema potrebi.

U zavisnosti od količine prerađene rude, predviđamo da će se mjesečno proizvoditi oko 39.000 tona jalovine. Višak jalovine koja nije potrebna za zatrpavanje bit će odložena u novo namjensko „skladište jalovine” (TSF). TSF ima 14-godišnji vijek trajanja, kapacitet 2,5Mm³ i bit će obložen i dizajniran za prikupljanje i odlaganje u skladu s lokalnim propisima.

Dizajn jalovišta (TSF).

Koncept dizajna se bazira na obezbjeđivanju objekta od „suhozida” s dovoljnim kapacitetom koji premašuje vijek trajanja rudnika kroz fazni razvoj, što omogućava progresivno zatvaranje objekta.

Maksimalna visina naslaga ograničena je na linije grebena okolnog područja pružajući maksimalni kapacitet skladištenja od 1,6Mm³, što je više od potrebne tonaže, pod pretpostavkom da se postigne gustoća suhozida od 95%.

Objekat će se razvijati u 5 faza, navedenih u nastavku:

▲ Inženjer procjenjuje napredak izgradnje transportne ceste

Ukupna proizvodnja do jula 2022 iznosi 2.79Mt uz 1.6 Mm³ jalovine

Faza 1

Obezbjediti dovoljno kapaciteta za otprilike 33 mjeseca proizvodnje

Faza 2

Obezbjediti dovoljan kapacitet za 17 mjeseci proizvodnje

Faza 3

Ostvariti dovoljan kapacitet za 19 mjeseci

Faza 4

Ostvariti dovoljan kapacitet za 23 mjeseca

Faza 5

Ostvariti kapacitet veći od kraja trajanja rudnika

Varijacije u faznom razvoju odražavaju početni oblik uske doline nakon čega slijedi šire područje gornje doline. Dalji rad na testiranju i studije su u toku, a relevantni parametri će biti ažurirani kako se projektantski radovi budu nastavljali.

Kompanija

Transparentnost i odgovornost

Upravljanje grupom korporacija	56 →
Okvir za održivost	56 →
Upravljanje lancem snadbijevanja	57 →
Etičko ponašanje i pritužbe	58 →
Intervju sa EBRD-om	60 →
Uloga Upravnog Odbora	62 →
Aktivnosti u Srbiji	64 →

Sastanci Odbora za održivost

Četiri puta godišnje

Naknade za koncesije, osiguranje i porezi

£1.5miliona

Kompanija

Snažan nadzor

Smatramo da je korporativna kultura zasnovana na snažnim etičkim vrijednostima i jasnim obavezama u pogledu održivosti u najboljem interesu svih zainteresovanih strana.

Uprava vjeruje u vrijednost dobrog korporativnog upravljanja za poboljšanje performansi i ublažavanje rizika te priznaje svoju dužnost da pri donošenju odluka uzme u obzir stavove svih zainteresovanih strana u Adriatic-u, a ne samo dioničara. Kao kompanija sa standardnim listingom na Londonskoj berzi, Adriatic je odlučio primijeniti Kodeks korporativnog upravljanja Quoted Company Alliance-a (QCA).

Kodeks se zasniva na deset principa i skupu pratećeg sistema otkrivanja podataka kao vodiča koji će pomoći kompanijama da isporuče vrijednost za dioničare na srednji i dugi rok. U njemu se utvrđuje šta QCA smatra odgovarajućim aranžmanima za rastuće kompanije i traži od njih da objasne kako ispunjavaju te principe. Razmotrili smo kako primjenjujemo svaki princip i potpuni opis naše usklađenosti sa QCA kodom može se naći na našoj web stranici.

Unutar kodeksa postoji zahtjev da kompanije uzmu u obzir šire dioničke i društvene odgovornosti i njihove implikacije na dugoročni uspjeh i da promoviraju korporativnu kulturu koja se zasniva na etičkim vrijednostima i ponašanju.

Odbor je posvećen osiguravanju da ovi elementi - koji su u skladu sa strategijom održivog razvoja - ispune naše obaveze prema dioničarima, klijentima, zaposlenima, partnerima i drugim zainteresovanim stranama. Vjerujemo da su transparentnost i pošteno postupanje, posebno u vezi s pitanjima okoliša i zajednice, ključni za konačni uspjeh kompanije.

Odbor za održivost

Uloga Odbora za održivost je da pomogne Upravnom odboru u ispunjavanju njegovih nadzornih odgovornosti pregledom i praćenjem

svih pitanja koja se odnose na upravljanje društvenim i okolišnim uticajima u skladu s Politikom održivosti, upravljanjem odnosima sa zainteresovanim stranama (uključujući relevantne aspekte ljudskih resursa) i da pomogne po pitanju izdavanja dozvola i relevantnih regulatornih rizika.

Odbor za održivost će također nastojati identificirati mogućnosti za jačanje 'licence za rad' kompanije i održivosti i otpornosti zajednica i regija u kojima posluju kompanije Adriatic Metals-a, pružajući pregled i smjernice izvršnom menadžmentu o ovim pitanjima.

Odbor za održivost je podržan od strane radne grupe koja je odgovorna za operativnu implementaciju različitih elemenata Politike održivosti i specijalizovanih eksternih konsultanata za održivost.

Nadzor od strane Odbora nad klimatskim rizicima i prilikama: Odbor prepoznaje da klimatske promjene predstavljaju niz rizika i prilika koje su ključne za rješavanje poslovanja.

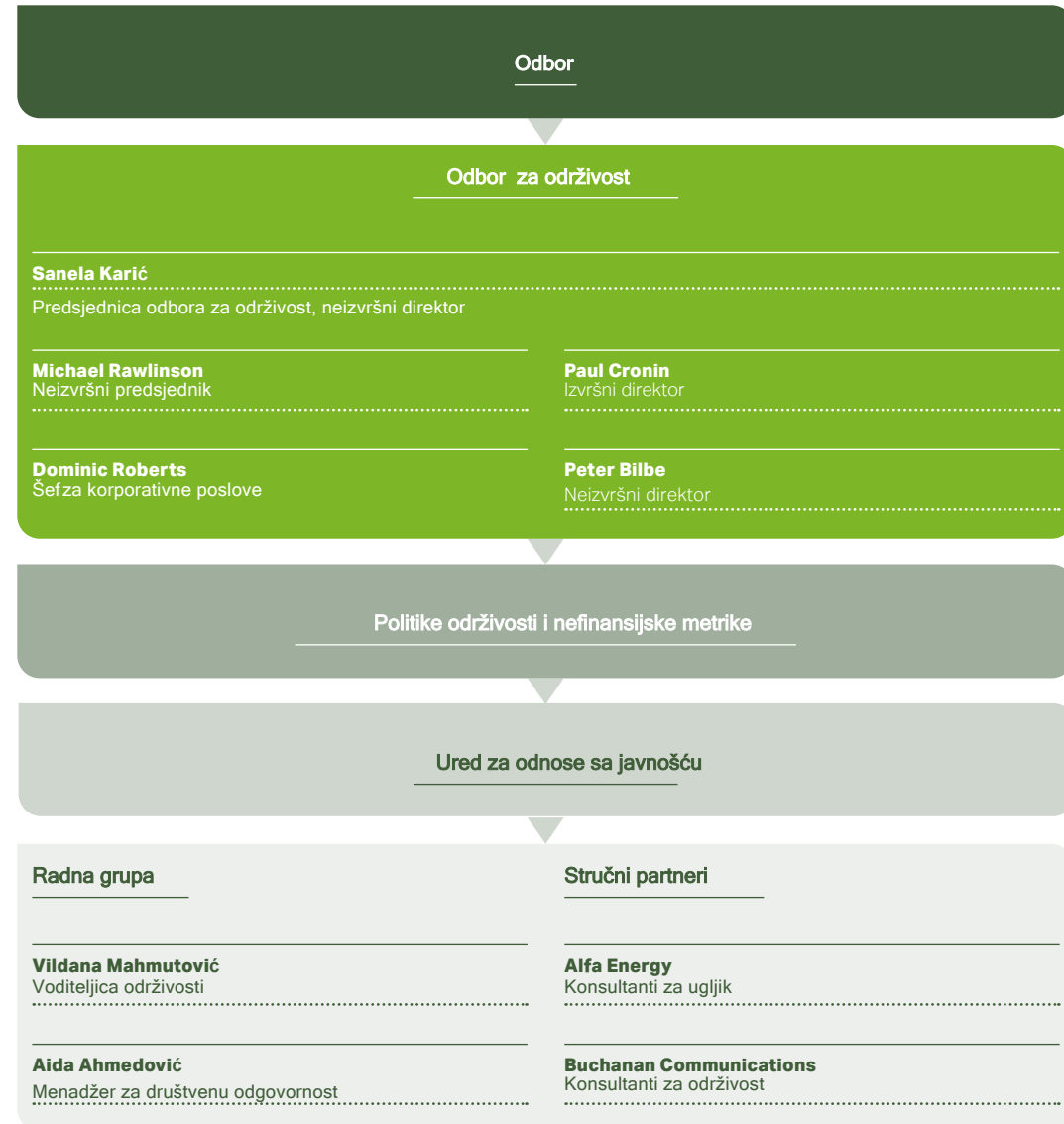
Upravni odbor ima nadzor nad pitanjima vezanim za klimu preko svog Odbora za održivost, koji izvještava Upravni odbor na polugodištu. Ključni klimatski elementi tokom godine uključuju:

Procjenu i odobrenje izgradnje i operativnih ESG KPI, uključujući posvećenost smanjenju emisija za 30% do 2027.

Usmjeravanje strategije i posvećenosti dekarbonizaciji i neto nuli kroz inicijativu za ciljeve zasnovane na nauci („SBTi“)

Odbor za održivost sprovodi politiku klimatskih promjena i redovno prati sadržaj, efektivnost i sprovođenje ove politike. Materijalna kršenja ove politike će biti prijavljena Odboru za održivost i Upravnom odboru.

Okvir za održivost

Upravljanje lancem snadbijevanja i lokalne nabavke

Odnosi sa izvođačima

Adriatic je posvećen upravljanju našim lancem snadbijevanja na zakonit, etički i odgovoran način koji ispunjava očekivanja svih zainteresovanih strana. Naš cilj je da saradujemo samo s dobavljačima koji dijele naše vrijednosti u pogledu ljudskih prava, sigurnosti i održivosti.

Naš Kodeks ponašanja dobavljača također navodi našu posvećenost pridržavanju standarda ljudskih prava i odgovorne prakse na radnom mjestu u cijelom našem lancu nabavke. Kroz inicijative odgovornog pronalaženja izvora ili zahtijevanje od dobavljača da usvoje slične standarde kao i kompanija, a posvećenost da se „učini prava stvar“ je snažna i prožima se od odbora do najmlađih članova osoblja.

Kao što je navedeno u našoj Politici nabavke, odgovornost za aplikaciju leži na, ali nije ograničena na, svim zaposlenim u kompaniji i izvođačima angažovanim u aktivnostima pod operativnom kontrolom kompanije. Odbor redovno prati sadržaj, efektivnost i implementaciju politike. Tu su i nezavisne revizije koje se s vremena na vrijeme realizuju s nalazima, ažuriranjima ili poboljšanjima identifikovanim i adresiranim što je prije moguće. Materijalne povrede Politike nabavke se prijavljuju Odboru kompanije i Odboru za održivost.

Provjera i odabir: Dobavljače biramo kroz transparentne procedure i na osnovu uravnotežene procjene i nastavljamo da ih pratimo kako bismo osigurali usklađenost s Kodeksom ponašanja kompanije i Politikom borbe protiv mita i korupcije.

Sprovodimo rigoroznu dubinsku analizu i provjeravamo sve nove dobavljače u pogledu rizika za okoliš, socijalnih pitanja i ljudskih prava. Mi ih pratimo na stalnoj osnovi i provodimo mjere da ih izbjegnemo ili ublažimo.

Svi dobavljači prolaze kroz aplikacije za pretkvalifikacioni upitnik (PQQ) i moraju se uskladiti s politikama ADT-a, uključujući one usmjerene na operativno zdravlje i sigurnost, okoliš i socijalna pitanja. Ukupno su provjerena 422 nova dobavljača, od kojih je 179 provjereno 2022. godine.

Izgradnja lokalnih kapaciteta: Posvećeni smo vođenju naših poslova na etički i odgovoran način, uključujući naše nabavke roba i usluga. Cilj nam je da svedemo na najmanju moguću mjeru bilo kakve negativne društvene ili okolišne uticaje koji proizlaze iz našeg lanca snadbijevanja i da osiguramo da zajednice povezane s našim poslovanjem ostave pozitivno nasljeđe, uključujući razvoj novih preduzeća sposobnih za generiranje održivih vještina, sredstava za život i kapaciteta.

Razvili smo procese za informisanje o mogućnostima nabavke i podrške za lokalne dobavljače u izgradnji kapaciteta i nadmetanja za odgovarajuće ugovore, uključujući i pružanje podrške u dovršavanju procesa ugovora. U 2022. godini 68% potrošnje Adriatic Metal grupe se odnosilo na lokalne dobavljače, a 94% potrošnje naše podružnice Eastern Mining je bilo na lokalne dobavljače.

Upravljanje ugovaračem

Zahtijevamo od naših dobavljača i izvođača da se pridržavaju okolišnih, društvenih i politike upravljanja ekvivalentne našoj, uključujući naš Kodeks ponašanja, Politiku ljudskih prava i Politiku protiv mita i korupcije. U 2022. godini imali smo 348 lokalnih izvođača koji su podržavali niz aktivnosti u Varešu.

Intervju sa

[Ahmed Likić, lokalnim izvođačem](#)

Kako vam se čini dolazak Adriatic-a u Vareš?

Osjećam da je ovo trenutno najbolji period mog života, da radim za kompaniju kao što je Adriatic u mom rodnom gradu. Oni su ovdje napravili veliku investiciju i dali ljudima priliku da se uključe u različite projekte koji se odnose na rudarske aktivnosti. Iako sam neko vrijeme živio u inostranstvu, vratio sam se u Vareš da započnem svoj posao, a sada sam vlasnik građevinske firme i sa Adriaticom sam ugovorio dosta posla. Također sam neizmjereno ponosan na svoju kćer koja je državna šampionka u skijanju, a prošle godine je kompanija sponzorirala njeno učešće u školi skijanja u Francuskoj.

Kada bi mogao ocijeniti Adriatic na skali do 10, dao bih im čistu desetku!

Mislite li da je došlo do promjene u stavovima zajednice otkako je Adriatic stigao?

Apsolutno. Na primjer, Udruženje zaposlenika u Varešu je osnovano prije nekoliko godina s ciljem promovisanja poduzetničkog duha i razvoja lokalnog poslovanja. Ali dugo vremena je bilo vrlo malo aktivnosti.

To što je Adriatic ovdje zaista je revitaliziralo entuzijazam za potrebe Udruženja zaposlenika, a drugi članovi i ja smo odlučili da ponovo pokrenemo sastanke. Prošle godine smo čak dogovorili i sastanak s izvršnim direktorom Adriatica da saznamo koje kompanije u Varešu mogu ponuditi projekat. Mislim da sada definitivno ima više optimizma i proaktivnosti.

Na koji način je kompanija pomogla domaćoj privredi?

Da bi se lokalnim kompanijama dozvolilo da posluju s Adriatic-om, oni su nas sve ohrabрили da dobijemo dozvole i certifikate, što predstavlja dodatnu ozbiljnost u našim procesima. Koristeći naše usluge, Adriatic je omogućio razvoj domaćih kompanija.

Kada sam počinjao, imao sam tri zaposlena - sada ih imam 26. Mladi ljudi koji su se ranije odselili radi zaposlenja sada shvataju da se ovdje otvaraju mogućnosti za posao. Sedam mojih uposlenika su mještani koji su se nakon rada u inostranstvu vratili u Vareš.

Kompanija

Jasni etički standardi

Etičko ponašanje i pritužbe

Kompanija održava Kodeks ponašanja što podupire njenu posvećenost integritetu i poštenom poslovanju u svojim poslovima i dužnosti brige prema svim zaposlenima, klijentima i zainteresovanim stranama. Ovaj dokument postavlja principe koji pokrivaju odgovarajuće ponašanje u različitim kontekstima i navodi minimalni standard ponašanja koji se očekuje od zaposlenih.

Naš Kodeks korporativnog ponašanja pruža okvir za odluke i radnje u vezi s etičkim ponašanjem pri zapošljavanju.

Svi zaposleni su odgovorni za realizaciju svoje dužnosti na način koji je u skladu s odredbama Kodeksa ponašanja.

Zaposleni se ohrabruju da u dobroj namjeri pokrenu sva pitanja koja izazivaju zabrinutost kod šefa svog odjela ili kod sekretara kompanije bez straha od odmazde.

Kodeks ponašanja je uključen u Priručnik za korporativno upravljanje na web stranici kompanije.

Borba protiv mita i korupcije

Koruptivno ponašanje uključuje nepoštenu ili djelimičnu upotrebu moći ili položaja što dovodi do prednosti jedne osobe/grupe u odnosu na drugu. Kao što je navedeno u našem Kodeksu ponašanja, kompanija neće tolerisati koruptivno ponašanje i disciplinske mjere, uključujući i otpuštanje, biće poduzete u slučaju da bilo koji zaposleni učestvuje u koruptivnom ponašanju.

Odgovornost svakog zaposlenika je da izbjegne svaki sukob koji bi mogao ugroziti sposobnost nepristrasnog obavljanja dužnosti i svi zaposleni moraju prijaviti svaki potencijalni ili stvarni sukob interesa svom menadžeru. Potencijalni sukobi interesa nastaju kada je vjerovatno da bi zaposlenik mogao biti pod uticajem ili bi se moglo primijetiti da na njega utiče lični interes prilikom obavljanja dužnosti. Sukobi interesa koji dovode do pristrasnog donošenja odluka mogu predstavljati koruptivno ponašanje.

Naše operacije u Varešu i Raškoj nisu izložene značajnom riziku od incidenata izrabljivanja djece za rad ili incidenata prisilnog ili obaveznog rada i ne poslujemo u zemlji koja se nalazi na 20 najnižih ljestvica u Indeksu percepcije korupcije Transparency Internationala.

Ljudska prava

Predani smo poštivanju ljudskih prava i kao što je navedeno u našoj Politici ljudskih prava. Adriatic podržava Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima i Vodeća načela Ujedinjenih naroda o poslovanju u ljudskim pravima.

Također prepoznajemo osnovne radne standarde Međunarodne organizacije rada i nastojimo osigurati da se prava svakog pojedinca unutar naše radne snage, te svakog pojedinca ili zajednice s kojima smo u interakciji, prate i poštuju.

Cijenimo da su u mnogim situacijama ekonomski razvoj i ekološka odgovornost od suštinskog značaja za ostvarivanje prava i važnost rada, gdje je to prikladno i izvodljivo, u partnerstvu s vladama, civilnim društvom i drugim preduzećima.

Kako je započela izgradnja projekta Vareš i na početku njegovog programa nabavke, ova prava su stavljena u srž razvoja politike. Kompanija je posvećena ugrađivanju ovih vrijednosti u svoju korporativnu kulturu i praksu jer povećava zapošljavanje radne snage za fazu izgradnje projekta, kao i život projekta kao operativnog rudnika. Naše operacije se ne odvijaju unutar ili blizu nijedne autohtone zemlje ili naroda i nisu u blizini područja sukoba.

▲ Uposlenici rade na ulazu u gornji silaz u Rupicama

Kompanija

Jasni etički standardi

Pristup poreskim i koncesijskim plaćanjima

Faze izgradnje i implementacije projekta će pozitivno uticati na nacionalnu ekonomiju kroz plaćanje poreza na dodatu vrijednost na građevinske materijale, uključujući materijale i opremu, gorivo, hranu i savjetodavne usluge i kroz doprinose za porez na dohodak građevinske radne snage. Koncesijske naknade i porezi za projekat se plaćaju u skladu sa zakonodavstvom BiH (na državnom i kantonalnom nivou), a zatim se distribuiraju na općinski nivo.

U 2022. godini Adriatic Metals i njegove podružnice su platile ukupno preko 1,5 miliona funti koncesionih naknada, osiguranja i poreza.

Pored ovih zakonskih plaćanja i za pružanje direktnijeg oblika financiranja zajednice - kompanija je osnovala nezavisnu dobrotvornu organizaciju, Adriatic Foundation, kako bi podržala i promovirala lokalni, održivi društveno- ekonomski razvoj, fokusirajući se na zajednice povezane s poslovanjem Adriatica (vidi stranice 35 i 36).

Javni poslovi

Adriatic nastoji održati pozitivne i uzajamno korisne odnose s različitim tijelima, uključujući vladine agencije, nevladine organizacije i javnost, kroz komunikacijske inicijative koje olakšavaju taj odnos.

Cilj je izgraditi i održati povjerenje između Adriatica i njegovih zainteresovanih strana te osigurati da se informacije tačno prenesu i razumiju. Ovo može uključivati proaktivno dijeljenje informacija, odgovaranje na upite i nedoumice i rad na rješavanju bilo kakvih problema koji se mogu pojaviti.

Vladina tijela su kritična u određivanju lokalnih propisa i mogu uticati na donošenje odluka kroz svoj doprinos, povratne informacije, zagovaranje i politike. Kompanija saraduje s lokalnim (općinskim), regionalnim (kantonalnim) i nacionalnim (federalnim) vlastima u BiH. U Srbiji, kompanija saraduje s lokalnim (općinskim) i nacionalnim vlastima.

Pored statutarnog izvještavanja, Kompanija redovno ažurira relevantne državne službe i vjerujemo da je kontinuirani angažman ključan za razvoj uspješnih razvojnih ishoda.

Takođe saradujemo s nezavisnim, nevladinim organizacijama koje se fokusiraju na društveno-političke i ekološke ciljeve kao što su ljudska prava, obrazovanje, poslovna etika, zdravlje, bezbjednost i očuvanje biodiverziteta.

Kako smo napredovali kroz proces izgradnje, pokrenuta su brojna područja i raspravljalo se, između ostalog o društveno-ekonomskom razvoju na području Vareša i Kaknja, plaćanju koncesija, uticajima na okoliš povezanim sa radovima, sanaciji kvaliteta vode lokalnih riječnih tokova pogoršanih izgradnjom transportnih puteva i regionalnim poslovnim koristima koje proizlaze iz lokalnih nabavke.

▲ Uključenost u lokalne škole

Intervju sa EBRD-om

Multilateralna razvojno-investiciona banka

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) se koristi kao finansijski alat za izgradnju tržišne ekonomije. EBRD je uložio preko 180 milijardi eura (uključujući finansiranje vezano za klimatske promjene) u više od 6.500 projekata na tri kontinenta. Banka mjeri, prati i izvještava o uticaju svog rada kako bi osigurala transparentnost u nastojanju da ispuni svoj mandat za održivi razvoj.

Banka je blisko usklađena s Agendom Ujedinjenih naroda (UN) 2030 za održivi razvoj, globalno zajedničkim planom za okončanje siromaštva, poboljšanje zdravlja i obrazovanja, podsticanje inkluzivnog ekonomskog rasta, suočavanje s klimatskim promjenama i rad na očuvanju naših okeana i šuma.

U oktobru 2020 EBRD je otkupio 2,6 posto dioničkog kapitala Adriatic Metals PLC uz investiciju od 6,2 miliona GBP (6,84 miliona eura). Finansiranje od strane ove banke je podržalo operativni prelazak kompanije s istraživanja na razvoj rudnika.

Prihodi od učešća EBRD-a u kapitalu kompanije su iskorišteni za finansiranje inženjerskih i ekonomskih studija za završetak Studije izvodljivosti (BFS) i pratećih troškova prije razvoja rudarskog projekta Vareš

▲ EBRD-ovo sjedište u Londonu do jeseni 2022

Intervju sa

James Lea-Cox

Savjetnik za životnu sredinu i održivost, Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Pitali smo Jamesa Lea-Coxa, savjetnika za okoliš i održivost u EBRD-u, o njihovom pristupu održivom ulaganju i finansiranju projekta Vareš.

Koji ESG standardi daju informaciju o EBRD-ovoj okolišnoj i socijalnoj politici (ESP) i kriterijima ulaganja?

Okolišna i socijalna politika jedna je od tri politike dobrog upravljanja naše banke i ključni dokument koji usmjerava posvećenost EBRD-a promovisanju „okolišno prihvatljivog i održivog razvoja“ u cijelom spektru svojih aktivnosti ulaganja i tehničke saradnje.

Kao potpisnica Evropskih principa za okoliš, EBRD je posvećen osiguravanju da projekti budu strukturirani tako da ispunjavaju okolišne principe, prakse i suštinske standarde EU, gdje se oni mogu primijeniti na nivou projekta

bez obzira na njihovu geografsku lokaciju. Kada se propisi zemlje domaćina razlikuju od suštinskih okolišnih standarda EU, projekti moraju ispuniti ono što je strožije. Ovo je podržano pristupom EBRD-a usklađivanju svojih aktivnosti s Pariškim sporazumima kako bi se podržalo klimatsko djelovanje ekonomija u koje ulaže.

Koja je vaša sektorska i državna strategija za BiH?

EBRD ima petogodišnju državnu strategiju za Bosnu i Hercegovinu koja je odobrena 2022. BiH se suočava s materijalnim tranzicionim prazninama u svim kvalitetama, ometajući rast privrede, a priliv stranih direktnih investicija i dalje je nizak. Neusklađenost vještina i emigracija su istaknute karakteristike tržišta rada.

Cilj EBRD-a je da podrži oporavak BiH kroz regionalnu ekonomsku integraciju, unapređenje vještina, ulaganja u SDI, produbljivanje lanca vrijednosti, urbanu regeneraciju i turizam. Ove inicijative treba da pruže veće mogućnosti za mlade ljude, učešće žena na tržištu rada i stručnu obuku, dok istovremeno pomažu BiH da ostvari svoje nacionalno određene doprinose (UN SDGs) i promoviše povezanost održivosti usklađene s Parizom.

Uprkos svojoj dugoj historiji istraživanja i dostupnosti investitora, BiH se u posljednje dvije decenije borila da privuče investicije u rudarski sektor. Bilo je ograničenih direktnih stranih ulaganja (FDI) u rudarski sektor BiH tokom posljednjih 20 godina. Projekat stvara priliku ne samo za privlačenje kapitala, već i za izgradnju kapaciteta i sposobnosti unutar lokalne radne snage i lanca nabavke, investiranje u modernu opremu i procese, uvođenje međunarodnih standarda rudarskih operacija i povećanu sofisticiranost menadžerskog odlučivanja.

Koliko projekata razmatra EBRD godišnje?

Razmatramo oko 1000 projekata godišnje kroz provjeravanje na visokom nivou, a zatim podržavamo, u prosjeku, oko 500 projekata, ukupne vrijednosti oko 10-13 milijardi eura godišnje.

Ove investicije se fokusiraju na projekte s principima zajedničke koristi, stvaranje radnih mjesta, finansiranje osnovnih roba i omogućavanje lanaca snadbijevanja. Svjesni smo da rudarstvo ima i društvene i okolišne uticaje i naš fokus je na maksimiziranju tih koristi uz minimiziranje negativnih utjecaja.

Koje su vas specifičnosti razvojnog plana ADT-a privukle projektu?

Adriatic projekt je izuzetno rijedak SDI u rudarstvu i uživa jaku podršku vlade. Tu je i snažna podrška od lokalne zajednice jer se Adriatic obavezao da radi po najvišim okolišnim i društvenim standardima i stvaraju nova radna mjesta i poslovne prilike na lokalnom nivou. Osim toga, sektor minerala u regiji će imati koristi od Adriatic uvođenja modernih istraživanja, upravljanja projektima i zdravstvenih i sigurnosnih procedura.

Očekuje se da Adriatic zapošljava, razvija i obučava lokalne radnike u oblastima geologije i upravljanja rudnicima. Projekat će stvoriti prilike za učenje u zajednici i uključiti će novu saradnju s lokalnim obrazovnim institucijama. Ove mjere će doprinijeti regeneraciji ponosnog bivšeg rudarskog regiona koji je entuzijastičan u pogledu ekonomskog razvoja i može pomoći da se zaustavi pad stanovništva u rudarskom regionu čija historija eksploatacije minerala datira više od jednog stoljeća.

Multilateralna razvojno-investiciona banka

Intervju sa

James Lea-Cox (nastavak)

Koje su trenutne glavne oblasti ESG-a o kojima treba razmišljati iz vaše perspektive?

Adriatic Metals Procjena uticaja na okoliš i društvo je za nas bio ključni dokument i uvjet za učešće EBRD-a u kapitalu. Ova međunarodna procjena identificirala je ključne rizike i mogućnosti u okviru projekta Vareš i postavila mapu puta za upravljanje održivošću i objelodanivanje koje bi bilo u skladu s našim ESG politikama. Bili smo svjesni da metali doprinose mnogim tranzicionim tehnologijama koje imaju za cilj postizanje globalnih ciljeva dekarbonizacije, a također imaju značajan utjecaj na socioekonomske rezultate i na regionalnom i na vladinom nivou.

Ovi pozitivni rezultati su zahtijevali ravnotežu sa zahtjevima za odgovorno upravljanje okolišem. Iako nije zakonski zahtjev u zemlji, ESIA pruža dodatne operativne mjere zaštite lokalnim zahtjevima za izdavanje dozvola i pruža nam potrebno povjerenje u dobru međunarodnu praksu industrije.

Rudnik se nalazi u tradicionalnom rudarskom području, koje je također naseljeno. Razvoji rudnika se mogu povezati s više društvenih i okolišnih uticaja, uključujući rizike od zagađivanja, promjenu biodiverziteta i pitanja zdravlja i sigurnosti. Industrijska imovina može dodatno pojačati navedene uticaje zbog potencijalnih problema kontaminacije.

Kako Adriatic Metals izvještava o napretku?

Adriatic Metals je dužan pripremiti i objaviti nefinansijske informacije u skladu s EBRD-ovim Zahtjevima za uspješnost projekta Vareš i dok EBRD ne osigurava finansiranje za razvoj projekta Vareš, on prati njegov razvoj kao dio svog vlasničkog udjela.

ADT izvještava četiri puta godišnje o svom usklađivanju i implementaciji politike i zahtjeva EBRD-a. ESIA čini osnovu za ovo objavljivanje, uz napomenu da će doći do materijalnih promjena tokom procesa razvoja i proizvodnje.

Kako se kompanija ponaša u fazi izgradnje i koliko često vam kompanija izvještava o svom ESG-u?

Za upravljanje E&S rizicima povezanim s rudnikom, kompanija je razvila formalni Sistem upravljanja E&S kako bi se ispunili zahtjevi EBRD-a za odnose s javnošću. Razvijen je okolišni i društveni akcioni plan (ESAP) koji je dogovoren s kompanijom kako bi svoje poslovanje uskladila s našim zahtjevima. U tom smislu, Adriatic Metals izvještava o svom poslovanju svakog kvartala, posluje u skladu sa zahtjevima EBRD-a i na zadovoljavajući način provodi dogovoreni ESAP.

Kako se rješavaju bilo kakve pritužbe u vezi s projektom u koji ulaže EBRD?

EBRD često prima predstavnike lokalnih aktera i nevladinih grupa u vezi s uticajem različitih projekata i imamo uspostavljen, nezavisan i javan proces.

Nezavisni mehanizam odgovornosti projekta (IPAM) je dio arhitekture odgovornosti banke i nezavisno razmatra pitanja koja su pokrenuli pojedinci ili organizacije u vezi s projektima koje finansira banka, a za koje se vjeruje da su izazvali ili bi mogli uzrokovati štetu. Od banke se traži da javnosti otkrije određene informacije o projektu u skladu sa svojom Politikom pristupa informacijama kako bi se poboljšala transparentnost i odgovornost, poboljšao diskurs s pogodnim akterima i podstaklo dobro upravljanje.

Kao što je navedeno na stranici 52 ovog izvještaja, ovaj protokol je trenutno aktiviran za procjenu aspekta razvoja koji nije bio dovoljno obuhvaćen kao dio ESIA.

Koji će ESG faktori biti u fokusu kada kompanija krene u proizvodnju?

Fokus je bio na građevinskim aktivnostima u proteklih godinu dana, a uticaji su prirodno povezani na zdravlje i sigurnost kako radne snage tako i zajednice, plus okolišna razmatranja kao što su krčenje šuma i kvalitet vode.

Kako kompanija kreće u proizvodnju, ova područja će biti dopunjena fokusom na rukovanje otpadnim materijalima i upravljanje jalovinom, pored transporta koncentrata s lokacije rudnika do postrojenja za preradu i otpremu željeznicom i pomorskim transportom.

Također ćemo željeti da vidimo uticaj tranzicije poslovanja jer doprinosi socio-ekonomskim koristima, lokalnom zapošljavanju, obuci i nabavci, kao i dinamici lanca snabdijevanja kao što je smanjenje emisija kroz smanjeni uticaj ugljenika visokokvalitetnih, efikasno proizvedenih proizvoda

Šta vidite kao naslijeđe ulaganja EBRD-a?

Odgovorno rudarsko poslovanje Adriatic Metala predstavlja dobar primjer za industriju u BiH, koji drugi mogu slijediti. Uočavamo razvoj industrijske tradicionalne rudarske zajednice u Zeničko-dobojskom kantonu BiH, koja nije imala direktna strana ulaganja u rudarski sektor u posljednje dvije decenije.

Razvoj rudnika, stoga, ima snažnu priliku da stvori prijeko potrebne prilike za zapošljavanje, pomogne da se preokrene migracija mladih talenata i pomogne regeneraciji ekonomskog bogatstva regije na odgovoran način.

Deset zahtjeva za performanse

PR 1. Procjena i upravljanje okolišnim i društvenim rizicima i uticajima

PR 2. Rad i uvjeti rada

PR 3. Efikasnost resursa i prevencija kontrola zagađenja

PR 4. Zdravlje, sigurnost i bezbjednost

PR 5. Otkup zemljišta, ograničenja u korištenju zemljišta i nedobrovoljno preseljenje

PR 6. Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima

PR 7. Autohtoni narodi

PR 8. Kulturno naslijeđe

PR 9. Finansijski posrednici

PR 10. Objavljivanje informacija i angažovanje zainteresovanih strana

Uloga Upravnog odbora

Liderske vještine i iskustvo

Uloga Odbora je da pruži opšte strateške smjernice i efikasan nadzor upravljanja. Ovlašti Odbora su definisane Ustavom kompanije. Odbor je izričito odgovoran za usmjeravanje strateškog pravca kompanije, osiguravajući da su odgovarajući resursi dostupni za postizanje ciljeva i praćenje učinka menadžmenta.

Iskustvo i znanje svakog od direktora pruža mogućnost stavljanja izazova pred menadžment i provjere učinka na konstruktivan način. Odbor vjeruje da je postigao dobar balans iskustva u finansijskim i operativnim pitanjima. Članovi Odbora imaju različite nacionalne, kulturne i karijerne pozadine i rodnu raznolikost.

Upravni odbor ne smatra da je bilo koji od direktora u opasnosti da "obnaša previše funkcija" jer ima previše direktorskih mjesta u drugim kompanijama pa ne bi mogao posvetiti nedovoljno vremena poslovanju Adriatic-a. Stoga se od direktora traži da se konsultuju s Odborom prije nego što prihvate bilo koje novo imenovanje koje bi moglo izazvati sukob interesa ili ih spriječiti da efikasno obavljaju svoje dužnosti prema Adriaticu. Novi direktori prolaze kroz formalno upoznavanje s kompanijom, uključujući razgovor s postojećim direktorima i posjetu lokaciji projekta čim je to moguće.

Direktori također dobijaju dopis o stalnim obavezama kompanije primljene na Londonsku berzu (standardni segment), kopiju QCA kodeksa i ASX Vodič za upravljanje, principe i preporuke od sekretara kompanije. Direktori takođe imaju potpun pristup menadžmentu i savjetnicima kompanije.

Odbor je delegirao posebne odgovornosti Odborima za reviziju i rizik, održivost i naknade i nominacije. Svaki odbor ima pismeni referentni dokument koji utvrđuje njegove dužnosti, ovlaštenja i odgovornosti za izvještavanje. Predviđeno je da se oni stalno preispituju kako bi se osiguralo da ostaju prikladni i odražavaju sve promjene u zakonodavstvu, regulativi ili najboljoj praksi.

Prilikom imenovanja novih članova u Odbor, mora se uzeti u obzir pokazana sposobnost i budući potencijal imenovanog da doprinese tekućoj djelatnosti Odbora, da izvrši zdravo poslovno prosuđivanje, da posveti potrebno vrijeme za efikasno ispunjavanje zahtjeva i da doprinese razvoju strateškog pravca kompanije. Sastav Odbora se treba redovno revidirati u odnosu na matricu vještina Odbora kompanije koju priprema i održava Komisija za imenovanja kako bi se osigurala odgovarajuća kombinacija vještina i stručnosti kako bi se omogućilo uspješno strateško usmjeravanje.

Atributi upravljanja: Činjenica da imamo nezavisne direktore koji nisu došli na funkciju porodičnim nasliještem stavlja Adriatic Metals u bolju poziciju da efikasno prati korporativnu održivost i ograniči neželjeno oportunističko ponašanje najvišeg menadžmenta. Upravljanje je zasnovano na teoriji zainteresovanih strana, s raznolikim odborom.

Adriatic Metals će vjerovatnije dijeliti šira trostruka mišljenja i iskustva o rizicima povezanim s klimom i njihovom uticaju na uobičajno poslovanje.

Kako rizici povezani s klimom mogu uticati na raznoliku grupu zainteresovanih strana sa suprotstavljenim društvenim, okolišnim i finansijskim interesima, različitost odbora je ključna za razumijevanje ovih različitih rizika zainteresovanih strana i planiranje odgovarajućih strategija intervencije.

Na kraju, dobar nivo zrelosti uprave Adriatic Metalsa, mjen brojem godina, iskustvom i znanjem koje direktori imaju u rudarstvu, također bi mogao pomoći projektu da bolje cijeni kratkoročne, srednjoročne i dugoročne socio-ekološke izazove (prijelazne i fizičke) i njihov učinak na uobičajeno poslovanje.

Adriatic Metals ima koristi od postojanja Upravnog odbora koji se bavi ovim poslom decenijama i koji je realizovao rudarske projekte cjelokupnog životnog ciklusa u različitim geografskim područjima.

To omogućava bolje razumijevanje onoga što znači zaštititi društvene i okolišne zahtjeve različitih zainteresovanih strana u Varešu i kako bi se to moglo prevesti u konačnu finansijsku održivost rudarstva koje se odvija u ovoj regiji.

Dijagram organizacije

Upravni odbor

Liderske vještine i iskustvo

Od 31. decembra 2022. godine Upravni odbor se sastojao od neizvršnog predsjednika, generalnog direktora i glavnog izvršnog direktora i četiri druga neizvršna direktora (NED).

Kao dio svog godišnjeg procesa evaluacije učinka, Odbor, u saradnji s Komisijom za naknade i nominacije, drži svoju strukturu pod kontrolom kako bi održao odgovarajuću ravnotežu između iskustva i vještina izvršnih i neizvršnih članova.

Michael Rawlinson
Neizvršni predsjednik

G. Rawlinson je bio globalni suvoditelj za rudarstvo i metale u Barclays investicijskoj banci između 2013. i 2017. godine nakon što se pridružio iz investicione banke Liberum Capital, biznisa kojem je pomogao u osnivanju 2007. godine. Trenutno je viši nezavisni neizvršni direktor u Hochschild Mining, nezavisni neizvršni direktor u Capital Drilling i neizvršni direktor u Andrada Mining Limited.

Peter Bilbe
Neizvršni direktor

G. Bilbe je rudarski inženjer s preko 40 godina iskustva u australskom i međunarodnom rudarstvu zlata, baznih metala i željezne rude na operativnim pozicijama, izvršnim direktorima i pozicijama u odboru. Trenutno je neizvršni direktor Horizon Minerals Ltd, proizvođača zlata u nastajanju, a do novembra 2021. bio je predsjedavajući/neizvršni direktor IGO Ltd, kompanije ASX100.

Paul Cronin
Generalni direktor i izvršni direktor

G. Cronin je suosnivač i direktor Adriatica i neizvršni predsjednik Black Dragon Gold Corp na berzi ASX i neizvršni direktor ASX Listed Taruga Minerals Limited. G. Cronin ima preko 20 godina iskustva u korporativnim financijama, investicionom bankarstvu, upravljanju fondovima i trgovanju robom, sa snažnim evropskim rudarskim fokusom.

Bez obzira na dodatne obaveze g. Cronina, Uprava je mišljenja da g. Cronin nije „preopterećen“ i da je u stanju da na adekvatan način obavlja svoju ulogu u kompaniji.

Julian Barnes
Neizvršni direktor

Dr. Barnes je geolog s velikim iskustvom u velikim projektima istraživanja i razvoja. Prethodno je bio izvršni potpredsjednik kompanije Dundee Precious Metals s jakim fokusom na rudarstvo i razvoj na Balkanu. Dr. Barnes je osnovao i vodio Resource Service Group skoro dvije decenije, koja je na kraju postala RSG Global i od tada je prodana Coffey Miningu. On je također neizvršni direktor Cink of Ireland N.L. i Thor Explorations Limited.

Sandra Bates
Neizvršni direktor

Gospođa Bates je komercijalna i strateška međunarodna pravnik s više od 20 godina iskustva u savjetovanju menadžerskih timova i odbora kako kotiranih tako i privatnih kompanija u Velikoj Britaniji i na međunarodnom nivou. Ona je specijalista za procjenu rizika i donosi veliko iskustvo u vođenju klijenata u sektoru prirodnih resursa kroz složene pregovore često s međukulturalnim elementom. Gospođa Bates je generalni savjetnik i korporativni sekretar za Elemental Altus Royalties Corp, neizvršni direktor ASX Listed Predictive Discovery Limited i član Women in Mining UK.

Sanela Karić
Neizvršni direktor

Gospođa Karić, državljanka BiH, ima bogato iskustvo, s 20 godina iskustva kao pravnik i karijerom koja obuhvata korporativne poslove, spajanja i akvizicije, te ljudske resurse. Gospođa Karić je diplomirala na Univerzitetu u Sarajevu. Nakon položenog pravosudnog ispita, karijeru je gradila kao advokat, zamjenik javnog bilježnika i pet godina kao izvršni direktor za pravne poslove u Prevent grupi, najvećoj bosanskohercegovačkoj diverzificiranoj industrijskoj korporaciji sa poslovanjem u EU. Trenutno je dioničar i izvršni direktor Legal Solutions d.o.o., advokatske firme u BiH, koja pruža pravne i konsultantske usluge uglavnom stranim investitorima. Gđa Karić je također pružala konsultantske usluge za Eastern Mining d.o.o. u formi pružanja savjeta u godini kada se realizovala dozvola za transportni put.

Aktivnosti u Raškoj, Srbija

Naša kratkoročna imovina u Srbiji

Od akvizicije projekta Raška, kompanija je sprovedila istražne aktivnosti, uključujući bušenje s definisanim resursa s bušaćim uređajima s dijamantskim jezgrom koji rade na svakom ključnom cilju.

Bušenje je nastavljeno, i do danas, na Kiževku je zahvatilo različite zone mineralizacije srebra, cinka i olova, dok je kod Sastavaca bušenjem potvrđena prizemna polimetalna mineralizacija, kao i anomalna široka zlatna struktura u dubini.

Dalje mineralizovane subparalelne strukture su takođe otkrivene unutar 100 m od glavnog trenda mineralizacije, što pokazuje značajan potencijal.

Angažman u zajednici: Iako naše operacije u Srbiji nisu tako obimne, mi i dalje ozbiljno shvatamo našu posvećenost društvenoj odgovornosti. Stoga smo uspostavili Informativni centar i održavamo redovnu komunikaciju s predstavnicima zajednice i ključnim zainteresovanim stranama u Raškoj kako bismo osigurali pravovremenu, lako razumljivu i efikasnu dostavu informacija stanovnicima i poslovnim subjektima i učinkovito komuniciranje zabrinutosti zajednice preko predstavničkog Odbora do kompanije.

Kako bismo doprinijeli održivom razvoju okolnih zajednica, posvećeni smo saradnji s lokalnim partnerima i razvoju resursa koji će biti od koristi stanovnicima. Obezbedili smo nekoliko donacija udruženjima i organizacijama na ovom lokalitetu, uključujući medicinsku, sportsku i školsku opremu, te novčanu pomoć za siromašnije porodice.

Inspirativne žene

"Imam godine iskustva u istraživanju i radila sam na rudnicima širom Srbije prije nego što sam se pre selila u Rašku."

Kada sam prvi put počela da radim u podzemnom rudniku nakon fakulteta, svi koje sam poznavala su bili iznenađeni što želim da se bavim ovim poslom - zaista je neobično na Balkanu da žene preuzimaju takve uloge i postoji očekivanje da će obavljati administrativne poslove umjesto toga.

Zaista mi je drago što Adriatic nastoji uključiti žene u sve oblasti poslovanja. Vidjeti da se više žena pridružuje i da ih naše muške kolege tretiraju kao jednake je neobično u ovoj industriji i drago mi je što sam dio Adriatic-ove priče."

Tijana Momčilović
Viši projektni geolog

Indeksi

Međunarodna mjerila za otkrivanje podataka

Standardi i okviri izvještavanja

66 →

SASB

67 →

ICMM

69 →

◀ Postavljanje standarda za transparentno i precizno izvještavanje

Indeksacija

Standardi i okviri izvještavanja

TCFD preporučeno otkrivanje podataka	Lokacija
Upravljanje	
Opišite nadzor odbora nad rizicima i prilikama vezanim za klimu.	Vidi stranicu 56
Opišite ulogu menadžmenta u procjeni i upravljanju rizicima i prilikama vezanim za klimu.	Vidi stranicu 44
Strategija	
Opišite rizike i mogućnosti vezane za klimu koje je organizacija identifikovala u kratkom, srednjem i dugoročnom periodu.	Vidi stranicu 44
Opišite uticaj rizika i prilika vezanih za klimu na poslovanje, strategiju i finansijsko planiranje organizacije.	Vidi stranicu 44
Opišite otpornost strategije organizacije, uzimajući u obzir različite scenarije vezane za klimu, uključujući scenarij od 2°C ili niže.	Vidi stranicu 45
Upravljanje rizikom	
Opišite procese organizacije za identifikaciju i procjenu rizika povezanih s klimom.	Vidi stranicu 13
Opišite procese organizacije za upravljanje rizicima povezanim s klimom.	Vidi stranicu 14
Opišite kako su procesi za identifikaciju, procjenu i upravljanje rizicima povezanim s klimom integrirani u cjelokupno upravljanje rizicima organizacije.	Vidi stranicu 14
Metrike i ciljevi	
Otkrijte metriku koju koristi organizacija za procjenu rizika i mogućnosti vezanih za klimu u skladu sa svojom strategijom i procesom upravljanja rizikom.	Vidi stranicu 46
Objašnjenje emisije gasova staklene bašte (GHG) iz scope 1, scope 2 i, ako je prikladno, scope 3 i povezanih rizika.	Vidi stranicu 46
Opišite ciljeve koje koristi organizacija za upravljanje rizicima i mogućnostima vezanim za klimu i učinak u odnosu na ciljeve.	Vidi stranicu 47

Indeksacija

SASB

Tema	Dodijeljena metrika	Kategorija	Mjerna jedinica	Kod	Broj referentne stranice ili odgovor
Emisije gasova staklene bašte	Bruto globalne emisije iz scope-a 1, postotak obuhvaćen propisima o ograničavanju emisija	Kvantitativna	Metričke tone (t) CO ₂ -e, postotak (%)	EM-MM-110a.1	Vidi stranicu 46
	Rasprava o dugoročnoj i kratkoročnoj strategiji ili planu za upravljanje emisijama iz scope-a 1, ciljevima smanjenja emisija i analiza učinka u odnosu na te ciljeve	Diskusija i analiza	n/a	EM-MM-110a.2	Vidi stranicu 47
Kvalitet zraka	Emisije u zrak sljedećih zagađivača: (1) CO, (2) NOx (isključujući N2O), (3) SOx, (4) čestice (PM10), (5) živa (Hg), (6) olovo (Pb) i (7) volatilna organska jedinjenja (VOC)	Kvantitativna	Metričke tone (t)	EM-MM-120a.1	Vidi stranicu 47
Upravljanje energijom	(1) Ukupna potrošena energija, (2) postotak električne energije iz mreže, (3) postotak obnovljive energije	Kvantitativna	Gigadžuli (GJ), postotak (%)	EM-MM-130a.1	Vidi stranicu 46
Upravljanje vodom	(1) Ukupna povučena pitka voda, (2) ukupna potrošena pitka voda, postotak obje vode u regijama sa visokim ili ekstremno visokim osnovnom potrošnjom vode	Kvantitativna	Hiljadu kubnih metara (m ³), procenat (%)	EM-MM-140a.1	(1) 4 l/s sa sliva Borovičkog vodovoda i 4 l/s sa sliva vodovoda Vrući potok. (2) Manje od 1,9 m3 - nema ni u jednom vooopterećenom području
	Broj incidenata neusklađenosti u vezi sa dozvolama za kvalitet vode, standardima i propisima	Kvantitativna	Broj	EM-MM-140a.2	0
Upravljanje otpadom i opasnim materijalima	Ukupna težina generiranog nemineralnog otpada	Kvantitativna	Metričke tone (t)	EM-MM-150a.4	
	Ukupna težina proizvedene jalovine	Kvantitativna	Metričke tone (t)	EM-MM-150a.5	1.6Mm3
	Ukupna težina stvorene otpadne stijene	Kvantitativna	Metričke tone (t)	EM-MM-150a.6	
	Ukupna težina nastalog opasnog otpada	Kvantitativna	Metričke tone (t)	EM-MM-150a.7	Zauljeni otpad: 900 kg Prerađeno ulje: 3000 l Mulj i blato od bušenja: 72m3
	Ukupna težina recikliranog opasnog otpada	Kvantitativna	Metričke tone (t)	EM-MM-150a.8	
	Broj značajnih incidenata povezanih sa opasnim materijalima i upravljanjem otpadom	Kvantitativna	Broj	EM-MM-150a.9	
	Opis politike upravljanja otpadom i opasnim materijalima i procedura za aktivne i neaktivne operacije	Diskusija i analiza	n/a	EM-MM-150a.10	Vidi stranicu 52
Utjecaji na biodiverzitet	Opis politika i praksi upravljanja okolišem za aktivne lokacije	Diskusija i analiza	n/a	EM-MM-160a.1	Vidi stranicu 49
	Postotak lokacija rudnika na kojima se: (1) predviđa da će se pojaviti odvodnjavanje kiselih stijena, (2) aktivno ublaženo i (3) pod tretmanom ili sanacijom	Kvantitativna	Procenat (%)	EM-MM-160a.2	(1) Još nije izračunato (2) 8.200 tona (3) 0%
	Postotak (1) dokazanih i (2) vjerovatnih rezervi u ili blizu područja sa zaštićenim statusom očuvanja ili staništem ugroženih vrsta	Kvantitativna	Procenat(%)	EM-MM-160a.3	(1) 41,66% (2) Još nije izračunato

Indeksacija

SASB

Tema	Dodijeljena metrika	Kategorija	Mjerna jedinica	Kod	Broj referentne stranice ili odgovor
Sigurnost, ljudska prava i prava autohtonih naroda	Procenat (1) dokazanih i (2) vjerovatnih rezervi u ili blizu područja sukoba	Kvantitativna	Postotak (%)	EM-MM-210a.1	Nema
	Procenat (1) dokazanih i (2) vjerovatnih rezervi u ili blizu autohtonog zemljišta	Kvantitativna	Postotak (%)	EM-MM-210a.2	Nema
	Diskusija o procesima angažmana i due diligence prakse u pogledu ljudskih prava, prava urođenika i djelovanja u područjima sukoba	Diskusija i analiza	n/a	EM-MM-210a.3	Vidi stranice vezane za etiku, str 58
Odnosi sa zajednicom	Diskusija o procesu upravljanja rizicima i mogućnostima povezanim sa pravima i interesima zajednice	Diskusija i analiza	n/a	EM-MM-210b.1	Vidi dio koji se odnosi na zajednicu od str. 32
	Broj i trajanje netehničkih kašnjenja	Kvantitativna	Broj, dani	EM-MM-210b.2	Nema
Radni odnosi	Procenat aktivne radne snage obuhvaćene kolektivnim ugovorima, raščlanjen prema američkim i stranim zaposlenicima	Kvantitativna	Postotak (%)	EM-MM-310a.1	
	Broj i trajanje štrajkova i blokada	Kvantitativna	Broj, dani	EM-MM-310a.2	
Zdravlje i sigurnost radne snage	(1) MSHA stopa svih incidencija, (2) stopa smrtnosti, (3) stopa učestalosti rizičnih situacija (NMFR) i (4) prosječni sati obuke za zdravlje, sigurnost i hitne slučajeve za (a) zaposlene sa punim radnim vremenom i (b) zaposleni po ugovoru	Kvantitativna	Stopa	EM-MM-320a.1	Vidi stranice 30, 22 i 23
Poslovna etika i transparentnost	Opis sistema upravljanja za sprečavanje korupcije i mita u lancu vrijednosti	Diskusija i analiza	n/a	EM-MM-510a.1	Vidi stranicu 57
	Produkcija u zemljama koje su u top 20 u Indeksu percepcije korupcije Transparency Internationala	Kvantitativna	Metričke tone (t) za prodaju	EM-MM-510a.2	Nema
Upravljanje postrojenjima za skladištenje jalovine	Tabela inventara jalovišta: (1) naziv objekta, (2) lokacija, (3) vlasnički status, (4) operativni status, (5) način izgradnje, (6) maksimalni dozvoljeni kapacitet skladištenja, (7) trenutna količina pohranjene jalovine, (8) klasifikacija posljedica, (9) datum posljednjeg nezavisnog tehničkog pregleda, (10) materijalni nalazi, (11) mjere ublažavanja, (12) EPRP specifičan za lokaciju	Kvantitativna	Razno	EM-MM-540a.1	Vidi stranicu 54
	Sažetak sistema upravljanja jalovinom i strukture upravljanja koje se koriste za praćenje i održavanje stabilnosti objekata za skladištenje jalovine	Diskusija i analiza	n/a	EM-MM-540a.2	Vidi stranicu 54
	Pristup izradi planova pripravnosti i reagovanja u vanrednim situacijama (EPRPs) za skladište jalovine	Diskusija i analiza	n/a	EM-MM-540a.3	

Metrika aktivnosti	Kategorija	Mjerna jedinica	Kod	Odgovor Adriatic-a
Proizvodnja (1) metalnih ruda i (2) gotovih metalnih proizvoda	Kvantitativna	Met. tone(t) za prod.	EM-MM-000.A	Vidi godišnji izvještaj
Ukupan broj zaposlenih, procenat izvođača radova	Kvantitativna	Broj, Procenat (%)	EM-MM-000.B	Vidi godišnji izvještaj

Indeksacija

ICMM

Princip	Očekivanja od performansi	Referentna stranica ili odgovor
1 - Etičko poslovanje	1.1 – Uspostaviti sisteme za usklađenost sa zakonima	U cijelom ovom izvještaju Adriatic Metals se poziva na brojne zakone kojih se mi i naši izvođači moraju pridržavati.
	1.2 – Spriječiti mito i korupciju	Kao što je navedeno u našoj Politici borbe protiv mita i korupcije, Adriatic Metals nema toleranciju na mito i korupciju.
	1.3 – Uskladiti politike i standarde sa ICMM-om	Pogledajte stranicu 7 za listu standarda dobrovoljnog otkrivanja podataka.
	1.4 – Dodijeliti odgovornost za održivi razvoj na nivou odbora/izvršnog odbora	Pogledajte stranicu 17 za uvod naše predsjednice Odbora za održivost.
	1.5 – Otkriti finansijske doprinose	Vidi stranicu 59.
2- Donošenje odluka	2.1 – Integrirati održivost u donošenju odluka	Vidi stranicu 13.
	2.2 – Podrška odgovornim poslovnim partnerima	Vidi stranicu 57.
3 - Ljudska prava	3.1 – Poštivati ljudska prava	Vidi stranicu 58 i našu Politiku ljudskih prava.
	3.2 – Izbjegavati prisilno iseljavanje	U skladu sa PR5 EBRD-a, nijedna stambena nekretnina ne zahtijeva eksproprijaciju. Više informacija možete pronaći na stranici 38.
	3.3 – Upravljati sigurnošću uz zaštitu ljudskih prava	U skladu sa očekivanjima EBRD-a PR5, ne pravimo kompromise u pogledu zdravlja, sigurnosti ili bezbjednosti.
	3.4 – Poštivati prava radnika	Adriatic Metals je posvećen poštovanju ljudskih prava i podržava Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima i Vodeća načela Ujedinjenih nacija o poslovanju i ljudskim pravima.
	3.5 – Obezbjediti poštenu platu i radno vrijeme	Adriatic pravično nagrađuje zaposlene u skladu i preko zakonskih zahtjeva.
	3.6 – Poštivati autohtone narode	Operacije Adriatic-a se ne odvijaju unutar ili blizu nijedne autohtone zemlje.
	3.7 – Radite na dobijanju besplatnog, prethodnog i informisanog pristanka	Operacije Adriatic-a se ne odvijaju unutar ili blizu nijednog zemljišta autohtonog naroda.
	3.8 – Promovisati raznolikost na radnom mjestu	Kao što je navedeno u našoj Politici raznolikosti, Adriatic je posvećen raznolikosti na radnom mjestu i prepoznaje prednosti, uključujući širi krug visokokvalitetnih zaposlenika.
	3.9 – Promovisati inkluzivno radno mjesto	Kao što je navedeno u našoj Politici raznolikosti, Adriatic ima za cilj postizanje kulture radnog mjesta koju karakteriziraju inkluzivne prakse.
4- Upravljanje rizikom	4.1 – Procijeniti ekološke i socijalne rizike	Vidi stranicu 13.
	4.2 – Primijeniti Due Diligence u područjima pogođenim sukobom ili visokim rizikom	Adriatic ne posluje u područjima visokog rizika.
	4.3 – Sistematsko upravljanje rizicima po zdravlje, sigurnost i životnu sredinu	Adriatic je implementirao kontrole kako bi spriječio ili smanjio utjecaje na zdravlje, sigurnost i okoliš.
	4.4 – Izvršiti planiranje hitnog odgovora	Adriatic je razvio, održava i testira planove za hitne slučajeve.
5 - Zdravlje i sigurnost	5.1 – Stalno poboljšavanje zdravlje i sigurnost	Vidi stranicu 28.
	5.2 – Osigurati zdravstvenu i sigurnosnu obuku	Vidi stranice 22 i 23.

Indeksacija

ICMM

Princip	Očekivanja od performansi	Opis
6 - Ekološke performanse	6.1 – Plan zatvaranja	Adriatic primjenjuje iste standarde visokog nivoa za poslovanje i procese zatvaranja kako bi zaštitio okolinu i zajednice od neopravdanog utjecaja našeg poslovanja i radi zajedno na postizanju dugoročnih pozitivnih utjecaja.
	6.2 – Implementirati prakse upravljanja vodom	Vidi stranicu 51.
	6.3 – Efikasno upravljanje jalovinom	Vidi stranicu 54.
	6.4 – Sprečavanje zagađenja i upravljanje ispuštanjem i otpadom	Vidi stranicu 49.
	6.5 – Pобољшanje energetske efikasnosti i smanjenje emisije stakleničkih plinova	Vidi stranicu 48.
7 – Očuvanje biodiverziteta	7.1 – Izbjegavati mjesta svjetske baštine i poštovati zakonom određena zaštićena područja	Vidi stranicu 50.
	7.2 – Primijenjivanje hijerarhije ublažavanja uz ambiciju bez neto gubitka	Vidi stranicu 49.
8 – Odgovorna proizvodnja	8.1 – Oporavak, ponovno korištenje i recikliranje	Vidi stranicu 52.
	8.2 – Procjena opasnosti proizvoda	Vidi stranicu 51.
9 – Socijalne performanse	9.1 – Doprinos razvoju zajednice	Pogledajte dio o zajednici koji počinje na stranici 32.
	9.2 – Podrška lokalnim ekonomskim mogućnostima	Vidi stranicu 35.
	9.3 – Sprovedenja angažovanja lokalnih zainteresovanih strana	Vidi stranicu 33.
	9.4 – Saradnja na izazovima zanatskog rudarstva	Još uvijek ne postoji izvještaj.
10 – Uključenost dionika	10.1 – Transparentno angažovanja korporativnih dionika	Vidi stranicu 9.
	10.2 – Podržavanje EITI-a	Još uvijek ne postoji izvještaj.
	10.3 – Godišnji izvještaj prema GRI-u	Još uvijek ne postoji izvještaj.
	10.4 – Provedba osiguranja i validacije	Još uvijek ne postoji izvještaj.

Kontaktirajte nas

Pozdravljamo angažman svih naših zainteresovanih strana

Ako se želite povezati sa nama u vezi s našim poslovanjem, kontaktirajte naš medijski tim na [media @adriaticmetals.com](https://www.instagram.com/adriaticmetals.com)

◀Donji portal u Rupicama

Ground Floor, Regent House
65 Rodney Road
Cheltenham
GL50 1HX
United Kingdom
Tel: +44 (0) 207 993 0066

www.adriaticmetals.com

Savjetovanje, pisanje tekstova, dizajn i
produkcija od strane Buchanan
Communications

buchanancomms.co.uk